

PORADNIK PRAWNY DLA MŁODYCH SPORTOWCÓW

Przygotowany przez Instytut Prawa Sportowego

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. PRZEPISY PRAWA POWSZECHNIE OBOWIĄZUJĄCEGO	4
3. PIŁKA NOŻNA	19
4. SIATKÓWKA	57
5. TENIS ZIEMNY	71
6. KOSZYKÓWKA	79
7. AUTORZY PORADNIKA	91

1. WSTĘP

Szanowni Państwo,

mamy wielką przyjemność oddać do Państwa rąk „**Poradnik prawny dla młodych sportowców i ich rodziców**”, przygotowany przez zespół ekspertów Instytutu Prawa Sportowego.

Fundacja „**Instytut Prawa Sportowego**” została utworzona 2018 r. i jest pierwszym polskim niezależnym think tank’iem specjalizującym się w prawnych aspektach funkcjonowania rynku sportowego. Wraz z postępującą instytucjonalizacją oraz profesjonalizacją sportu, ewoluują również przepisy związkowe normujące uprawianie sportu czy też zasady kontraktowo – transferowe. Naszą misją jest upowszechnianie wiedzy w zakresie wszelkich zagadnień prawnych, które mogą mieć wpływ na funkcjonowanie sportowców, federacji czy klubów sportowych i ich odpowiednie zabezpieczenie pod kątem prawnym. Prowadzimy szkolenia dla klubów i organizacji sportowych, publikujemy co tydzień nasze felietony poświęcone prawnym aspektom rynku piłkarskiego w ogólnopolskim tygodniku „Piłka Nożna”, a także regularnie omawiamy w swoich mediach społecznościowych najciekawsze aktualności z zakresu prawa sportowego.

Celem niniejszego poradnika jest zwiększenie świadomości prawnej niepełnoletnich sportowców i ich rodziców. W niniejszym poradniku zostały omówione kluczowe i najczęściej pojawiające kwestie prawne związane z uprawianiem przez młodych sportowców następujących dyscyplin: piłki nożnej, koszykówki, siatkówki oraz tenisa ziemnego. Autorzy w sposób w praktyczny wyjaśnili

Mamy nadzieję, że uznają Państwo poradnik jako ciekawe i merytoryczne podsumowanie przedstawionych w nim tematów, ułatwiające sprawne poruszanie się w gąszczu często skomplikowanych regulacji prawnych.

W razie jakichkolwiek pytań jesteśmy do Państwa dyspozycji

Ze sportowym pozdrowieniem,

zespół Instytutu Prawa Sportowego

contact@ipssport.com

www.ipssport.com

2. Przepisy prawa powszechnie obowiązującego

2.1. Kto może zawierać umowy we własnym imieniu?

Omawianie regulacji prawnych istotnych dla młodych sportowców warto rozpocząć od fundamentalnej kwestii dot. możliwości skutecznego zawarcia umowy. Żeby dobrze zrozumieć to zagadnienie musimy wiedzieć:

- a) czym jest zdolność do czynności prawnych oraz
- b) jakie konsekwencje

2.1.1. Zdolność do czynności prawnych

Zdolność do czynności prawnych to zdolność do nabywania praw i zaciągania zobowiązań. Innymi słowy osoba, która posiada taką zdolność może zawierać umowy lub dokonywać innych czynności prawnych we własnym imieniu, które w sposób skuteczny wywoływać będą skutki prawne.

2.1.2. Zdolność do czynności prawnych

Zdolności do czynności prawnych nie mają osoby fizyczne, które nie ukończyły 13 lat oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

Umowa zawarta przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

Zgodnie z powyższą regułą osoba niemająca zdolności do czynności prawnych nie może samodzielnie występować w obrocie cywilnoprawnym. Zakaz osobistego dokonywania czynności prawnych odnosi się do wszystkich czynności, w tym odpłatnych lub pod tytułem darmowym. Taka zasada wynika z założenia, że osoby niemające zdolności do czynności prawnych nie zdają sobie sprawy z konsekwencji swoich działań oraz nie są świadomi zachowania innych uczestników obrotu prawnego.

2.1.3. Pełna zdolność do czynności prawnych

Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności (tj. z chwilą uzyskania osiemnastu lat). Uznaje się, że w wieku osiemnastu lat człowiek osiąga dojrzałość i tym samym staje się zdolny do samodzielnego kształtowania swojej sytuacji prawnej.

Pełnoletność można jeszcze w drodze wyjątku uzyskać poprzez zawarcie małżeństwa przed ukończeniem osiemnastego roku życia. Zawarcie małżeństwa przez osobę małoletnią wymaga jednak zezwolenia sądu.

Co do zasady nie może zawrzeć małżeństwa osoba niemająca ukończonych lat osiemnastu. Jednakże z ważnych powodów sąd opiekuńczy może zezwolić na zawarcie małżeństwa kobiecie, która ukończyła lat szesnaście, a z okoliczności wynika, że zawarcie małżeństwa będzie zgodne z dobrem założonej rodziny.

Rozwiązanie małżeństwa przez rozwód nie powoduje utraty zdolności do czynności prawnych osoby, która zawarła małżeństwo przed uzyskaniem pełnoletności.

Jako regułę możemy zatem przyjąć, że jeżeli młody sportowiec nie osiągnął jeszcze pełnoletności, to nie może samodzielnie zawierać umów dot. jego kariery sportowej, ponieważ nie ma zdolności do zaciągania zobowiązań i rozporządzania swoim prawem.

2.1.4. Ograniczona zdolność do czynności prawnych

Ograniczona zdolność do czynności prawnych jak sama nazwa wskazuje polega na tym, że zdolność do nabywania praw i zaciągania zobowiązań jest ograniczona i dotyczy osób:

- a) które ukończyły 13 lat, a nie osiągnęły jeszcze pełnoletności,
- b) ubezwłasnowolnionych częściowo na podstawie prawomocnego postanowienia sądu z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw;
- c) co do których ustanowiono doradcę tymczasowego w postępowaniu o ich ubezwłasnowolnienie;

Powyższe osoby zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego:

- a) nie mają w ogóle kompetencji do dokonywania niektórych czynności prawnych (np. sporządzenie testamentu);
- b) potrzebują zgody swego przedstawiciela ustawowego do dokonywania niektórych czynności prawnych, a w niektórych istotnych kwestiach wymagane będzie nawet uzyskanie zezwolenia sądu;
- c) mają pełną kompetencję do dokonywania czynności prawnych w ograniczonym zakresie opisanym poniżej.

Przedstawicielem ustawowym osoby małoletniej są rodzice, którym przysługuje władza rodzicielska lub opiekun, a w niektórych przypadkach kurator. Przedstawicielem ustawowym osoby ubezwłasnowolnionej częściowo jest kurator. Na takich samych zasadach jak kurator przedstawicielem ustawowym jest doradca tymczasowy w postępowaniu o ich ubezwłasnowolnienie.

Jak wskazywaliśmy powyżej osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych ma kompetencje do dokonywania niektórych czynności samodzielnie, w tym może:

- a) zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego;
- b) rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów postanowi inaczej;
- c) podejmować zwykłe, rutynowe decyzje w zakresie przedmiotów jakie otrzymała do swobodnego użytku od swojego przedstawiciela ustawowego (np. kieszonkowe czy drobny sprzęt sportowy).

W innych wypadach umowa zawierana przez młodego sportowca, który ukończył 13 rok życia, ale nie osiągnął jeszcze pełnoletności wymaga zawsze dla swej ważności zgody jego przedstawiciela ustawowego.

Przepisy prawa nie przewidują definicji „umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego”. Ocena takiej umowy zależy od okoliczności takich jak charakter środowiska społecznego młodej osoby oraz sytuacja materialna jego rodziny. Pojmowanie zakresu drobnych spraw dziecka zamożnych rodziców żyjących w wielkim mieście może się znacznie różnić od tego jak takie drobne czynności rozumiane są przez rodziców dzieci wychowujących się w biedniejszym środowisku.

Jeśli chodzi o „zarobek” dziecka (osoby ograniczonej w zdolnościach do czynności prawnych), to należy to pojęcie rozumieć szeroko („wszystko to co dziecko sobie zarobiło”). Dla przejrzystości wskazujemy jednak, że istnieją wątpliwości czy w każdym przypadku stypendia sportowe oraz nagrody otrzymane w zawodach lub imprezach sportowych należy uznać za „zarobek”, którym dziecko może samodzielnie rozporządzać. W naszej ocenie, w związku z tak szerokim rozumieniem tego pojęcia nie ma przeszkód, aby do zarobku młodego sportowca zaliczyć także stypendia lub nagrody jakie młody sportowiec uzyskał za swoje osiągnięcia sportowe.

Ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela.

Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych.

Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może uchylać się od tej umowy powołując się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy. Jeżeli takiego potwierdzenia nie dostanie, to wtedy staje się wolna z dniem upływu wyznaczonego terminu.

Jeżeli osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych dokonała sama jednostronnej czynności prawnej, do której ustawa wymaga zgody przedstawiciela ustawowego, czynność jest nieważna.

2.2. Wizerunek młodego zawodnika

Wobec systematycznej profesjonalizacji sportu na każdym jego etapie coraz istotniejsza staje się ochrona wizerunku młodego zawodnika. Jeżeli w odpowiednim momencie nie zabezpieczy się tych praw i nierozważnie upoważni osoby trzecie do zarządzania wartością medialną i rynkową młodego sportowca, to w kulminacyjnym momencie jego kariery mogą pojawić się problemy.

Każde działanie w zakresie eksploatacji praw do wizerunku zawodnika powinno odbywać się pod jego ścisłą kontrolą, tak aby:

- a) po pierwsze zweryfikować czy dane wykorzystanie wizerunku nie zagraża naruszeniu prywatności i dóbr osobistych zawodnika, oraz

- b) po drugie by było ono spójne z jego wartościami i przyjętymi zasadami i celami marketingowymi.

2.2.1. Czym jest wizerunek?

Wizerunek stanowi przede wszystkim dobro osobiste każdego człowieka oraz jest daną osobową podlegającą ochronie przepisami RODO. Należy zauważyć, że ochrona prawna nie dotyczy tylko rozpowszechniania danego wizerunku. Naruszeniem dóbr osobistych może być już samo utrwalanie wizerunku danej osoby bez uzyskania jej zgody, w szczególności, gdy uchwycony moment jest dla tej osoby w jakikolwiek sposób obraźliwy lub krępujący. Na gruncie przepisów ochrony danych osobowych szeroko chronione jest tzw. przetwarzanie, czyli utrwalanie, publikacja czy przechowywanie wizerunku itp.). Oznacza to, że do operacji na wizerunku osoby fizycznej niezbędne jest istnienie podstawy prawnej, a na przetwarzającym ciąży szereg obowiązków informacyjnych i z zakresu bezpieczeństwa danych.

Każdy rodzic powinien zdawać sobie sprawę, że umieszczając zdjęcie dziecka w Internecie może ono być w dalszej kolejności kopiowane i wykorzystywane w innych celach. W związku z tym należy zwracać szczególną uwagę na publikacje oraz ich kolejne przetwarzanie przez osoby trzecie, a w przypadku naruszania prawa do ochrony wizerunku dziecka podejmować stosowne kroki prawne, żądając zaprzestania naruszeń oraz usunięcia bezprawnych materiałów.

2.2.2. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku dziecka

Rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. W przypadku braku wyraźnego zastrzeżenia takiej zgody zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta otrzymała umówioną opłatę za pozowanie.

Przepisy nie regulują, w jaki sposób powyższa zgoda ma zostać wyrażona, jednak najczęściej dla bezpieczeństwa dowodowego stosuje się tradycyjną formę pisemną, aby należycie udokumentować wyrażenie zgody. Pamiętajmy, że brak sprzeciwu wobec fotografowania czy nagrywania nie jest równoważny z udzieleniem zgody na rozpowszechnianie wizerunku, a może jedynie świadczyć o zgodzie na jego utrwalenie. Zgoda może zostać zawsze odwołana, w szczególności, gdy wykorzystywanie wizerunku narusza dobra osobiste osoby, której wizerunek utrwalono, czego ta osoba nie przewidywała udzielając zgody.

Udzielenie zgody na rozpowszechnianie wizerunku jest jednostronną czynnością prawną. Małoletni, który nie ukończył lat 13, nie ma zatem możliwości samodzielnego wyrażenia zgody na rozpowszechnianie swojego wizerunku. Powyższa zgoda może zostać udzielona przez przedstawicieli ustawowych małoletniego. Uprawnienie rodziców do decydowania o rozpowszechnieniu wizerunku ich dziecka w wieku poniżej 13 lat wynika z faktu, że sprawują oni nad nim władzę rodzicielską, która powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny.

Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest obowiązane i uprawnione do jej wykonywania. Jednakże o istotnych sprawach dziecka rodzice rozstrzygają wspólnie w braku porozumienia między nimi rozstrzyga sąd opiekuńczy.

Inaczej sytuacja wygląda w przypadku małoletnich, którzy ukończyli 13 lat i zatem mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych (zob. pkt 1.1.4). Udzielenie zgody na rozpowszechnianie wizerunku nie stanowi czynności zobowiązującej ani rozporządzającej, a zatem co do zasady nie wymaga zgody przedstawiciela ustawowego. W tym zakresie należy zawsze analizować skutki takiego działania małoletniego. Jeżeli wizerunek byłby rozpowszechniany wyłącznie w mediach społecznościowych lub na stronie internetowej klubu sportowego to można uznać, że małoletni po ukończeniu 13. roku życia może samodzielnie decydować o rozpowszechnianiu swojego wizerunku w tym zakresie. Jeżeli jednak wizerunek małoletniego przed ukończeniem pełnoletności miałby być częścią kampanii reklamowej danego sponsora, to tego typu działanie powinno być poprzedzone zgodą przedstawiciela ustawowego.

2.2.3. Rozpowszechnianie wizerunku niewymagające zgody

Nie każde rozpowszechnienie wizerunku wymaga zgody. Od tej zasady przewidziano wyjątki.

Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku:

- a) osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych;
- b) osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

Nie ma legalnej definicji „zgromadzenia” czy „publicznej imprezy”. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego może to być każda publiczna grupa ludzi (np. manifestacja czy publiczność wydarzenia sportowego).

Osoby, których wizerunek został utrwalony na zdjęciach czy nagraniach krajobrazu czy wydarzenia sportowego, nie mają co do zasady prawa do decydowania o rozpowszechnieniu swojego wizerunku. Ważne, aby na publikowanym zdjęciu czy filmie dana osoba nadal stanowiła jedynie szczegół – nie jest zatem dozwolone wycięcie i wyszczególnienie wizerunku jednej osoby czy pozorne zamaskowanie jej twarzy w taki sposób, że nadal jest możliwe jej rozpoznanie. Jeśli więc w ramach szkoły sportowej odbywa się impreza sportowa i dziecko stanowi jedną z wielu osób ujętych na wspólnym zdjęciu, wówczas szkoła nie jest zobowiązana do wystąpienia o zgodę do wszystkich rodziców dzieci.

Wizerunek jest nieistotną częścią całości, jeśli jego usunięcie jest bez wpływu na pozostałą zawartość. Ilekroć usunięcie podobizny wpływa na obniżenie „cenności” (szeroko rozumianej) całości, to konkretny wizerunek nie jest nieistotną częścią. Jest elementem znaczącym, bez niej bowiem zmienia się wymowa zdjęcia, materiału itd.

Zasada dot. konieczności uzyskania zgody na rozpowszechnienie wizerunku doznaje również ograniczenia w zakresie sportowców będących reprezentantami kraju, w tym członków kadry narodowej oraz reprezentacji olimpijskiej, którzy zobowiązani są do udostępnienia swojego wizerunku w stroju reprezentacji przed zakwalifikowaniem do kadry narodowej lub reprezentacji olimpijskiej.

Członek kadry narodowej udostępnia, na zasadach wyłączności, swój wizerunek w stroju reprezentacji kraju polskiemu związkowi sportowemu, który jest uprawniony do wykorzystania tego wizerunku do swoich celów gospodarczych w zakresie wyznaczonym przez przepisy tego związku lub międzynarodowej organizacji sportowej działającej w danym sporcie.

Członek reprezentacji olimpijskiej udostępnia, na zasadach wyłączności, z chwilą powołania do reprezentacji olimpijskiej, swój wizerunek w stroju reprezentacji olimpijskiej Polskemu Komitetowi Olimpijskiemu, który jest uprawniony do wykorzystania tego wizerunku do swoich celów gospodarczych w zakresie wyznaczonym przez swoje przepisy lub przepisy Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego.

Niezależnie od powyższego, zawodnik powinien zadbać o odpowiednie zabezpieczenie praw do korzystania ze swojego wizerunku. Umowy zawierane przez zawodników powinny określać szczegółowe postanowienia dot. prawa do kontrolowania komercyjnego wykorzystania wizerunku w taki sposób, aby zawodnik miał możliwość kontroli zakresu wykorzystania swojego wizerunku. Tego typu rozwiązaniu umożliwi zawodnikowi zarządzanie swoją wartością medialną i rynkową, w zakresie niezagrażającym naruszeniu jego prywatności i dóbr osobistych.

2.2.4. Ochrona wizerunku

Jeżeli więc wizerunek dziecka został rozpowszechniony przez jakikolwiek podmiot bez zgody rodziców, a nie zachodziły przesłanki wyżej opisane, wówczas możemy mówić o naruszeniu przepisów prawa. W takiej sytuacji rodzice mogą podjąć odpowiednie kroki, celem ochrony praw swojego dziecka.

W pierwszej kolejności warto zgromadzić materiał dowodowy w celu wykazania naruszenia praw. Po zebraniu stosownych dowodów można wezwać podmiot, który bezprawnie wykorzystał wizerunek dziecka do (i) zaprzestania rozpowszechniania wizerunku małoletniego, (ii) usunięcia publikacji, na której się znajduje oraz (iii) wskazania podstawy przetwarzania wizerunku jako danej osobowej. W wezwaniu należy opisać zaistniałą sytuację, dołączyć dowody oraz wskazać, że wizerunek ten został rozpowszechniony bez zgody rodziców, która jest wymagana w świetle przepisów prawa.

Jeżeli powyższe czynności nie przyniosą skutków, pozostaje wniesienie do sądu powództwa cywilnego o naruszenie dóbr osobistych dziecka. Jak wskazano bowiem wyżej, wizerunek zaliczany jest do dóbr osobistych człowieka, które chronione są przepisami prawa cywilnego.

2.3. Rozwiązanie kontraktu zawodniczego

Przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w tym w szczególności Kodeksu cywilnego lub Kodeksu pracy mogą być przydatne dla młodych sportowców i ich rodziców w zakresie rozwiązania kontraktu zawodniczego, który może mieć formę umowy cywilnej lub umowy o pracę.

2.3.1. Które przepisy są właściwe w kontekście rozwiązania kontraktu?

Kontrakty zawodnicze niezwykle rzadko są zawierane w Polsce w formie umowy o pracę. Wpływa na to wiele czynników. Z pewnością ciężko pogodzić chociażby samą specyfikę uprawiania sportu ze zdecydowanie bardziej „sztywnymi” warunkami wykonywania pracy przewidzianymi przepisami prawa pracy. Warto w tym miejscu wskazać przede wszystkim niezbędną elastyczność w podejściu

do uczestnictwa w meczach, treningach czy obozach sportowych. Ponadto, należy mieć na uwadze ograniczenia prawne, które w ramach stosunku pracy nie pozwalają na przyjęcie warunków oczekiwanych przez międzynarodowe federacje sportowe lub polskie związki sportowe.

Takich przykładów jest mnóstwo. Chyba najlepszy z nich dotyczy braku praktycznej możliwości zawarcia ze sportowcem umowy o pracę na czas nieokreślony. Ponadto istotną przeszkodą jest brak możliwości bezwzględnego i odgórnego poddania wszelkich ewentualnych sporów, które mogą powstać na tle wykonywania kontraktu pod rozstrzygnięcie właściwych sądów polubownych funkcjonujących przy polskich związkach sportowych.

W rezultacie kontrakty zawodnicze będą miały charakter umowy o świadczenie usług. Wobec tego zastosowanie znajdą ogólne przepisy dotyczące umów cywilnoprawnych, a także odpowiednio przepisy o zleceniu. Z praktycznego punktu widzenia ustalenie ogólnych zasad prawnych w zakresie możliwości rozwiązania kontraktu zawodniczego sprowadzać się będzie do analizy przepisów Kodeksu Cywilnego, a nie Kodeksu Pracy.

Oczywiście bardzo istotne znaczenie będą miały przepisy ustanawiane przez właściwe federacje i związki sportowe, które mogą modyfikować pewne ogólne mechanizmy rozwiązania umów cywilnoprawnych. W szczególności z uwagi na dość dużą swobodę w redagowaniu treści kontraktów zawodniczych, te modyfikacje mogą być daleko idące. Ochrona okresu obowiązywania kontraktu, w połączeniu z zasadami funkcjonowania rynku transferowego, może skutkować m.in. bardzo poważnym ograniczeniem zasad przedterminowego rozwiązania takich umów. Te odstępstwa nie mogą jednak wykraczać poza pewne bezwzględnie wiążące ogólne ramy prawne.

2.3.2. Jakie są formy rozwiązania kontraktu?

Z natury rzeczy kontrakty zawodnicze są zawierane na czas określony. W efekcie wraz z upływem okresu na jaki zostały zawarte wygasa zobowiązanie zawodnika do gry w barwach danego klubu a wraz z nim wzajemne zobowiązanie klubu. Oczywiście, każdorazowo dopuszczalne jest również rozwiązanie kontraktu za porozumieniem stron.

Gdyby bazować na ogólnych przepisach dotyczących umowy zlecenia, zarówno klub, jak i zawodnik mogliby wypowiedzieć łączący ich kontrakt zawodniczy w każdej chwili (tj. ze skutkiem natychmiastowym). O ile takie rozwiązanie nie byłoby podyktowane jakimś ważnym powodem, to klub sportowy w każdym przypadku miałby obowiązek naprawić szkodę, zaś zawodnik tylko wtedy, gdy z tytułu kontraktu otrzymywałby wynagrodzenie. Ponadto klub sportowy byłby obowiązany do

zapłaty zawodnikowi wynagrodzenia proporcjonalnie do części w jakiej kontrakt został przez niego wykonany.

Jednakże sytuacja, w której z dnia na dzień istnieje ryzyko zmiany barw klubowych zawodnika w trakcie trwania rozgrywek na rzecz zespołu rywala jest co do zasady niepożądana w sporcie. Stanowi to poważne zagrożenia dla podstawowych wartości sportu, w tym przede wszystkim zasady fair play. Właściwe międzynarodowe i krajowe organizacje sportowe starają się zapewnić uczciwe i transparentne zasady rywalizacji sportowej. Służyć temu mają chociażby okresy transferowe, w trakcie których zawodnicy mogą dokonywać zmian barw klubowych. Wobec tego regulacje sportowe mogą mocno ingerować w ogólną zasadę przedterminowego rozwiązania umów zawodniczych.

Jednakże, warte podkreślenia jest to, że w myśl ogólnej reguły żadna ze stron kontraktu nie można zrzec się z góry uprawnienia do jego wypowiedzenia z ważnych powodów. Międzynarodowe federacje czy polskie związki sportowe na poziomie ustanawianych przez siebie przepisów, zaś klub i zawodnik już w treści zawieranego kontraktu, mogą w zależności od dyscypliny sportowej mniej lub bardziej doprecyzować zasady odnoszące się do wspomnianych „ważnych przyczyn”. Może to prowadzić np. do odgórnego przedstawienia listy (zamkniętej bądź otwartej) działań, zachowań czy zdarzeń, które stanowią „ważne powody” do rozwiązania kontraktu.

Dla przykładu strony kontraktu zawodniczego mogą ustalić, że ciężka choroba zawodnika, uniemożliwiająca mu uprawianie sportu, która trwa przez określoną liczbę dni, będzie stanowiła taki ważny powód do rozwiązania umowy. Samo zaistnienie takiego zdarzenia w żaden sposób nie obliguje do rozwiązania umowy. Należy pamiętać, że jest to tylko uprawnienie, która ostatecznie nie musi zostać zrealizowane.

Dodatkowo, w zależności od regulacji wewnętrznych istniejących w ramach danej dyscypliny sportowej, należy zweryfikować czy dopuszczalne będzie zastrzeżenie możliwości rozwiązania umowy z zachowaniem „klasycznego” okresu wypowiedzenia.

2.4. Wady i skutki oświadczeń woli.

W kontekście form wcześniejszego „zerwania” kontraktu zawodniczego, należy wspomnieć o tzw. wadach oświadczeniach woli. Są to bowiem określone nieprawidłowości związane z podejmowaniem lub wyrażaniem oświadczenia woli przez daną stronę, które mogą być podstawą nawet do jego unieważnienia lub uchylenia się od określonych skutków prawnych. Nie oznacza to

jednak, że każda powyższa nieprawidłowość będzie traktowana jako wada oświadczenia woli. Musi ona spełniać określone przesłanki i zaliczać się do jednego z następujących jej rodzajów:

- a) stan wyłączający świadome albo swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli;
- b) pozorność,
- c) błąd,
- d) podstęp oraz
- e) groźba

Co istotne przepisy odnoszące się do tych rodzajów wad oświadczeń woli nie mogą być zmienione lub wyłączone w drodze postanowień kontraktu zawodniczego.

2.4.1. Stan wyłączający świadome albo swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli

Przechodząc kolejno do analizy poszczególnych rodzajów wad oświadczenia woli, należy wskazać, że ze stanem wyłączającym świadome albo swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli mamy do czynienia w szczególności w przypadku choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych (czyli np. złożenia podpisu pod aneksem do kontraktu z redukcją zarobków w stanie całkowitego upojenia alkoholowego lub po zażyciu innych środków odurzających). Z tego wynika, że brak świadomości po stronie składającego dane oświadczenie woli (np. podpis pod umową) oznacza istniejący po jego stronie brak możliwości zrozumienia znaczenia i treści tego oświadczenia (czyli np. umowy czy aneksu). Z kolei o braku swobody przy powzięciu decyzji i wyrażeniu woli możemy mówić wtedy, gdy stan psychiki składającego oświadczenie woli wyłącza możliwość dokonania przez niego wolnego wyboru co do podjęcia danej czynności prawnej. Złożenie oświadczenia woli w stanie wyłączającym świadomość oznacza właściwie brak oświadczenia w rozumieniu prawa.

2.4.2. Pozorność

Z drugim rodzajem wady – tj. pozornością mamy z kolei do czynienia w pewnym uproszczeniu w sytuacji, gdy osoba w istocie symuluje względem drugiej strony złożenie określonego oświadczenia woli. Realna intencja tej osoby musi sprowadzać odpowiednio do: 1) braku wywołania takiego skutku prawnego jaki naturalnie wynikałby z takiego oświadczenia woli; lub 2) wywołania innego skutku prawnego aniżeli wskazany w danym oświadczeniu.

2.4.3. Błąd

W obszarze sportu wydaje się, że dużo praktyczniejsze znaczenie będzie miał jednak kolejny rodzaj wady oświadczenia woli, czyli błąd. W przypadku błędu co do treści np. kontraktu zawodniczego zawodnik można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Z racji tego, że błędne oświadczenie co do kontraktu zostało przez niego złożone klubowi, to uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne będzie tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez klub, chociażby bez jego winy, albo gdy klub wiedział o tym błędzie lub mógł z łatwością go zauważyć. Ważnym ograniczeniem będzie tutaj fakt, że przy kwestionowaniu wspomnianego postanowienie kontraktu można powoływać się jedynie na błąd istotny, czyli taki, który uzasadnia przypuszczenie, że gdyby zawodnik nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, to nie złożyłby oświadczenia tej treści wobec klubu.

2.4.4. Podstęp

O podstępie w relacji kontraktowej na linii klub-zawodnik możemy mówić w sytuacji naganego zachowania się przedstawicieli klubu (np. przy zawarciu kontraktu), polegającym na świadomym wprowadzeniu w błąd zawodnika (w tym również jego rodziców) jako osoby składające oświadczenie woli. Należy zauważyć, że możliwe jest podstępne działanie osoby trzeciej (np. doradcy strony kontraktu), jeżeli ta o podstępie wiedziała i nie zawiadomiła o nim zawodnika i jego rodziców składających podpisy pod podstępną treścią kontraktu zawodniczego.

2.4.5. Groźba

Jako przykład groźby można wskazać złożenie podpisu pod aneksem do kontraktu z obniżką wynagrodzenia czy zrzeczeniem się określonych należności, kiedy następuje to w obawie przed zrealizowaniem przez klub niekorzystnych następstw natury osobistej lub majątkowej względem zawodnika lub innej osoby, o ile ma to decydujący wpływ na fakt złożenia takiego podpisu. Nie każde jednak tego typu zachowanie będzie uprawniało do uchylenia się od tak zawartego aneksu lub umowy, gdyż groźba musi być bezprawna i poważna.

2.4.6. Skutki prawne wystąpienia wady

Od rodzaju zidentyfikowanej wady zaleć będzie skutek jej wystąpienia, który może polegać na:

- a) nieważności danej czynności prawnej (zawarcia umowy, aneksu, oświadczenia o rozwiązaniu umowy itp.) – jak ma to miejsce przy braku świadomości lub swobody, a także przy pozorności, albo

b) na wzruszalności danej czynności prawnej – jak w wypadku błędu, podstępu czy groźby.

2.5. Umowa sponsoringowa z zawodnikiem

Umowa sponsoringowa jest formą umowy o współpracy, w której sponsor, za pośrednictwem lub z wykorzystaniem zawodnika, podejmuje działania na rzecz promocji i reklamy własnej firmy, a także budowania swojej renomy na danym rynku. Próżno szukać w jej w Kodeksie Cywilnym, gdyż w zależności od przedmiotu łączy ona w istocie elementy z różnego rodzaju umów. Założenia zaangażowania młodego sportowca do tego typu formy współpracy mogą być przeróżne. Przy jej ocenie należy wziąć pod uwagę skalę popularności, sukcesy czy ogólny pozytywny wizerunek sponsorowanego zawodnika w danej grupie społecznej. Celem sponsora jest poszerzenie grona odbiorców lub trafienie do konkretnego młodszego środowiska. Ma ona jednak z założenia przynieść obopólne korzyści, w tym z reguły zysk finansowy.

Formuły sponsoringu sportowego mogą być różne i przykładowo można wyróżnić kilka z nich:

- a) indywidualny (dotyczy tylko jednego zawodnika) lub zespołowy (dotyczy całości lub części zespołu, w którym dany zawodnik występuje)
- b) pieniężny, rzeczowy lub mieszany (w zależności od tego, czy co sponsor oferuje w zamian za wykonanie świadczeń sponsorskich)
- c) jednorazowy czy długoterminowy (w zależności od okresu obowiązywania współpracy)

Przedmiotem umowy sponsoringowej jest zobowiązanie zawodnika do wykonania określonych świadczeń promocyjnych i reklamowych na rzecz sponsora, w zamian za zapłatę wynagrodzenia lub określone świadczenia rzeczowe (np. sprzęt i akcesoria sportowe, a niekiedy nawet rzeczy niezwiązane ze sportem – jak np. produkty multimedialne). Współcześnie sport nabrał mocno komercyjnego wymiaru. Jednakże, nieumiejętne zaplanowanie kampanii reklamowej może mocno pogorszyć reputację danego sportowca. Należy zatem bardzo umiejętnie określić zasady i formy współpracy, w tym prawo do korzystania z wizerunku zawodnika.

Poza oczywistymi kwestiami dotyczącymi zabezpieczenia prawidłowości realizacji świadczeń pieniężnych lub rzeczowych przez sponsora na rzecz zawodnika niezwykle istotne z perspektywy ochrony prawnej zawodnika jest ustalenie w takiej umowie m.in. następujących kwestii:

- Forma i czas ogłoszenia współpracy - czy sponsor może ogłosić publicznie współpracę przed zapłatą określonej części wynagrodzenia bądź wykonaniem określonego świadczenia, na którym najbardziej zależy otoczeniu zawodnika?

- Kontrola wykorzystywania wizerunku zawodnika
 - a) czy zawodnik akceptuje przed publikacją (i czy ma wówczas realne prawo weta) materiały z jego wizerunkiem wykorzystywane w ramach danej kampanii sponsorskiej;
 - b) z jakimi innymi osobami lub z jakimi treściami mogą być zestawiane oznaczenia czy wizerunek zawodnika?
- Precyzyjny podział zadań pomiędzy sponsorem a zawodnikiem (lub jego otoczeniem), a także dostatecznie precyzyjny zakres świadczeń sponsorskich, które zawodnik zobowiązany jest wykonać
 - a) kto odpowiada za przygotowanie treści marketingowych / medialnych, które dany zawodnik ma publikować w swoich mediach społecznościowych?
 - b) jakich mediów społecznościowych zawodnika dotyczy zobowiązanie reklamowe?
 - c) jaką swobodę w kreowaniu treści ma sam zawodnik?
 - d) jakie są terminy i częstotliwość wykonania świadczeń sponsorskich?
 - e) doprecyzowanie, że dane świadczenia będą realizowane pod warunkiem, że zawodnik będzie posiadał stosowne prawa marketingowe do danych pól marketingowych np. w czasie zawodów, na terenie areny sportowej, na stroju sportowym w zależności od rozgrywek itp.
- Zakaz konkurencji
 - a) czy zawodnik zobowiązany jest na mocy umowy sponsoringowej do przestrzegania zakazu konkurencji?
 - b) jakie działania lub zaniechania są zakazane?
 - c) które podmioty są podmiotami konkurencyjnymi?
 - d) czy zakaz konkurencji obejmuje tylko okres obowiązywania umowy sponsoringowej zawartej pomiędzy zawodnikiem a sponsorem?
 - e) jakie są sankcje za naruszenie zakazu?
 - f) czy są jakieś wyłączenia z zakresu tego zakazu (np. czy jakiś konkretny podmiot lub przedmiot działalności konkurencji jest wyłączony spod zakresu takiego zakazu)
 - g) zakres terytorialny takiego zakazu (np. czy zakaz konkurencji działa tylko na obszarze Polski, ew. jaki jest zakres zakazu konkurencji w mediach społecznościowych i Internecie)
 - h) jakie jest pozycjonowanie danego sponsora względem ewentualnych innych sponsorów zawodnika?

- i) czy sponsor ma zastrzeżone jakieś preferencyjne warunki pod kątem przedłużenia współpracy (pierwszeństwo, prawo do wyrównania oferty konkurenta itp.)?
- Premie za dodatkowe sukcesy sportowe czy przedłużenie umowy
- Przesłanki odpowiedzialności:
 - a) wysokość i zasady odpowiedzialności zawodnika (określenie limitu kwotowego odpowiedzialności zawodnika / wyłączenie odpowiedzialności zawodnika za utracone korzyści sponsora), w tym ustalenie czy i za jakie naruszenia zastrzeżone zostały kary umowne, która mogą być płacone na rzecz zawodnika;
 - b) wyłączenie odpowiedzialności zawodnika z tytułu niemożności wykonania danego świadczenia w rezultacie braku posiadania praw marketingowych w myśl przepisów danego związku czy federacji sportowej;
- Przesłanki do wypowiedzenia umowy przez zawodnika bądź sponsora
 - a) Poza oczywistymi kwestiami braku prawidłowej realizacji umówionych świadczeń ze strony sponsora istotne jest również zastrzeżenie prawa do wypowiedzenia umowy w przypadku zidentyfikowania poważnego naruszenia interesu zawodnika (jego wizerunku, reputacji – np. wskutek wystąpienia określonych zdarzeń natury moralno-etycznej, w których współpraca nie może zostać kontynuowana);
 - b) Ustalenie jakie konkretne naruszenia umowy sponsoringowej powodują tak daleko idący skutek jakim jest wypowiedzenie umowy i ile czasu ma dana strona na zaniechanie naruszeń?
 - c) Wystąpienie określonych zdarzeń natury moralno-etycznej, w których współpraca nie może zostać kontynuowana

Oczywiście powyższy katalog obejmuje tylko przykładowe zagadnienia, które są istotne w kontekście prawidłowej redakcji umowy sponsoringowej. Ryzyka należy analizować szczegółowo, w zależności od danego przypadku. Jednak podążanie tymi ogólnymi wskazówkami i wytycznymi może prowadzić do wypracowania znacznie korzystniejszych postanowień umowy, a tym samym zdecydowanie bezpieczniejszej pozycji prawnej zawodnika i jego rodziców.

3. Piłka nożna

3.1. Wstęp

Dynamiczna profesjonalizacja piłki nożnej, a co za tym idzie coraz bardziej skomplikowane regulacje wprowadzane zarówno przez międzynarodową federację piłkarską FIFA, jak i federacje narodowe, sprawia, że rodzice (czy opiekunowie prawni) niepełnoletnich zawodników marzących o piłkarskiej karierze, muszą zmierzyć się z szeregiem pułapek, których uniknięcie może mieć kluczowe znaczenie dla swobodnego rozwoju sportowego dziecka.

W niniejszym rozdziale postaramy się przybliżyć Państwu problematykę przepisów piłkarskich regulujących specyfikę przynależności klubowej zawodników niepełnoletnich, a także odpowiemy na takie pytania jak:

- jakie są konsekwencje prawne złożenia klubowi piłkarskiemu deklaracji gry amatora?
- w jakim wieku młody zawodnik może podpisać swój pierwszy profesjonalny kontrakt?
- jakie są wymogi formalne kontraktów zawieranych pomiędzy klubami piłkarskimi a zawodnikami niepełnoletnimi?
- na co w praktyce zwracać szczególną uwagę zawierając profesjonalny kontrakt z klubem piłkarskim?
- na samym końcu przedstawimy kluczowe zagadnienia związane z relacjami z agentami i na co uważać w takich relacjach.

3.2. Specyfika przynależności klubowej zawodników niepełnoletnich

3.2.1. Kilka słów wstępu o przepisach piłkarskich

Dla najlepszego zrozumienia zagadnienia związanego ze specyfiką przynależności klubowej zawodników niepełnoletnich oraz jej zmiany, na wstępie warto wskazać jakie przepisy mają zastosowanie do powyższych zagadnień, a także odpowiedzieć sobie na pytanie kto „tworzy” regulacje stricte piłkarskie, z którymi będziemy się najczęściej spotykać wspierając młodego zawodnika w jego rozwoju sportowym.

Nadrzędną (i całkowicie niezależną od samej piłki nożnej) sferą przepisów jest oczywiście prawo Unii Europejskiej oraz polskie prawo.

Niejako „pod nimi” mamy regulacje związków sportowych w zakresie przynależności klubowej piłkarzy oraz jej zmiany (czyli w skrócie tzw. transferów piłkarskich), które tworzą specyficzny, międzynarodowy i niezależny porządek tzw. „prawa piłkarskiego”, przyjmowany na szczeblu międzynarodowym przez FIFA, a jedynie niekiedy dostosowany do specyfiki danego regionu i, – w mniejszym zakresie – na szczeblu prawa krajowego przez federacje narodowe, w tym przez Polski Związek Piłki Nożnej („PZPN”).

CZĘŚCI SKŁADOWE TZW. „PRAWA PIŁKARSKIEGO

W konsekwencji, na szczeblu międzynarodowym ramowe zasady przynależności klubowej zawodników oraz jej zmiany formułowane przez FIFA znajdują się w tzw. „Regulaminie w Sprawie Statusu i Transferu Zawodnika”, znanego powszechnie jako „FIFA RSTP”, natomiast na szczeblu prawa krajowego kluczowe znaczenie w tym zakresie mają Uchwała nr VIII/124 Zarządu PZPN z dnia 14 lipca 2015 r. ze zm. (w zakresie statusu i transferów piłkarzy; w skrócie po prostu „Uchwała VIII/124”) oraz Uchwała nr III/54 Zarządu PZPN z dnia 27 marca 2015 r. ze zm. (w zakresie relacji kontraktowych; w skrócie „Uchwała III/54”).

Należy przy tym pamiętać, że przepisy FIFA regulują jedynie – i to co do zasady bardzo ogólnie – relacje kontraktowe i transferowe o wymiarze międzynarodowym, natomiast w przypadku braku międzynarodowego charakteru danej relacji kontraktowej czy transferowej, zastosowanie będą miały przepisy krajowych federacji (które oczywiście muszą być zbieżne z przepisami FIFA) oraz przepisy prawa powszechnie obowiązującego danego kraju.

I tak w przypadku relacji kontraktowych oraz transferowych pomiędzy polskimi zawodnikami a polskimi klubami zastosowanie będą miały wspomniane przepisy PZPN w połączeniu z polskim prawem powszechnym, natomiast w przypadku relacji kontraktowej oraz transferowej pomiędzy polskim zawodnikiem a zagranicznym klubem zastosowanie będą miały przepisy FIFA.

Mając już świadomość kto tworzy określone przepisy piłkarskie, możemy przejść do bardziej szczegółowych zagadnień, a mianowicie kluczowych zagadnień związanych z zasadami przynależności klubowej zawodników niepełnoletnich oraz podstawowych zagadnień związanych ze zmianą przynależności klubowej zawodnika niepełnoletniego.

3.2.2. Czym różni się zawodnik o statusie amatora od zawodnika o statusie profesjonalisty?

Przed omówieniem kwestii związanych z samą przynależnością klubową zawodnika niepełnoletniego w klubie piłkarskim oraz form potwierdzających tę przynależność, warto wyjaśnić problematykę statusu zawodnika, czyli w skrócie – kiedy zawodnik jest „amatorem” a kiedy „profesjonalistą” w myśl przepisów piłkarskich.

Wspomniane rozróżnienie wynika bezpośrednio z klasyfikacji zawodników na podstawie regulacji międzynarodowych, tj. przepisów FIFA, jak również przepisów stosowanych w tym zakresie na szczeblu krajowym, tj. regulacji PZPN.

Kiedy w takim razie zawodnik ma status amatora? Zgodnie z definicją przyjętą przez Uchwałę VIII/124 statusem amatora objęci są zawodnicy, którzy z tytułu uprawiania sportu piłki nożnej nie

otrzymują wynagrodzenia, względnie innego świadczenia pieniężnego lub rzeczowego, innego niż zwrot rzeczywistych wydatków poniesionych w trakcie ich udziału w oficjalnych rozgrywkach organizowanych przez PZPN lub ligę zawodową. W uchwale za dopuszczalne i tym samym niepodważające statusu amatora uznano zwroty kosztów podróży, wyżywienia i zakwaterowania poniesionych w związku z udziałem w meczu oraz wydatków na sprzęt piłkarski, ubezpieczenie czy szkolenie. W praktyce bez znaczenia pozostaje kwestia, o ile w rzeczywistości otrzymane przez zawodników świadczenia z tytułu uprawiania piłki nożnej przewyższają poniesione w związku z tym koszty.

Na drugim biegunie znajdują się tzw. „profesjoniści”, czyli zawodnicy o statusie zawodników profesjonalnych – tym zakresem zostali objęci zawodnicy związani z klubem kontraktem o zawodowe uprawianie piłki nożnej oraz – co wynika z przepisów PZPN – zawodnicy otrzymujący z tytułu uprawiania piłki nożnej lub działalności z tym związanej wynagrodzenie, względnie inne świadczenie pieniężne lub rzeczowe, wyższe od przysługującego amatorom. Wobec powyższego, na podstawie przepisów PZPN, nawet pomimo braku ważnego kontraktu o zawodowe uprawianie piłki nożnej, piłkarz jest uznawany za zawodnika profesjonalnego, jeżeli otrzymuje od klubu jakiegokolwiek świadczenie przekraczające wartość tych, które są zwracane amatorom.

Na podstawie przepisów PZPN, za **amatorów** uznawani są zawodnicy, którzy z tytułu uprawiania sportu piłki nożnej nie otrzymują wynagrodzenia, względnie innego świadczenia pieniężnego lub rzeczowego, innego niż zwrot rzeczywistych wydatków poniesionych w trakcie ich udziału w oficjalnych rozgrywkach organizowanych przez PZPN lub ligę zawodową.

Na podstawie przepisów PZPN, za **profesjonalistów** uznawani są zawodnicy otrzymujący z tytułu uprawiania piłki nożnej lub działalności z tym związanej wynagrodzenie, względnie inne świadczenie pieniężne lub rzeczowe, wyższe od przysługującego amatorom.

Warto również podkreślić, że status zawodnika profesjonalnego obejmuje swoim zakresem każdego zawodnika, który jest związany z klubem tzw. kontraktem U18, o którym mowa w art. 13 Uchwały III/54, tj. zawodnik, który w momencie podpisywania kontraktu ukończył 15. rok życia, a nie ukończył 18. roku życia. Ale o tym poniżej.

Świadząc już kim jest zawodnik-amator i co odróżnia go od zawodnika-profesjonalisty możemy przejść do kwestii najważniejszej – jaki dokument jest podstawą formującą przynależność klubową piłkarza. I tak – na gruncie przepisów PZPN – w przypadku zawodników o statusie amatora taką podstawą będzie „deklaracja gry amatora”, natomiast w przypadku profesjonalistów „kontrakt o zawodowe uprawianie piłki nożnej”.

3.2.3. Deklaracja gry amatora jako podstawa przynależności klubowej zawodnika niepełnoletniego

Tak jak już to zostało zasygnalizowane w poprzedniej części, deklarację gry amatora podpisuje z klubem zawodnik o statusie amatora. Czym w praktyce jest taka deklaracja gry amatora i jakie są konsekwencje prawne jej złożenia klubowi piłkarskiemu?

Na wstępie należy podkreślić, że w praktyce deklaracja gry amatora nie jest formą umowy zawieranej z klubem i podpisywanej przez obie strony (tj. przez zawodnika oraz klub), a jednostronnym oświadczeniem zawodnika o zamiarze reprezentowania klubu piłkarskiego w okresie jednego sezonu rozgrywkowego. Złożenie klubowi piłkarskiemu deklaracji przez zawodnika stanowi niezbędny element do dokonania rejestracji zawodnika do klubu oraz uprawnienia go do gry w oficjalnych meczach drużyny piłkarskiej.

Złożenie deklaracji gry amatora klubowi piłkarskiemu wiąże zawodnika z tym klubem na okres jej obowiązywania, tj. co do zasady – do końca danego sezonu piłkarskiego. Po zakończeniu sezonu rozgrywkowego, na który złożyliśmy klubowi piłkarskiemu deklarację gry amatora, zawodnik odzyskuje status wolnego, tj. niezwiązanego stosunkiem przynależności klubowej z żadnym klubem i jest uprawniony zmienić swoją przynależność na wybrany przez siebie klub.

W konsekwencji, składając klubowi piłkarskiemu deklarację gry amatora na sezon rozgrywkowy 2022/2023 zobowiązujemy się do reprezentowania tego klubu w rozgrywkach piłkarskich – co do zasady – do dnia 30 czerwca 2023 r.

Wskutek złożenia danemu klubowi piłkarskiemu deklaracji gry amatora i dokonania przez taki klub rejestracji zawodnika między zawodnikiem a klubem sportowym tworzy się relacja, na podstawie której w okresie obowiązywania deklaracji klubowi przysługują prawa federacyjne i ekonomiczne do zawodnika.

Prawo federacyjne oznacza prawo do zarejestrowania zawodnika do klubu piłkarskiego we właściwym organie prowadzącym rozgrywki, a następnie jego uprawnienie do konkretnej drużyny w ramach danego klubu piłkarskiego, zaś prawo ekonomiczne oznacza przede wszystkim możliwość uzyskiwania wynagrodzenia, czyli tzw. sumy transferowej z tytułu transferu czasowego lub definitywnego danego zawodnika.

Z drugiej zaś strony, klub piłkarski wskutek nawiązania stosunku prawnego z zawodnikiem poprzez złożenie przez niego deklaracji gry amatora, zobowiązuje się do zagwarantowania mu właściwych i odpowiednich warunków treningowych oraz do zapewnienia i opłacenia na swój koszt niezbędnego, właściwego zgodnie z przepisami PZPN i FIFA oraz pokrywającego uzasadnione koszty, ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Należy jednocześnie mieć na uwadze, że pomimo wagi jaką niesie za sobą złożenie deklaracji gry amatora danemu klubowi piłkarskiemu, stosunek prawny wynikający z jej złożenia w danym klubie nie został uregulowany w sposób wystarczająco precyzyjny, co pozwala niekiedy na dowolną ich interpretację i szereg zagrożeń dla zawodnika, o których więcej będzie mowa poniżej.

Największym zagrożeniem dla samych zawodników o statusie amatora jest brak uregulowania kwestii jednostronnego rozwiązania złożonej danemu klubowi deklaracji gry amatora.

Nawet w przypadku niewypełniania przez klub piłkarski podstawowych obowiązków względem zawodnika amatora, o których wspomnieliśmy powyżej, taki zawodnik nie ma prawnej możliwości jednostronnego rozwiązania przynależności klubowej. Jediną możliwością zakończenia takiej relacji jest rozwiązanie deklaracji gry amatora za porozumieniem stron, czyli za zgodą klubu piłkarskiego.

Mając na uwadze powyższe, przed złożeniem deklaracji gry amatora danemu klubowi należy dobrze przemyśleć, czy faktycznie klub piłkarski, któremu składamy taką deklarację to na pewno klub, w których chcemy, żeby występował zawodnik niepełnoletni. Pochopne złożenie danemu klubowi deklaracji gry amatora może spowodować, że zawodnik stanie się „więźniem” takiego klubu piłkarskiego, szczególnie w sytuacjach, kiedy zawodnik w trakcie sezonu rozgrywkowego nie zechce kontynuować treningów w swoim klubie.

W tym miejscu należy uczulić jeszcze na inną praktykę klubów piłkarskich, które często starają się wykorzystać niewiedzę samych rodziców, opiekunów prawnych oraz samych zawodników. Chodzi tutaj o pewną metodę klubów piłkarskich i akademii piłkarskich mającą na celu zatrzymanie u siebie najbardziej utalentowanych zawodników na jak najdłuższy okres. W takiej sytuacji, kluby

piłkarskie namawiają rodziców oraz samych zawodników do podpisywania się pod deklaracjami amatora nie tylko na obecny sezon rozgrywkowy, ale także pod niewypełnionymi deklaracjami, tj. bez wskazania sezonu rozgrywkowego, w których taka deklaracja miałaby obowiązywać.

Zastosowanie takiego rozwiązania może prowadzić do sytuacji, gdzie klub piłkarski samemu uzupełnia sobie w jakim sezonie rozgrywkowym obowiązuje podpisana wcześniej przez zawodnika deklaracja gry amatora i zamiast zobowiązania zawodnika do występowania w danym klubie przez jeden sezon rozgrywkowy, rodzi się zobowiązanie zawodnika do reprezentowania klubu piłkarskiego przez dłuższy okres. Taka sytuacja może niejednokrotnie prowadzić do poważnego stresu, w szczególności, że to na zawodniku ciążyłby obowiązek przedłożenia dokumentacji/dowodów świadczących o nieprawidłowościach i niezgodnych z własną wolą działaniach klubu piłkarskiego.

W konsekwencji, przy każdym składaniu klubowi piłkarskiemu deklaracji gry amatora trzeba pamiętać o wypełnianiu wszystkich informacji wymaganych w takiej deklaracji, w tym w szczególności wpisywanie daty złożenia deklaracji gry amatora oraz sezonu rozgrywkowego, w którym ma ona obowiązywać.

Przykładowy wzór deklaracji gry amatora przyjęty przez Mazowiecki Związek Piłki Nożnej

	MAZOWIECKI ZWIĄZEK PIŁKI NOŻNEJ DEKLARACJA GRY AMATORA NA SEZON 2022/2023			
DRUK NALEŻY WYPEŁNIĆ CZYTELNIE I PISMEM DRUKOWANYM				
..... (imiona i nazwisko zawodnika) (numer ewidencyjny zawodnika w systemie extranet) (data urodzenia zawodnika) zobowiązuję się reprezentować klub: (pełna nazwa klubu) w rozgrywkach MZPN w okresie 2022.07.01 – 2023.06.30 <table border="1"><tr><td>1</td><td>2</td></tr></table> (w przypadku zawodnika niepełnoletniego – czytelne podpisy rodziców / opiekunów ustawowych) lub (w przypadku zawodnika pełnoletniego – czytelny podpis zawodnika)			1	2
1	2			
WYPEŁNIA: ZAWODNIK PEŁNOLETNI LUB RODZICE ZAWODNIKA NIEPEŁNOLETNIEGO				

Poza wypełnieniem danych zawodnika oraz złożenia podpisów przez zawodnika oraz rodziców/opiekunów prawnych zawodnika ważnym jest aby zwrócić uwagę w jakim sezonie rozgrywkowym ma obowiązywać deklaracja.

Należy pamiętać o jeszcze jednym realnym zagrożeniu jakie niesie za sobą złożenie deklaracji gry amatora. Na podstawie Uchwały III/21 z dnia 26 lipca 2022 r. Zarządu PZPN, w stosunku do zawodnika o statusie amatora, który w trakcie sezonu piłkarskiego opuści samowolnie klub, zastosowana będzie automatycznie dwunastomiesięczna karencja.

W praktyce oznacza to, że w przypadku samowolnego zakończenia treningów przez zawodnika w danym klubie i braku na to zgody klubu piłkarskiego, taki zawodnik może podlegać 12 miesięcznej karze dyskwalifikacji, tj. braku możliwości udziału w rozgrywkach piłkarskich w barwach innego klubu piłkarskiego.

Takie sytuacje są dość powszechne szczególnie wśród najmłodszych, ponieważ rodzice – często nieświadomie – przerywają treningi dziecka w danym klubie w trakcie sezonu piłkarskiego. W konsekwencji, w przypadku chęci zakończenia treningów dziecka w danym klubie, pamiętajmy o potrzebie rozwiązywania deklaracji gry amatora.

O czym warto pamiętać składając klubowi piłkarskiemu deklarację gry amatora?

Pamiętaj, że deklaracja gry amatora podpisana i złożona klubowi piłkarskiemu obowiązuje do końca sezonu rozgrywkowego

Pamiętaj, że nie ma możliwości jednostronnego rozwiązania deklaracji gry amatora przed końcem sezonu rozgrywkowego

Pamiętaj, że deklarację gry amatora można rozwiązać wyłącznie za porozumieniem stron, tj. za zgodą klubu piłkarskiego i zawodnika

Wystrzegaj się przekazywania klubowi piłkarskiemu podpisanych deklaracji gry amatora, które nie wskazują, w którym sezonie rozgrywkowym mają obowiązywać

Wystrzegaj się składania klubowi piłkarskiemu deklaracji gry amatora na kilka sezonów rozgrywkowych, a w szczególności nie podpisuj niewypełnionych deklaracji gry amatora

Pamiętaj, że po złożeniu klubowi deklaracji gry amatora nie możesz samowolnie zakończyć treningów w takim klubie piłkarskim, ponieważ grozi to dyskwalifikacją zawodnika

Pamiętaj, że deklaracja gry amatora składana przez zawodnika niepełnoletniego wymaga podpisów rodziców/opiekunów prawnych zawodnika

Na zakończenie tej części warto jeszcze wspomnieć, że po wygaśnięciu deklaracji gry amatora zawodnik – tak jak już zostało to zaznaczone na wstępie niniejszego podrozdziału – ponownie staje się zawodnikiem wolnym i ma możliwość zmiany przynależności klubowej na inny klub piłkarski.

W tym miejscu warto zaznaczyć, że klub odstępujący, tzn. taki, który posiadał prawa rejestracyjne do zawodnika, w przypadku braku wydania w terminie oświadczenia o wygaśnięciu deklaracji gry amatora z zawodnikiem, jest zobowiązany do wydania takiego oświadczenia w ciągu 3 dni od momentu złożenia pisemnego wniosku przez zawodnika.

W przypadku upływu takiego terminu, wyrejestrowanie zawodnika może także nastąpić na podstawie decyzji podjętej przez organ związku piłki nożnej właściwy dla następnego klubu piłkarskiego zawodnika. Jednocześnie klub odstępujący nie może uzależniać wydania oświadczenia o wygaśnięciu deklaracji gry amatora od żadnych innych przesłanek niż obowiązująca deklaracja gry amatora.

Tym samym, zmiana przynależności klubowej zawodnika, który nie jest związany deklaracją gry amatora z klubem, nie może być uzależniona od zwolnienia zawodnika z poprzedniego klubu zawodnika.

3.2.4. Kontrakt o zawodowe uprawianie piłki nożnej jako podstawa przynależności klubowej zawodnika niepełnoletniego – zasady ogólne

W niniejszej części postaramy się odpowiedzieć czym jest tzw. „kontrakt U18” na podstawie przepisów PZPN, w jakim wieku zawodnik niepełnoletni może podpisać swój pierwszy kontrakt U18, a także jakie są wymogi formalne takiego kontraktu zgodnie ze wspomnianą już wcześniej Uchwałą III/54.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami PZPN, kontrakt U18 to forma kontraktu o zawodowe uprawianie piłki nożnej zawieranego przez pełnoletnich zawodników-profesjonalistów. Tutaj pojawia się pytanie, czym w takim razie jest ten „kontrakt o zawodowe uprawianie piłki nożnej” w polskim porządku prawnym. Warto więc wyjaśnić, że wspomniany już „kontrakt o zawodowe uprawianie piłki nożnej” to nic innego niż umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu Cywilnego o zleceniu. Odrębną kwestią pozostaje, że obecnie bardzo popularnym rozwiązaniem na polskim rynku piłkarskim jest zatrudnienie piłkarzy w ramach

prowadzonych przez nich jednoosobowych działalności gospodarczych, jednak ta forma nie ma zastosowania do zawodników niepełnoletnich.

Mając już świadomość czym jest kontrakt o zawodowe uprawianie piłki nożnej, kolejne pytanie jakie się pojawia, to czym wyróżnia się na jego tle kontrakt U18 i kiedy będzie miał on zastosowanie?

Jak już wspomnieliśmy powyżej, sam kontrakt U18 jest formą kontraktu o zawodowe uprawianie piłki nożnej. W konsekwencji w wielu klubach piłkarskich oba te dokumenty – co do zasady – nie różnią się za bardzo od siebie. Czynnikiem wyróżniającymi są pewne ograniczenia dotyczące zawodników niepełnoletnich, które wynikają z regulacji PZPN oraz FIFA.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami PZPN, kontraktem U18 jest kontrakt o zawodowe uprawianie piłki nożnej zawierany pomiędzy klubem piłkarskim a zawodnikiem, który na dzień zawarcia takiego kontraktu ukończył 15 rok życia, a nie ukończył 18 roku życia. Z powyższego zagadnienia wynika pierwsza ważna zasada dotycząca kontraktów U18, a mianowicie profesjonalny kontrakt piłkarski w rozumieniu przepisów PZPN może zawrzeć wyłącznie zawodnik, który w momencie jego podpisania ma ukończony 15 rok życia.

Na uwadze należy mieć również fakt, że kontrakt U18 obowiązujący w dniu ukończenia przez zawodnika 18 roku życia zachowuje w pełni ważność do upływu okresu jego obowiązywania, bez względu na osiągnięcie przez zawodnika pełnoletności. W praktyce oznacza to nic innego jak to, że nawet w przypadku zawarcia kontraktu U18 na 3 sezony rozgrywkowe na kilka dni przed 18. urodzinami zawodnika, do końca okresu obowiązywania takiego kontraktu będzie on w rozumieniu przepisów PZPN kontraktem U18.

Kontrakt U18 to jednocześnie jedyna umowa, która reguluje stosunki prawne pomiędzy niepełnoletnim zawodnikiem a klubem piłkarskim. Dlatego należy mieć na uwadze, że klub piłkarski nie ma prawa zaoferować niepełnoletniemu zawodnikowi żadnej innej umowy, która regulowałaby stosunki prawne na linii zawodnik – klub w zakresie uprawiania piłki nożnej.

W tym miejscu należy wspomnieć o zdarzających się próbach obejścia przepisów PZPN poprzez namawianie przez kluby piłkarskie do zawierania przez niepełnoletnich zawodników i ich rodziców nie tylko kontraktów U18, ale również oddzielnych umów cywilnoprawnych, które nakładałyby na zawodnika dodatkowe zobowiązania. W konsekwencji, zawsze warto mieć na uwadze, że kontrakt U18 to jedyna umowa jaka powinna łączyć młodego zawodnika z klubem piłkarskim.

Warto również pamiętać, że dla ważności kontraktu U18 obok podpisu samego zawodnika niezbędna jest również zgoda rodziców/przedstawicieli ustawowych niepełnoletniego. Taka zgoda może być wyrażona w formie podpisów pod kontraktem bądź w formie odrębnego oświadczenia, jednak w takim przypadku podpisy rodziców/przedstawicieli ustawowych niepełnoletniego muszą być notarialnie poświadczone.

Następną ważną kwestią w zakresie kontraktów U18 jest okres ich obowiązywania. Zgodnie z regulacjami piłkarskimi zarówno na szczeblu międzynarodowym (tj. na podstawie regulacji FIFA), jak i krajowym (tj. na podstawie regulacji PZPN), zawodnicy, którzy na dzień zawierania kontraktu nie mają ukończonego 18 roku życia, mogą zawrzeć kontrakt wyłącznie na okres nie dłuższy niż 3 lata. Wszelkie postanowienia dotyczące dłuższego okresu obowiązywania takich kontraktów będą nieważne – niezależnie, czy takie postanowienia będą znajdować się w kontrakcie piłkarskim, czy tak jak już zostało to zasygnalizowane powyżej, w odrębnej umowie cywilnoprawnej.

W konsekwencji, jakiegokolwiek próby obejścia tego przepisu również są uznawane za nieważne – na przykład w przypadku zawarcia kontraktu U18 na 3 sezony rozgrywkowe z opcją przedłużenia przekraczającą te 3 sezony, taka opcja przedłużenia będzie uznawana za nieskuteczną. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku rozwiązań takich jak zawieranie kontraktu U18 na dwa sezony rozgrywkowe z opcją przedłużenia na w kolejne sezony rozgrywkowe.

Maksymalny okres obowiązywania kontraktu U18 nie wyklucza, że taki kontrakt może być również zawarty na krótszy okres. W takich sytuacjach należy pamiętać, że główną zasadą jest to, że minimalny okres obowiązywania kontraktu U18, podobnie zresztą jak w przypadku kontraktów zawieranych przez zawodników, którzy ukończyli 18 rok życia, to – co do zasady – dzień zakończenia danego sezonu rozgrywkowego.

Mając już świadomość w jakim wieku zawodnik może zawrzeć kontrakt U18, a także jaki może być okres obowiązywania takiego kontraktu, warto również pamiętać jakie są wymogi formalne kontraktu regulującego stosunek prawny z zawodnikiem niepełnoletnim.

W pierwszej kolejności kontraktu U18 – pod rygorem nieważności – musi formułować prawa i obowiązki stron, ze szczególnym uwzględnieniem wieku zawodnika i okresu obowiązywania takiego kontraktu.

Kontrakt U18 musi formułować obowiązki klubu piłkarskiego w zakresie edukacji zawodnika. W konsekwencji, kontrakt U18 musi formułować obowiązek zapewnienia zawodnikowi możliwości realizacji ustawowego obowiązku nauki, a dodatkowo zapewnienie zawodnikowi miejsce

zamieszkania w trakcie roku szkolnego (w przypadku, gdy miejsce stałego pobytu zawodnika znajduje się ponad 25 km od siedziby klubu).

Kontrakt U18 musi również określać wynagrodzenie zasadnicze zawodnika przez cały okres obowiązywania kontraktu, z zastrzeżeniem, że miesięczne wynagrodzenie zasadnicze zawodnika wyniesie co najmniej 500 złotych brutto.

Kontrakt U18 – o czym warto pamiętać?

Pamiętaj, że kontrakt U18 może być zawarty przez zawodnika, który w momencie jego podpisania ukończył 15 rok życia.

Pamiętaj, że kontrakt U18 może zostać zawarty przez zawodnika za zgodą rodziców/przedstawicieli ustawowych zawodnika.

Pamiętaj, że kontrakt U18 może obowiązywać maksymalnie 3 lata (3 sezony rozgrywkowe).

Pamiętaj, że kontrakt U18 jest jedyną umową, która reguluje stosunki prawne pomiędzy zawodnikiem a klubem. W konsekwencji, wystrzegaj się zawierania z klubem piłkarskim odrębnych umów cywilnoprawnych.

Pamiętaj, że nie ma możliwości jednostronnego rozwiązania kontraktu U18 oraz zakazane jest zamieszczanie w kontraktach U18 klauzul odstępnego.

Pamiętaj, że każdy kontrakt U18 musi formułować prawa i obowiązki stron, ze szczególnym uwzględnieniem wieku zawodnika i okresu obowiązywania takiego kontraktu, a także musi formułować obowiązki klubu piłkarskiego w zakresie edukacji zawodnika.

Pamiętaj, że kontrakt U18 musi przewidywać zasadnicze, miesięczne wynagrodzenie zawodnika za cały okres obowiązywania kontraktu U18 w wysokości nie mniejszej niż 500 złotych brutto miesięcznie.

Pamiętaj, że kontrakt U18 może również przewidywać zasady zwrotu kosztów poniesionych przez zawodnika w związku z udziałem w meczach, a także zwrotu kosztów na wydatki na sprzęt piłkarski, ubezpieczenie i szkolenie.

Przepisy PZPN regulują również proces składania ofert zawodnikowi w odniesieniu do pierwszego kontraktu U18. W konsekwencji warto również mieć na uwadze jak powinna brzmieć oferta zgodna z przepisami prawa piłkarskiego:

- a) Oferta podpisania pierwszego kontraktu U18 może zostać złożona zawodnikowi najwcześniej na 60 dni przed ukończeniem przez niego 15 roku życia
- b) Oferta kontraktu U18 powinna zawierać, pod rygorem nieważności: (i) imię i nazwisko zawodnika, (ii) określenie okresu obowiązywania kontraktu U18, (iii) propozycję zasadniczego miesięcznego wynagrodzenia zawodnika przez cały okres obowiązywania kontraktu, (iv) podpis upoważnionych przedstawicieli klubu
- c) Zawodnik jest zobowiązany pisemnie, pod rygorem nieważności, ustosunkować się do złożonej oferty w terminie 14 dni od jej otrzymania lub uznania przesyłki za doręczoną

3.3. Kontrakt U18 w praktyce

Po przedstawieniu teorii odnośnie do kontraktów piłkarskich, przejdźmy przez samą treść kontraktu U18, przygotowanego na wzorze udostępnionym przez PZPN i zamieszczonym na stronie internetowej federacji. Wierzmy, że takie praktyczne „ćwiczenie” pozwoli Państwo na lepsze zrozumienie aspektów teoretycznych i będzie stanowiło przydatną „ściągawkę”.

Zaprezentowany poniżej wzór kontraktu stanowi umowę cywilnoprawną, która stanowi zdecydowanie najczęściej występującą w praktyce formę kontraktu U18. Prosimy pamiętać, że zgodnie z art. 750 kodeksu cywilnego do umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

TREŚĆ KONTRAKTU	NASZE UWAGI:
Kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej	
zawarty w, dnia roku (dalej „ Kontrakt ”), pomiędzy:	zawodnik na datę podpisania kontraktu musi mieć ukończony 15 rok życia.
..... z siedzibą w, ul., wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy - w Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem,, kapitał zakładowy zł, w którego imieniu działa zgodnie z obowiązującą zasadą reprezentacji / na podstawie załączonego pełnomocnictwa:	Należy zawsze zweryfikować, czy osoba reprezentująca klub jest uprawniona do jego reprezentacja
..... - zwaną dalej KLUBEM	
a	

Panem, zamieszkałym ul., ...-....., urodzonym, mającym obywatelstwo, za zgodą opiekunów prawnych Zawodnika – rodziców posiadających pełnię władzy rodzicielskiej:	Art. 13.2 uchwały nr III/54 – kontrakt U18 musi zostać zawarty za zgodą przedstawicieli ustawowych lub innych opiekunów prawnych zawodnika
Ojca –, PESEL: oraz Matki –, PESEL....., adres zamieszkania rodziców:, zwanym w dalszej części ZAWODNIKIEM.	
Klub oraz Zawodnik łącznie zwani są dalej „Stronami” lub każdy z osobna „Stroną”, o treści następującej:	
§ 1. 1. Niniejszy Kontrakt zostaje zawarty na czas określony, od dnia roku do dnia roku. 2. Strony ustalają, iż czas wykonywania obowiązków kontraktowych przez Zawodnika będzie uwzględniał rozmiar jego zadań wynikających z Kontraktu, w szczególności ilości zajęć treningowych oraz meczów i innych aktywności określonych Kontraktem, w tym ilości działań marketingowych i promocyjnych, do których wykonywania decyzją Klubu Zawodnik zostanie zobowiązany. 3. Strony ustalają, iż Zawodnikowi przysługuje wypoczynek, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia indywidualnego —w każdym pełnym sezonie piłkarskim jego obowiązywania przez okres 28 dni, przy czym Strony w dobrej wierze zobowiązane są do wyznaczenia co najmniej 14 dni z tego okresu w okresie ciągłym. 4. Strony potwierdzają, iż Zawodnikowi przed zawarciem niniejszego Kontraktu zostały udostępnione oraz iż Zawodnik zaakceptował treść następujących dokumentów: a. Regulamin Klubu, uchwalony przez w dniu b. Regulamin Klubu, uchwalony przezw dniu c. uchwała Zarządu PZPN nr III/54 z 27 marca 2015 r. „Minimalne wymagania dla standardowych kontraktów zawodników w sektorze zawodowej piłki nożnej” (dalej „Minimalne Wymagania”) 5. Zawodnik oświadcza, że zawierając Kontrakt nie narusza postanowień innych wiążących go umów lub porozumień. Ponadto Zawodnik oświadcza, że jest stroną następujących	1) Maksymalny okres obowiązywania kontraktu U18 to 3 lata, a minimalny – do dnia zakończenia sezonu rozgrywkowego 2) Wszelkie postanowienia dotyczące dłuższego okresu obowiązywania Kontraktu U18 są nieważne 3) Data zakończenia kontraktu – zazwyczaj 30 czerwca, tj. dzień zakończenia sezonu rozgrywkowego Klub powinien przedstawić zawodnikowi wszystkie dokumenty wewnętrzne, które mają zastosowanie do zawodnika. Najczęściej są to Regulamin Dyscyplinarny i Regulamin Premii/Nagród

umów mających wpływ na wykonywanie przez niego obowiązków określonych niniejszym Kontraktem:

a.

6. Zawodnik potwierdza, iż na dzień zawarcia Kontraktu nie jest świadomy istnienia jakichkolwiek chorób lub ograniczeń natury fizycznej lub mentalnej, które mogą wpłynąć na wykonywanie przez niego obowiązków określonych niniejszym Kontraktem.
7. Strony potwierdzają, iż przed podpisaniem Kontraktu Klub przeprowadził badania lekarskie Zawodnika i na dzień podpisania Kontraktu Klub nie wnosi zastrzeżeń w odniesieniu do stanu zdrowia Zawodnika.
8. Klub prowadzi w formie zbioru dokumentów lub w formie elektronicznej rejestry dotyczące stanu zdrowia Zawodnika związane z uprawianiem piłki nożnej, do których Zawodnik ma dostęp po uprzednim zgłoszeniu wniosku do Klubu.

Należy tu wskazać wszelkie dokumenty wpływające na świadczenie przez zawodnika U18 usług zawodowego piłkarza. Najczęściej są to umowy z producentami obuwia piłkarskiego lub rękawic bramkarskich.

Niestety treść wzorowego kontraktu PZPN nie została zaktualizowana od 2015 roku i przez to nie zawiera standardowych postanowień dotyczących danych osobowych (RODO).

§ 2.

1. Na mocy niniejszego Kontraktu Zawodnik zobowiązuje się do profesjonalnego uprawiania piłki nożnej w barwach Klubu, w szczególności do uczestniczenia w zajęciach treningowych, spotkaniach, odprawach i obozach Zespołów, do których zostanie on przydzielony decyzją Klubu, a także do reprezentowania barw Klubu jako zawodnik w rozgrywkach piłkarskich (w tym w szczególności w krajowych rozgrywkach ligowych, pucharowych lub w rozgrywkach międzynarodowych) oraz w meczach towarzyskich (w tym sparingach czy meczach kontrolnych), w których Klub uczestniczy, oraz do spełnienia innych zobowiązań określonych w Kontrakcie, w zamian za wynagrodzenie określone w § 3.
2. Zawodnik zobowiązuje się wykonywać obowiązki określone w Kontrakcie z najwyższą starannością, sumiennie, aktywnie, z pełnym zaangażowaniem, zgodnie z najlepszą wolą oraz na możliwie najwyższym poziomie.
3. Zawodnik jest zobowiązany do regularnego poddawania się badaniom lekarskim zalecanym przez lekarza klubowego oraz do stosowania wyłącznie środków farmakologicznych przypisanych przez lekarza klubowego lub z nim uzgodnionych.
4. Zawodnik jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Klubu o każdym wypadku lub każdej chorobie wraz z dostarczeniem Klubowi niezwłocznie jednak nie później niż w terminie 7 dni od nieobecności stosownego zaświadczenia lekarskiego oraz do stosowania się do poleceń sztabu

standardowe postanowienie, przy czym w praktyce często doprecyzowuje się, które zespoły zawodnik ma co do zasady reprezentować

medycznego Klubu w związku z niezdolnością do wykonywania obowiązków kontraktowych.

5. Zawodnik zobowiązuje się do powstrzymania od zachowań, które w jakikolwiek sposób mogłyby wpływać negatywnie na wykonywanie przez niego obowiązków wynikających z niniejszego Kontraktu, tj. w szczególności zobowiązuje się powstrzymać od:

a) spożywania alkoholu, używania narkotyków (substancji psychotropowych i środków odurzających) i innych substancji szkodliwych dla jego zdrowia lub zabronionych przez obowiązujące prawo,

b) uprawiania sportu i rekreacji ruchowej stwarzających potencjalne zagrożenie dla życia, zdrowia i właściwej kondycji psychofizycznej Zawodnika, w tym w szczególności alpinizmu i turystyki wysokogórskiej, sportów motorowych, narciarskich, łyżwiarskich, żeglarskich, pływania, sportów lotniczych, sztuk walki, sportów o charakterze strzeleckim i obronnym, futsalu i piłki plażowej, chyba że uzyskał on na to zgodę Klubu,

c) przyjęcia od osób trzecich nagród pieniężnych lub rzeczowych lub zapłaty z jakiegokolwiek tytułu w związku z reprezentowaniem barw Klubu w rozgrywkach piłkarskich, chyba że Klub wyrazi na to zgodę,

d) udziału, osobistego lub za pośrednictwem osób trzecich, w grze lub zakładzie wzajemnym organizowanym przez zakłady bukmacherskie w zakresie dotyczącym jakichkolwiek rozgrywek piłkarskich, oraz

e) udziału we wszelkich akcjach reklamowych i marketingowych towarów, usług i przedsiębiorstw konkurencyjnych wobec Klubu, w zakresie

6. Zawodnik niniejszym zobowiązuje się do niezwłocznego informowania Zarządu Klubu o wszelkich próbach nakłaniania przez osoby trzecie do zachowania określonego w ust. 5 lit. a), c) lub d).

7. Zawodnik zobowiązuje się do dbania o dobre imię Klubu, w szczególności zobowiązuje się do powstrzymania od publicznych zachowań, wypowiedzi (w tym zachowań i wypowiedzi upublicznionych za pośrednictwem Internetu), wywiadów i oświadczeń kierowanych do mediów, które w szczególności dotyczą decyzji personalnych lub merytorycznych podejmowanych przez Zarząd Klubu, członków sztabu szkoleniowego Klubu oraz osoby działające w ich imieniu. Powyższe nie wyłącza prawa Zawodnika do

Przed podpisaniem kontraktu warto poprosić klub o przedstawienie informacji dot. sponsorów i partnerów klubu – w ten sposób ogranicza się ryzyko nieświadomego naruszenia tej klauzuli

W wielu klubach profesjonalnych zawodnik jest zobowiązany do wcześniejszego poinformowania rzecznika prasowego o wszelkich wywiadach / wypowiedziach publicznych

swobodnej wypowiedzi w zakresie nie wykraczającym poza ochronę jego słusznego interesu.

8. W ramach wynagrodzenia określonego w § 3 ust. 2 niniejszego Kontraktu Klub nabywa prawo do dysponowania wizerunkiem Zawodnika, w zakresie ...

9. Zawodnik jest zobowiązany do uczestnictwa we wszelkich akcjach promocyjnych i reklamowych, nagraniach telewizyjnych, wywiadach radiowych i innych wydarzeniach organizowanych lub wskazanych przez Klub. Ponadto Strony ustalają co następuje

10. Zawodnik zobowiązuje się do udziału w konferencjach prasowych Klubu lub udzielania wywiadów przedstawicielom mediów na każde wezwanie lub polecenie Klubu.

11. Zawodnik ma obowiązek używać ubiorów oraz obuwia sportowego firmy, z którą Klub ma zawartą umowę sponsorską, z zastrzeżeniem § 1 ust. 5 niniejszego Kontraktu, w zakresie obuwia sportowego lub rękawic bramkarskich. Zawodnik ma obowiązek dbałości o powierzone Zawodnikowi mienie Klubu, a w szczególności ponosi odpowiedzialność materialną za powierzony mu strój sportowy.

12. Zawodnik ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną wobec Klubu za przewinienia dyscyplinarne określone w Regulaminie wewnątrzklubowym. Poniesienie przez Zawodnika odpowiedzialności wobec Klubu za przewinienie dyscyplinarne nie wyłącza jego odpowiedzialności na podstawie przepisów PZPN.

13. Strony ustalają następujące zasady uczestnictwa Zawodnika w edukacji szkolnej

Pozyskanie przez klub prawa do wykorzystywania wizerunku zawodnika jest standardowym postanowieniem kontraktu piłkarskiego. Warto jednocześnie zadbać o to, aby takie uprawnienie zostało przekazane na rzecz klubu wyłącznie na okres obowiązywania kontraktu i dotyczyło wykorzystania wizerunku zawodnika w powiązaniu ze znakami towarowymi, barwami lub innymi elementami charakteryzującymi klub, ew. jego sponsorów i partnerów.

Klub (Zarząd Klubu) może działać jako organ 1 instancji w postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko zawodnikowi zgodnie z Regulaminem Dyscyplinarnym PZPN. Od takiej decyzji zawodnikowi przysługuje odwołanie do właściwego organu 2 instancji (najczęściej organ dyscyplinarny właściwego ZPN, w przypadku klubów I i II ligi – Komisja Dyscyplinarna PZPN, a klubów Ekstraklasy – Komisja Ligi Ekstraklasy S.A.)

§ 3.

1. Klub zobowiązuje się do terminowej zapłaty na rzecz Zawodnika wynagrodzenia opisanego w niniejszym paragrafie.

2. Miesięczne wynagrodzenie indywidualne Zawodnika w okresie obowiązywania niniejszego Kontraktu wynosi/.... - zł (..... złotych) brutto:

a) w sezonie rozgrywkowym/.... - zł (..... złotych) brutto, zł (..... złotych) brutto miesięcznie;

b) w sezonie rozgrywkowym/.... - zł (..... złotych) brutto, zł (..... złotych) brutto miesięcznie;

Zgodnie z art. 6 ust. 2 lit. b. Uchwały nr III/54 kontrakt musi zawierać pod rygorem nieważności wskazanie wynagrodzenia indywidualnego Zawodnika za cały okres obowiązywania Kontraktu, odrębnie za każdy Sezon rozgrywkowy, podane w kwocie brutto, z jednoczesnym określeniem waluty i terminu wypłaty tego wynagrodzenia oraz sposobu płatności.

c) w sezonie rozgrywkowym/.... - zł (..... złotych) brutto, płacone w równych miesięcznych ratach zł (..... złotych) brutto miesięcznie.

3. Ponadto Zawodnik w okresie obowiązywania Kontraktu otrzymywać będzie wynagrodzenie dodatkowe zgodnie z Regulaminem wewnątrzklubowym.

4. Wynagrodzenie indywidualne i dodatkowe są płacone przelewem na rachunek bankowy wskazany pisemnie przez Zawodnika.

5. Zapłata wynagrodzenia indywidualnego następować będzie z dołu do dnia następnego miesiąca.

6. Strony ustalają ponadto, iż w związku z zawarciem Kontraktu Zawodnikowi będą przysługiwały następujące świadczenia niepieniężne:

a)

7. Strony wskazują iż rozliczanie obciążeń z tytułu ubezpieczenia społecznego, zdrowotnego, osobowego i majątkowego odbywać się będzie w następujący sposób:

8. Strony wskazują, iż rozliczanie obciążeń podatkowych w trakcie obowiązywania Kontraktu będzie odbywać się w następujący sposób:

9. Klub zobowiązuje się do zapewnienia Zawodnikowi wszechstronnego rozwoju umiejętności i podnoszenia kwalifikacji sportowych, w szczególności poprzez umożliwienie Zawodnikowi uczestnictwa w treningach zespołowych. chyba że odmienny sposób podnoszenia kwalifikacji sportowych Zawodnika byłby podyktowany uzasadnionymi obiektywnymi przyczynami sportowymi lub zdrowotnymi.

10. Klub zobowiązuje się do zwalniania Zawodnika w przypadku powołania go do gry w reprezentacji narodowej w oficjalnych terminach wyznaczonych przez FIFA.

Rynkowym standardem są płatności do 10-15 dnia następnego miesiąca.

To w tym miejscu należy wskazać (o ile ma zastosowanie) zobowiązanie klubu wynikające z art. 13 ust. 6 pkt. 3) Uchwały nr III/54, obowiązek Klubu w zakresie zapewnienia Zawodnikowi podlegającemu ustawowemu obowiązkowi nauki w okresie obowiązywania kontraktu, którego miejsce stałego pobytu znajduje się ponad 25 km od siedziby klubu, miejsca zamieszkania w trakcie roku szkolnego, w bliskim jej sąsiedztwie.

W przypadku umów zlecenia kontrakt powinien zawierać postanowienie, że zaliczki z tytułu podatku dochodowego oraz składki na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne potrącane będą przez Klub z wynagrodzenia, o którym mowa w kontrakcie, jako płatnika w rozumieniu ustawy - Ordynacja podatkowa, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Warto tutaj zwrócić waszą uwagę na to, że zgodnie z art. 8 ust. 11 lit. a) Uchwały nr III/54 zawodnik może zgłosić wniosek o rozwiązanie kontraktu do Piłkarskiego Sądu Polubownego m.in. w przypadku gdy Klub zobowiązuje zawodnika do

11. Klub zobowiązuje się ubezpieczyć Zawodnika od następstw nieszczęśliwych wypadków wynikłych z uprawiania sportu piłki nożnej.	treningów indywidualnych w sytuacji, gdy takie treningi nie są uzasadnione względami medycznymi lub obiektywnymi względami szkoleniowymi. Zazwyczaj kluby decydują się ubezpieczać zawodnika na minimalną wysokość NWW. Warto poprosić klub o taką polisę, która obejmuje zawodnika, a także rozważyć niezależne nabycie takiego ubezpieczenia
§ 4. 1. Strony zobowiązują się do zachowania w tajemnicy postanowień niniejszego Kontraktu. 2. Zawodnik może zostać zwolniony z tego obowiązku tylko po uzyskaniu pisemnej zgody Zarządu Klubu.	Postanowienie dot. poufności we wzorze PZPN jest bardzo ograniczone i ogólne. Praktyką rynkową jest umieszczanie przez klub w treści jego kontraktu o wiele dłuższych postanowień dot. tego zagadnienia. Zwróćcie uwagę, czy nie zawiera ono kar umownych za naruszenie poufności – mogą być one bardzo wysokie, w żaden sposób niedostosowane do kontraktu U18
§ 5. 1. [WERSJA 1] Kontrakt został zawarty przez Strony bez udziału pośredników transakcyjnych zarejestrowanych w rejestrze pośredników PZPN ani jakichkolwiek innych osób trzecich, co Strony niniejszym potwierdzają. 1. [WERSJA 2] Kontrakt został zawarty przez Strony przy udziale następujących pośredników transakcyjnych zarejestrowanych w rejestrze pośredników PZPN: - , pośrednik transakcyjny zarejestrowany w rejestrze pośredników PZPN pod numerem , świadczący usługi na rzecz Zawodnika, któremu z tytułu reprezentacji Zawodnika przysługuje wynagrodzenie w kwocie (słownie), które Zawodnik poleca Klubowi zapłatę w jego imieniu w następujący sposób - , pośrednik transakcyjny zarejestrowany w rejestrze pośredników PZPN pod numerem , świadczący usługi na rzecz 2. Strony potwierdzają, iż przy zawieraniu niniejszego Kontraktu nie brały udziału jakiegokolwiek inne osoby trzecie.	Zgodnie z przepisami PZPN pośrednik transakcyjny może zawrzeć umowę pośrednictwa tylko z Zawodnikiem, który ukończył 15 rok życia lub otrzymał od Klubu, zgodnie z obowiązującymi regulacjami PZPN, ofertę pierwszego profesjonalnego kontraktu. Zgodnie z przepisami PZPN zabroniona jest zapłata pośrednikowi jakiegokolwiek wynagrodzenia (przez zawodnika lub przez którykolwiek klub) w związku z zawarciem kontraktu lub umowy transferowej dot. zawodnika niepełnoletniego lub zaciągania zobowiązań dotyczących uiszczenia jakichkolwiek opłat na rzecz pośrednika w związku z zawarciem takiego kontraktu lub

	umowy transferowej w przyszłości.
§ 6. - Kontrakt może zostać rozwiązany w każdej chwili na podstawie porozumienia Stron, sporządzonego w formie pisemnej pod rygorem nieważności. - Każdej ze Stron przysługuje prawo do przedterminowego rozwiązania niniejszego Kontraktu na zasadach i w przypadkach określonych w Minimalnych Wymaganiach. - W przypadku długotrwałej choroby lub kontuzji Zawodnikowi przysługuje wynagrodzenie w wymiarze określonym zgodnie z art. 11 Minimalnych Wymagań.	Zgodnie z Uchwałą nr III/54 stronom kontraktu U18 nie przysługuje prawo do jego jednostronnego wypowiedzenia, ani też odstąpienia od kontraktu. Oznacza to m.in., że nie można w takim kontrakcie umieścić klauzuli odstępnego, jak również strony nie mogą rozwiązać tego kontraktu na podstawie jednostronnego oświadczenia zgodnie z art. 8 pkt. 3-5 Uchwały nr III/54. W konsekwencji strony mogą rozwiązać taki kontrakt wyłącznie poprzez złożenie stosownego wniosku do Piłkarskiego Sądu Polubownego PZP i wiążącego wyroku sądu.
§ 7. Wszelkie sprawy sporne dotyczące ważności, istnienia lub rozwiązania Kontraktu są rozstrzygane przez Izbę ds. Rozwiązywania Sporów Sportowych, organ jurysdykcyjny PZPN. Wszelkie spory o prawa majątkowe i prawa niemajątkowe, które mogą być przedmiotem ugody, a które mogą wynikać na tle powstania, ważności, wykonywania i rozwiązania Kontraktu, powstałe w związku z organizacją i uprawianiem sportu piłki nożnej, Strony poddają pod rozstrzygnięcie Piłkarskiego Sądu Polubownego PZPN. Spory wynikłe na tle wykonania niniejszego Kontraktu podlegają rozpatrzeniu organom jurysdykcyjnym PZPN. - W kwestiach nieuregulowanych niniejszym Kontraktem zastosowanie mają uchwały Zarządu PZPN, w tym w szczególności przepisy Minimalnych Wymagań, a w sprawach nieuregulowanych tymi przepisami, odpowiednie przepisy prawa polskiego. - Kontrakt obejmuje całość uzgodnień pomiędzy Stronami, dotyczących przedmiotu Kontraktu i zastępuje wszelkie, pisemne lub ustne uzgodnienia, zobowiązania lub ugody.	Niestety PZPN nie zaktualizował projektu wzorcowego kontraktu o zmiany w swoich wewnętrznych przepisach. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, po likwidacji Izby ds. Rozwiązywania Sporów Sportowych, jedynym organem właściwym do rozstrzygania jakichkolwiek sporów dot. kontraktu U18, jest Piłkarski Sąd Polubowny PZPN. W konsekwencji, ust. 1 i 2 § 7 powinny zostać połączone w jeden ustęp, na przykład o następującej treści: „Wszelkie sprawy sporne dotyczące Kontraktu, Strony poddają pod rozstrzygnięcie wyłącznie Piłkarskiego Sądu Polubownego PZPN.”

5. Strony wskazują następujące adresy mailowe, na które doręczana może być korespondencja związana z Kontraktem:

Klub:@.....

Zawodnik@.....

6. Niniejszy Kontrakt sporządzono w języku polskim w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron oraz jednym dla organu prowadzącego rozgrywkę.

lub

~~Niniejszy Kontrakt sporządzono w języku polskim i w języku w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron oraz jednym dla organu prowadzącego rozgrywkę.~~

~~W przypadku rozbieżności w treści Kontraktu wiążąca jest wersja sporządzona w języku~~

7. Integralną częścią niniejszego Kontraktu jest Załącznik nr 1 stanowiący oświadczenie Zawodnika o nieuczestniczeniu w przekupstwie sportowym.
8. Zmiany niniejszego Kontraktu wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności
9. Przez podpisanie niniejszego Kontraktu Zawodnik oraz Klub potwierdzają znajomość powyższych przepisów i zobowiązują się do ich bezwzględnego przestrzegania.

Mając na względzie że wszelka korespondencja dot. kontraktu będzie doręczana za pośrednictwem poczty elektronicznej, bardzo istotnym jest wskazanie tutaj często obsługiwanego adresu email. Standardem w kontraktach U18 jest podanie adresu email jednego z rodziców zawodnika.

**Załącznik nr 1 do Kontraktu
o profesjonalne uprawianie piłki nożnej**

- oświadczenie Zawodnika

Zgodnie z Uchwałą nr III/54, oświadczenie to musi być zawarte w treści kontraktu lub w załączniku do kontraktu. Nie może być ono negocjowane.

„Jako zawodnik profesjonalny i członek wielkiej piłkarskiej społeczności zobowiązuję się do respektowania obowiązujących w piłce nożnej zasad oraz przestrzegania reguł fair play. Wszystkie swoje umiejętności, talent i siłę woli poświęcę osiągnięciu najlepszych wyników sportowych, szanując jednocześnie takie same dążenia przeciwników we współzawodnictwie sportowym. Moim celem zawsze będzie zwycięstwo, ale tylko odniesione w duchu szlachetnej i uczciwej rywalizacji sportowej. W przypadku dopuszczenia się przeze mnie przekupstwa sportowego stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu karnego zobowiązuję się wpłacić na konto PZPN kwotę odpowiadającą moim rocznym zarobkom otrzymanym od klubu na podstawie umowy kontraktowej w sezonie, w którym stwierdzono popełnienie przekupstwa sportowego tytułem zryczałtowanego odszkodowania za popełniony przeze mnie występ. Jednocześnie w przypadku skierowania do Sądu aktu oskarżenia o czyn w postaci przekupstwa sportowego, upoważniam Klub do

potrącania z mojego wynagrodzenia kwoty w wysokości 50% i przekazywanie tej kwoty na rachunek PZPN w celu zabezpieczenia roszczeń PZPN z tytułu zryczałtowanego odszkodowania.

3.4. Transfery zawodników niepełnoletnich na podstawie przepisów FIFA oraz PZPN

3.4.1. Uwagi ogólne

W celu zapewnienia zawodnikowi możliwości gry w nowym klubie, niezbędne jest przeniesienie praw do rejestracji piłkarza na nowy klub, w tym wyrejestrowanie zawodnika z dotychczasowego klubu. Wynika to z faktu, że zgodnie z przepisami FIFA, zawodnik w danym czasie może być zarejestrowany wyłącznie w jednym klubie piłkarskim.

Zawodnik w danym czasie może reprezentować barwy jednego klubu piłkarskiego

W konsekwencji, do realizacji zmiany przynależności klubowej zawodnika niezbędne jest zakończenie stosunku przynależności klubowej zawodnika w dotychczasowym klubie poprzez wyrejestrowanie z niego zawodnika, a następnie zawiązanie stosunku przynależności klubowej przez zawodnika w nowym klubie, w tym zawarcie przez niego kontraktu lub złożenie takiemu klubowi deklaracji gry amatora.

Warto zaznaczyć, że pojęcie „zmiana przynależności klubowej” jest pojęciem szerszym niż „transfer piłkarski”. W przypadku pierwszego, zmianą przynależności klubowej będzie każdy możliwy na rynku piłkarskim tryb przeniesienia praw do rejestracji zawodnika na dany klub piłkarski (czyli również wygaśnięcie kontraktu/deklaracji gry amatora zawodnika w jednym klubie i podpisanie przez takiego zawodnika – który posiada status „zawodnika wolnego” – kontraktu/deklaracji w nowym klubie).

Natomiast poprzez „transfer piłkarski” rozumiemy wyłącznie zmianę barw klubowych przez zawodnika w trakcie obowiązywania stosunku przynależności klubowej w dotychczasowym klubie. Transfer piłkarski – co do zasady – dokonuje się na podstawie umowy transferowej zawieranej

między dwoma klubami za zgodą samego zawodnika, najczęściej w zamian za zapłatę przez klub pozyskujący klubowi odstępującemu ekwiwalentu transferowego, tj. kwoty transferowej. Warto również pamiętać, że transfery piłkarskie mogą być realizowane wyłącznie w okresach rejestracyjnych (tzw. okienkach transferowych).

Sam transfer piłkarski może mieć charakter definitywny, czasowy lub wymiany zawodnika, ale ta ostatnia droga jest w praktyce bardzo rzadko spotykana.

W efekcie, w przypadku, kiedy nasze dziecko złożyło w klubie piłkarskim deklarację gry amatora na dany sezon rozgrywkowy, albo obowiązuje je kontrakt U18 z danym klubem piłkarskim, to będziemy mieli trzy drogi na realizację zmiany przynależności klubowej zawodnika:

po pierwsze, rozwiązując dotychczasowy kontrakt U18/deklarację za porozumieniem stron z dotychczasowym klubem zawodnika – wówczas zawodnik zmienia przynależność klubową jako zawodnik wolny

po drugie, w trybie **transferu czasowego** na podstawie umowy transferu czasowego (znanego w praktyce jako wypożyczenie) zawieranej pomiędzy dwoma klubami za zgodą zawodnika – wówczas okres transferu czasowego w nowym klubie nie może być dłuższy od okresu obowiązywania kontraktu U18/deklaracji w dotychczasowym klubie piłkarskim. Dodatkowo należy pamiętać, że w przypadku zawodnika będącego związanym kontraktem U18, kontrakt zawodnika w klubie odstępującym nie ulega rozwiązaniu, a jedynie zawieszeniu na okres obowiązywania transferu czasowego (podobnie zresztą jak w przypadku deklaracji gry amatora, która ulega zawieszeniu na takich samych zasadach). Tak więc po zakończeniu wypożyczenia, prawa do rejestracji – co do zasady – powracają do klubu odstępującego. Co ciekawe, w przypadku transferów międzynarodowych (tj. przepisów FIFA), wypożyczony może być jedynie zawodnik o statusie profesjonalisty

po trzecie, w trybie **transferu definitywnego** na podstawie umowy transferu definitywnego zawieranej przez dwa kluby piłkarskie za zgodą zawodnika – wówczas dotychczasowy klub zbywa uprawnienie do rejestracji zawodnika, a jego kontrakt U18 lub deklaracja gry amatora ulega bezwarunkowemu rozwiązaniu. Warunkiem wejścia w życie takiego transferu definitywnego będzie zawarcie przez klub pozyskujący oraz zawodnika kontraktu U18 lub złożenie przez zawodnika w klubie pozyskującym deklaracji gry amatora na dany sezon rozgrywkowy

3.4.2. Transfery niepełnoletnich na podstawie przepisów PZPN

Zgodnie z obowiązującymi przepisami PZPN, zgłoszenie i potwierdzenie zawodników niepełnoletnich zawsze wymagają pisemnej zgody rodziców/opiekunów prawnych zawodnika. Klub pozyskujący zawodnika niepełnoletniego zobowiązany jest do przedłożenia takiej zgody do właściwego wojewódzkiego związku piłki nożnej. W konsekwencji, decydujący głos w zakresie zmiany przynależności klubowej zawodnika niepełnoletniego należy do rodziców/opiekunów prawnych zawodnika.

Warto pamiętać, że okresy rejestracyjne (czyli wspomniane okienka transferowe) dla polskich klubów dotyczące zawodników do lat 16 otwarte są w każdym sezonie rozgrywkowym od 1 lipca do 30 września oraz od 1 lutego do dnia rozpoczęcia rozgrywek rundy wiosennej w klasie, do której zawodnik zostaje uprawniony (najczęściej do dnia poprzedzający start rozgrywek w danej kategorii wiekowej). Dla starszych zawodników okienka transferowe są trochę krótsze w przypadku letniego okienka transferowego, które zamyka się 31 sierpnia.

3.4.3. Transfery międzynarodowe na podstawie przepisów FIFA

Odrębną kwestią pozostaje międzynarodowa zmiana przynależności klubowej zawodnika niepełnoletniego, czyli na przykład sytuacje, kiedy polski zawodnik zmienia klub z polskiego na włoski. W tym kontekście należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami FIFA obowiązuje zakaz międzynarodowych transferów zawodników niepełnoletnich. Wspomniany zakaz został wprowadzony do regulacji FIFA w 2001 r. w celu zapewnienia niepełnoletnim zawodnikom „stabilnego środowiska i edukacji” i ma zastosowanie zarówno co do profesjonalistów, jak i amatorów.

Niemniej, jeżeli istnieją zakazy, to również wyjątki dopuszczające międzynarodowe transfery zawodników niepełnoletnich lub pierwszą rejestrację zawodnika niepełnoletniego w kraju innym niż kraj pochodzenia. Nie będziemy przybliżać w niniejszym poradniku wszystkich zawiłości związanych ze wspomnianym zakazem, przybliżymy jednak wyjątki, które mogą być istotne z punktu widzenia rodziców niepełnoletnich zawodników marzących o międzynarodowej karierze.

Najistotniejszym wyjątkiem z punktu widzenia samych rodziców, którzy wyjeżdżają z kraju z uwagi na pracę i chcą wysłać swoje dziecko do szkoły piłkarskiej w nowym kraju jest ten dotyczący zmiany miejsca zamieszkania rodziców zawodnika z przyczyn niezwiązanych z piłką nożną. Powołując się na ten wyjątek trzeba pamiętać, że organ będzie badać takie przesłanki jak ocena prawdziwego zamiaru i motywacji rodziców zawodnika. Ilekroć zostanie udowodnione przez FIFA,

że rodzice piłkarza brali pod uwagę karierę piłkarską syna – taki wyjątek nie będzie miał zastosowania.

Wobec powyższego, klub pozyskujący, a co za tym idzie rodzice takiego zawodnika niepełnoletniego, muszą nastawić się na okazanie FIFA takiej dokumentacji jak potwierdzenie zatrudnienia obojga rodziców zawodnika lub oświadczenia wyjaśniające okoliczności zmiany miejsca zamieszkania z przyczyn niezwiązanych z piłką nożną oraz potwierdzenie zamieszkania/zameldowania rodziców zawodnika w nowym miejscu.

Kolejnym ważnym wyjątkiem z punktu widzenia rodziców niepełnoletniego zawodnika jest wyjątek dotyczący zmiany przynależności klubowej zawodnika niepełnoletniego powyżej 16 roku życia, który ma miejsce wewnątrz terytorium Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego (lub zawodników mających paszport kraju UE z klubów mających swoją siedzibę poza Unią Europejską). W takim przypadku nowy klub musi spełnić szereg minimalnych zobowiązań, co może być istotne z punktu widzenia rodzica wyrażającego zgodę na taki transfer. Te minimalne zobowiązania, jakie musi spełnić klub pozyskujący to między innymi zakwaterowanie, wyżywienie, odpowiednie warunki treningowe oraz zapewnienie edukacji.

Przy powoływaniu się na powyższy wyjątek, to na zagranicznym klubie pozyskującym będzie ciążył obowiązek udowodnienia spełnienia minimalnych warunków dotyczących zakwaterowania, wyżywienia, zapewnienia odpowiednich warunków treningowych oraz zapewnienia edukacji zawodnikowi.

Praktycznym wyjątkiem z punktu widzenia rodziców mieszkających blisko polskiej granicy jest wyjątek dotyczący możliwości zmiany przynależności klubowej zawodnika mieszkającego do 50 km od granicy państwa do klubu z sąsiadującego państwa, którego siedziba mieści się do 50 km od granicy.

Ponadto, istotną z punktu widzenia emigracji jest „zasada 5 lat”, zgodnie z którą powyższe regulacje dot. międzynarodowych transferów niepełnoletnich nie mają zastosowania do każdej osoby poniżej 18 roku życia, która nigdy wcześniej nie była zarejestrowana w klubie piłkarskim i nie jest obywatelem kraju, w którym chce się zarejestrować po raz pierwszy. Zasada ta ma jednak zastosowanie wyłącznie do zawodników niepełnoletnich, którzy mieszkają w danym kraju nieprzerwanie przez co najmniej ostatnie 5 lat.

W odniesieniu do dwóch ostatnich wyjątków, rodzice zawodnika będą musieli zadbać o odpowiednią dokumentację potwierdzającą spełnienie się przesłanek wybranego wyjątku.

Warto również mieć na uwadze, że w ostatnim okresie FIFA wdraża do swoich przepisów kolejne elementy w zakresie międzynarodowych transferów niepełnoletnich, takie jak regulacja międzynarodowych testów piłkarskich zawodników niepełnoletnich czy kolejne wyjątki od zakazu międzynarodowych transferów zawodników niepełnoletnich.

Międzynarodowa federacja piłkarska skodyfikowała na przykład wyjątek dotyczący zmiany przynależności klubowej w związku z realizacją programu akademickiego za granicą na czas trwania takiej wymiany oraz zmianę klubu w związku ze zmianą miejsca zamieszkania z przyczyn humanitarnych, co ma szczególne znaczenie przy trwającej wojnie na Ukrainie i niepełnoletnich ukraińskich zawodników marzących o kontynuacji kariery piłkarskiej w innym kraju. W zakresie testów piłkarskich wprowadzono minimalny wiek zawodnika testowanego oraz szereg minimalnych zobowiązań jakie musi spełnić klub testujący zawodnika, jak np. zapewnić zakwaterowanie, wyżywienie oraz pokrywanie dziennych wydatków zawodnika testowanego.

3.5. Zawodnik niepełnoletni w relacjach z agentami piłkarskimi/pośrednikami transakcyjnymi

Relacje pomiędzy zawodnikiem U18 a agentami piłkarskimi vel. pośrednikami transakcyjnymi to temat, który wzbudza bardzo wiele pytań i niepewności wśród rodziców piłkarzy. Z jednej bowiem strony agenci vel. pośrednicy aktywnie zabiegają o współpracę z zawodnikami U18, przedstawiając liczne korzyści wynikające z takiej współpracy i perspektywę napędzenia „kariery piłkarskiej” młodego piłkarza. Z drugiej zaś strony umowy te czasami zawierają postanowienia znacząco wpływające na swobodę w podejmowaniu decyzji przez zawodnika i jego opiekunów prawnych na okres wielu lat, poniekąd wiążąc strony trudnym do rozwiązania węzłem umownym. Postaramy się, aby po lekturze tego poradnika podjęcie decyzji odnośnie do współpracy z pośrednikiem vel. agentem piłkarskim było choć trochę łatwiejsze, a przynajmniej, aby jego czytelnik był świadomy podstawowych zasad dot. funkcjonowania pośredników transakcyjnych i agentów piłkarskich na polskim rynku piłkarskim.

Ponadto, poradnik przytacza przykładowe, niebezpieczne dla zawodnika U18 postanowienia umowne występujące w umowach pomiędzy pośrednikiem a młodym piłkarzem. Omówimy również istotne postanowienia umowy pośrednictwa oraz inne zobowiązania stron takiej umowy, wynikające z Uchwały nr III/42 z dnia 27 marca 2015 roku Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie współpracy z pośrednikami transakcyjnymi („Uchwała nr III/42”), która stanowi kluczową regulację wewnątrzzwiązkową dotyczącą funkcjonowania pośredników na rynku piłkarskim w Polsce.

3.5.1. Pośrednicy transakcyjni vel. agenci piłkarscy – które pojęcie jest prawidłowe?

Na rynku piłkarskim osoby i podmioty świadczące usługi wsparcia negocjacyjnego, usługi agencyjne lub jakiegokolwiek inne usługi „wsparcia” na rzecz klubów piłkarskich i agentów potocznie określani są mianem agentów. Nie jest to jednak – przynajmniej na tę chwilę – prawidłowe określenie w świetle obowiązujących przepisów PZPN oraz FIFA.

Od 1 kwietnia 2015 roku osoby i podmioty te określane są bowiem mianem **pośredników transakcyjnych**, zgodnie z wprowadzonym przez FIFA i krajowe federacje nowym systemem pośrednictwa przy transakcjach piłkarskich. Najistotniejszą regulacją międzynarodową określającą zasady funkcjonowania pośredników jest Regulamin FIFA w sprawie współpracy z pośrednikami (*FIFA Regulations on Working with Intermediaries*), którego podstawowe zasady musiały zostać przyjęte przez krajowe federacje w swoich wewnętrznych przepisach (w Polsce regulacje dotyczące pośredników zostały zaimplementowane wskazaną już wcześniej Uchwałą nr III/42). System ten zastąpił dotychczasowy system **agentów piłkarskich**, obowiązujący na globalnym rynku piłkarskim przez wiele lat właśnie do kwietnia 2015 roku i regulowany przede wszystkim Regulaminem Agentów Piłkarskich FIFA oraz jego implementacjami w regulaminach krajowych federacji piłkarskich (w przypadku Polski – Uchwałą nr I/7 z dnia 31 marca 2006 r. Zarządu PZPN w sprawie licencji dla Menedżerów s.. Piłkarzy).

Czym system pośredników transakcyjnych i agentów bardzo się różnił? Czy to tylko historyczne rozważania, nie mające żadnego wpływu na funkcjonowanie młodych piłkarzy na rynku futbolowym?

Zdecydowanie nie! I to z jednego, bardzo istotnego powodu – 16 grudnia 2022 r. FIFA Council przyjął oczekiwane od kilkunastu miesięcy nowe przepisy dotyczące (ponownej) zmiany przepisów dotyczących usług pośrednictwa w futbolu. System agentów piłkarskich powróci od 1 października 2023 r. w nowej odsłonie i zastąpi obecne przepisy dotyczące pośredników transakcyjnych.

Jakie są kluczowe różnice pomiędzy systemem pośredników transakcyjnych a nadchodzącym systemem agentów piłkarskich?

SYSTEM POŚREDNIKÓW TRANSAKCYJNYCH	SYSTEM AGENTÓW PIŁKARSKICH
System obowiązuje od 1 kwietnia 2015 r. i zostanie zastąpiony nowymi przepisami dot. agentów piłkarskich po 30 września 2023 r.	System obowiązujący historycznie do 31 marca 2015 r., który – w nowej wersji – zastąpi przepisy dot. pośredników transakcyjnych począwszy od 1 października 2023 r.
Nadzór nad aktywnością pośredników transakcyjnych pozostawiony w dużym zakresie krajowym federacjom, z uwzględnieniem bardzo ogólnych postanowień FIFA Regulations on Working with Intermediaries.	Nadzór nad agentami piłkarskimi realizującymi transakcje międzynarodowe pełniony bezpośrednio przez FIFA, z uwzględnieniem rygorystycznych postanowień FIFA Agent Regulations. Krajowe federacje zobowiązane do implementacji znacznej części FIFA Agent Regulations do swoich wewnętrznych przepisów bez zmian.
Brak globalnego systemu licencjonowania pośredników transakcyjnych przez FIFA / inną organizację międzynarodową. Każda krajowa federacja wprowadza swoje wewnętrzne zasady. Najczęściej pośrednicy w celu realizacji transakcji z klubem lub zawodnikiem z danej federacji zmuszeni są do uzyskania rejestracji wydawanej przez taką federację (w zdecydowanej większości przypadków licencja ta jest wydawana po spełnieniu określonych warunków administracyjnych, bez konieczności zdawania jakiegokolwiek egzaminu). Sam fakt rejestracji jako pośrednik nie zapewnia, że takie osoby posiadają nawet podstawową wiedzę w zakresie prowadzonej działalności.	Agenci piłkarscy w celu udziału w transakcjach międzynarodowych muszą uzyskać licencję FIFA, automatycznie uprawniającą ich do realizacji transakcji o wymiarze międzynarodowym na całym świecie. Licencję taką otrzymają agenci posiadający licencję FIFA w 2015 roku (i będący zarejestrowani jako pośrednicy bez przerwy w latach 201– - 2023) lub osoby, które zdadzą egzamin FIFA w 2023 roku. Krajowe federacje będą mogły licencjonować agentów działających wyłącznie na poziomie krajowym (np. polski klub – polski zawodnik). W konsekwencji, posiadanie licencji agenta będzie świadczyć o posiadanej wiedzy z zakresu piłkarskiego rynku kontraktowo-transferowego.

Spory z udziałem agentów nie podlegają systemowi rozstrzygania sporów FIFA ani procedurom dyscyplinarnym FIFA. W konsekwencji, rozstrzygane mogą być one przez organy jurysdykcyjne lub dyscyplinarne krajowych federacji (w przypadku Polski – odpowiednio PSP PZPN oraz Komisja Dyscyplinarna PZPN) lub Trybunału Arbitrażowego ds. Sportu w Lozannie (CAS).

FIFA Football Tribunal będzie właściwym organem jurysdykcyjnym w przypadku sporów z udziałem pośrednika o wymiarze międzynarodowym. Natomiast postępowania dyscyplinarne dot. agentów rozstrzygane będą przed Komisją Dyscyplinarną FIFA. Od decyzji obu tych organów stronom będzie przysługiwało odwołanie do CAS. W odniesieniu do sporów o wymiarze krajowym (na przykład polski piłkarz U18 – polski klub), właściwe będą organy jurysdykcyjne (PSP PZPN) i dyscyplinarne (Komisja Dyscyplinarna PZPN) krajowej federacji.

3.5.2. Pośrednik transakcyjny – kim jest i jakie wymogi musi spełniać

Jak już wskazaliśmy powyżej, koncepcja „pośrednika transakcyjnego” została wprowadzona przez FIFA na podstawie *FIFA Regulations on Working with Intermediaries* w 2015 roku.

Zgodnie z definicją pośrednika transakcyjnego, zawartą w przepisach PZPN (Uchwała nr III/42 z dnia 27 marca 2015 r.) i praktycznie skopiowaną z regulacji FIFA, jest nim „osoba fizyczna, prawna lub inna jednostka organizacyjna, zarejestrowana w PZPN zgodnie z postanowieniami nin. Uchwały, która nieodpłatnie lub za wynagrodzeniem reprezentuje Klub lub zawodnika przy negocjacjach i zawieraniu umowy transferowej względnie Kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej (w tym umowy zlecenia lub agencyjnej), pośrednictwa pracy lub jakiegokolwiek innego stosunku prawnego”. Oznacza to, że pośrednikiem transakcyjnym może być albo dana osoba fizyczna, czyli działający 1-osobowo pośrednik, albo tzw. „agencja menedżerska”, która działa najczęściej w formie spółki osobowej (np. komandytowej albo komandytowo-akcyjnej) albo spółki kapitałowej (z ograniczoną odpowiedzialnością albo akcyjnej).

Kim może być / nie może być pośrednik transakcyjny?

Pośrednik musi być zarejestrowany i zweryfikowany w systemie rejestracyjnym PZPN

- aby uzyskać rejestrację, pośrednik musi przedstawić PZPN szereg informacji i dokumentów, w tym deklarację pośrednika, ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej czy dowód zapłaty na konto PZPN opłaty za wpis
- osoba, która podejmie działania pośrednika lub zawiera umowę pośrednictwa nie posiadając uprawnień pośrednika nie może być wpisana na listę Pośredników na dwa kolejne sezony
- zwracamy uwagę na pośredników, którzy działając na polskim rynku podpisują z polskimi pośrednikami umowy jako zagraniczny pośrednik, używając do tego celu spółki z siedzibą m.in. na Półwyspie Arabskim czy Półwyspie Iberyjskim. Taka działalność jest niewątpliwie naruszeniem przepisów PZPN i powinna podlegać odpowiedzialności dyscyplinarnej pośrednika.

Musi posiadać nieposzlakowaną reputację

- nie może być skazany niezatartym, prawomocnym wyrokiem skazującym za jakiegokolwiek przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne ścigane z oskarżenia publicznego)
- nie może podlegać obowiązującej karze dyskwalifikacji ani karze regulaminowej
- nie mogła zostać na niego nałożona kara dyskwalifikacji za korupcję w sporcie

Pośrednik nie może:

- sprawować funkcji zarządzającej, administracyjnej, technicznej lub medycznej w FIFA, konfederacji kontynentalnej, krajowym lub regionalnym związku piłkarskim, lidze zawodowej lub klubie piłkarskim;
- być sędzią piłkarskim, sędzią asystentem, trenerem, instruktorem, czy też jakimkolwiek innym podmiotem zobowiązanym do przestrzegania Statutów FIFA i PZPN

3.5.3. O czym pamiętać przed podpisaniem umowy z pośrednikiem?

Przepisy PZPN zawierają szereg wymogów, które zawodnik lub klub zamierzający podpisać umowę z pośrednikiem musi spełnić. Co więcej, w przypadku niepodjęcia przez zawodnika działań przewidzianych w regulacjach, w szczególności Uchwale nr III/54, ryzykuje on odpowiedzialnością dyscyplinarną, w tym karą finansową lub zawieszeniem. Stąd też świadomość obowiązków zawodnika jest dla niego niezwykle istotna.

Po pierwsze, **tylko pośrednik transakcyjny zarejestrowany w systemie rejestracyjnym PZPN może świadczyć usługi pośrednictwa przy zawieraniu umowy transferowej lub kontraktu profesjonalnego**. Przed podpisaniem umowy z pośrednikiem należy poprosić pośrednika o potwierdzenie, że jego rejestracja w PZPN jest aktualna – pośrednik może na przykład przedstawić pismo z PZPN, stwierdzające, że jest on zarejestrowany na sezon rozgrywkowy, w którym umowa ma zostać zawarta. Rejestracja obowiązuje wyłącznie przez okres jednego sezonu rozgrywkowej. W samej treści umowy pośrednictwa warto tak więc zobowiązać pośrednika do przedstawiania potwierdzenia rejestracji w każdym sezonie rozgrywkowym jej obowiązywania.

Po drugie, zawodnik (nawet zawodnik U18) posiada **szereg obowiązków raportowych wobec PZPN** w odniesieniu do swojej współpracy z pośrednikiem transakcyjnym. Obejmuje to zarówno zobowiązanie do niezwłocznego przesłania do PZPN pełnej informacji i wszelkiej dokumentacji związanej ze współpracą z pośrednikiem przy danej transakcji, jak również zobowiązanie do przekazania PZPN wszystkich wynagrodzeń i płatności jakiegokolwiek natury, które uiszczył lub które mają zostać uiszczone na rzecz pośrednika. W związku z nieutworzeniem przez PZPN zapowiadanej od 2015 roku platformy dla zawodników i klubów, za pośrednictwem której takie informacje miałyby być raportowane, wydaje się, że konieczne jest przysyłanie takich informacji do PZPN pocztą lub kurierem.

Po trzecie, obowiązkiem zawodnika jest **zapewnienie, aby każda umowa transferowa czy kontrakt profesjonalny, który był negocjowany lub podpisywany z udziałem reprezentującego go pośrednika, zawierał stosowną adnotację**, w tym imię i nazwisko takiego pośrednika, jak również datę zawarcia z nim przez zawodnika umowy pośrednictwa. Jeśli pośrednik nie świadczył usług na rzecz zawodnika, taka okoliczność również powinna być wskazana w treści umowy transferowej lub kontraktu.

Po czwarte, przed skorzystaniem z usług pośrednika w kontekście konkretnej transakcji **zawodnik zobowiązany jest o dołożenia wszelkich starań, aby zapewnić, że w związku z zawarciem umowy pośrednictwa z pośrednikiem nie występuje lub nie może wystąpić konflikt interesów**. Co oznacza

konflikt interesów? Jest to sytuacja, w której pośrednik przy negocjowaniu lub realizowaniu danej transakcji może realizować swój osobisty (prywatny) interes lub korzyść majątkową kosztem interesu klubu, zawodnika, sportu piłki nożnej lub interesu publicznego. W sytuacji, gdy zawodnik i klub chcą skorzystać z usług tego samego pośrednika w odniesieniu do tej samej transakcji, pośrednik powinien ujawnić każdy rzeczywisty lub potencjalny konflikt interesów zainteresowanym stronom, a strony te powinny wyrazić swoją zgodę na piśmie co do możliwości równoległego ich reprezentowania przez tego samego pośrednika, wskazując, która ze stron (zawodnik czy klub) zapłaci pośrednikowi stosowne wynagrodzenie (o ile wynagrodzenie to jest należne). Warto tu również wskazać, że konflikt interesów powstaje automatycznie, gdy zawodnik posiadający ważną umowę pośrednictwa gwarantującą wyłączność jego pośrednikowi, w okresie jej obowiązywania podpisuje umowę pośrednictwa z innym pośrednikiem transakcyjnym, która obowiązuje w tym samym czasie oraz obowiązuje na ten sam zakres terytorialny lub poziom rozgrywkowy. W takim przypadku zawodnik będzie podlegał odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Po piąte, zawodnik, przed podpisaniem umowy pośrednictwa powinien upewnić się, iż nie obowiązuje go ważna umowa pośrednictwa z innym pośrednikiem transakcyjnym (obejmującą ten sam zakres terytorialny lub poziom rozgrywkowy), która zawiera klauzulę wyłączności. W przypadku niedopełnienia powyższego obowiązku zawodnik podlegał będzie odpowiedzialności dyscyplinarnej, przy czym w przypadku rażącego naruszenia powyższego przepisu kara dyscyplinarna orzeczona wobec zawodnika nie będzie niższa niż 6 miesięcy bezwzględnej dyskwalifikacji!

3.5.4. Umowa z pośrednikiem transakcyjnym – na co uważać?

Umowa pośrednictwa stanowi jedyną formę umowy z pośrednikiem transakcyjnym, którą pośrednik może zawrzeć z zawodnikiem lub jego przedstawicielami ustawowymi w zakresie reprezentowania interesów zawodnika lub jego przedstawicieli ustawowych w odniesieniu do negocjowania i zawierania umowy transferowej lub kontraktu. Niestety, w praktyce rynku piłkarskiego miały miejsce przypadki, gdy pośrednicy proponowali młodym piłkarzom podpisanie innej formy umowy o współpracę, naruszającej postanowienia przepisów PZPN, która nie podlegałaby notyfikacji do PZPN i nie byłaby chroniona przez krajową federację. Dlatego też, w przypadku takiego zdarzenia zawodnik lub jego przedstawiciele ustawowi powinni je niezwłocznie zgłosić do Komisji Dyscyplinarnej PZPN, która podejmie niezbędne działania w celu ukarania pośrednika i zapobiegnięciu takim sytuacjom w przyszłości.

Czy zawodnik niepełnoletni może zawrzeć umowę pośrednictwa samodzielnie i w każdej chwili? Nie, Uchwała nr III/42 zawiera w tym zakresie określone ograniczenia. Po pierwsze, umowę pośrednictwa może podpisać wyłącznie **zawodnik, który ukończył 15 rok życia lub otrzymał od klubu, zgodnie z obowiązującymi regulacjami PZPN, ofertę pierwszego profesjonalnego kontraktu.** Po drugie, umowa pośrednictwa z zawodnikiem niepełnoletnim – analogicznie do kontraktu profesjonalnego - **musi zostać podpisana również przez jego rodziców lub innych opiekunów prawnych**, zgodnie z postanowieniami prawa powszechnie obowiązującego.

Umowa pośrednictwa z zawodnikiem niepełnoletnim – kluczowe postanowienia

Dane stron umowy – pośrednik oraz zawodnik i jego przedstawiciele ustawowi

- **Zawodnik** – data urodzenia, miejsce zamieszkania, numer PESEL / dowodu osobistego, dane przedstawicieli ustawowych zawodnika, ich numery PESEL / dowodów osobistych oraz miejsce zamieszkania
- **Pośrednik (os. fiz.)** - data urodzenia, miejsce zamieszkania, numer PESEL / dowodu osobistego, numer rejestracji jako pośrednik transakcyjny PZPN (poświadczenie rejestracji dodać do umowy jako załącznik)
- **Pośrednik (agencja)** – dane spółki (w tym adres, numer KRS, numer NIP etc.), numer rejestracji jako pośrednik transakcyjny PZPN (poświadczenie rejestracji dodać do umowy jako załącznik), dane osoby reprezentujące pośrednika (wraz z podstawą do działania w imieniu agencji – informacja z KRS/pełnomocnictwo)
- Jeśli pośrednikiem jest osoba prawna (agencja), to w treści umowy należy wskazać wszystkie osoby fizyczne, które działały w związku z zawarciem umowy/transakcji, której dotyczy umowa

Okres obowiązywania, data i miejsce podpisania umowy

- Najczęściej umowa pośrednictwa jest umową na **czas określony** i obowiązuje przez okres od jednego do dwóch lat.
- **Sugerujemy, aby okres dwóch lat był najdłuższym akceptowalnym przez zawodnika U18 i jego bliskich terminem** – w przeciwnym razie ryzykują oni zablokowaniem możliwości współpracy przez zawodnika z innymi pośrednikami w kluczowym okresie kariery piłkarskiej, nawet w przypadku

niezadowolenia z usług pośrednika (najczęściej umowa taka zawiera wyłączność pośrednika w okresie jej obowiązywania i jest praktycznie niewypowiadalna)

- **Data zawarcia umowy – nie wcześniejsza niż dzień 15 urodzin zawodnika lub dzień złożenia oferty kontraktu zawodnikowi 14-letniemu przez klub**
- Prosimy o zwrócenie uwagi, czy data została wpisana w sposób uniemożliwiający jej zmianę! Przed organami jurysdykcyjnymi PZPN toczyło się już wiele sporów dotyczących wpisania przez pośrednika nieprawdziwej, późniejszej daty umowy (nawet o rok-dwa lata później!)
- Przypominamy, że umowa nie może zostać podpisana i obowiązywać w trakcie obowiązywania umowy zawodnika z innym pośrednikiem, która zawierałaby klauzulę wyłączności!

Zakres świadczonych usług

- **Usługi pośrednika co do zasady powinny ograniczać się do usług pośrednictwa przy negocjowaniu i podpisywaniu kontraktów zawodniczych i umów transferowych.**
- Usługi mogą dotyczyć bądź pojedynczej transakcji bądź obejmować dłuższy okres, przy czym w zdecydowanej większości przypadków pośrednicy proponują młodym zawodnikom wieloletnie umowy (głównie ze względu na brak uzyskania jakiegokolwiek wynagrodzenia do ukończenia przez zawodnika 18 roku życia)
- Wielu pośredników w projektach umów pośrednictwa proponuje młodym piłkarzom bardzo szeroki zakres usług – obejmują one nie tylko pośrednictwo przy negocjowaniu i zawieraniu kontraktów i umów transferowych, lecz również usługi niepowiązane z karierą piłkarską zawodnika, w tym m.in. w zakresie wykorzystywania wizerunku zawodnika, prowadzenia jego mediów społecznościowych etc.
- W zdecydowanej większości przypadków umowa pośrednictwa zastrzega, że zawodnik zleca pośrednikowi świadczenie usług na **wyłączność**, tj. zakazuje zawodnikowi w okresie obowiązywania umowy współpracować, a nawet rozmawiać z innymi pośrednikami transakcyjnymi, często pod groźbą nałożenia na niego wysokiej kary umownej.
- Niektórzy pośrednicy posuwają się również do próby praktycznie ubezwłasnowolnienia zawodnika i jego przedstawicieli ustawowych (rodziców), zabraniając im również kontaktować się osobiście z klubem ich rejestracji, w tym rozmawiać o pozycji zawodnika w klubie, czy też podpisać nowy kontrakt bez udziału pośrednika. To **szczególnie niebezpieczne postanowienia**, które nie powinny być przez młodego zawodnika i jego

bliskich akceptowane. Może to bowiem doprowadzić do sytuacji, w której pośrednik, zainteresowany zmianą klubu przez zawodnika i docelowym zarobieniu na takiej transakcji, działa niezgodnie z wolą samego zawodnika i jego rodziców, którzy akceptując abuzywne postanowienia umowne, a następnie działając zgodnie ze swoją wolą i najlepiej pojętym interesem zawodnika, ryzykują nałożenie na nich kary umownej lub postępowanie sądowe z pośrednikiem, dochodzącym odszkodowania.

- Sugerujemy również dokładną weryfikację jakichkolwiek pełnomocnictw udzielanych pośrednikowi w treści umowy.

Wynagrodzenie pośrednika:

- **Pośrednik nie może otrzymać jakiegokolwiek wynagrodzenia z tytułu świadczonych usług od zawodnika U18 lub w związku z podpisaniem przez takiego zawodnika kontraktu lub umowy transferowej.** Co więcej, zabronione jest zaciągnięcie przez zawodnika U18 jakichkolwiek zobowiązań dot. uiszczenia jakichkolwiek opłat na rzecz pośrednika w związku z zawarciem kontraktu lub umowy transferowej w przyszłości. Naruszenie tego zakazu skutkuje odpowiedzialności dyscyplinarną pośrednika lub zawodnika.
- **Oznacza to, że w treści umowy pośrednictwa nie może zostać uzgodnione pomiędzy stronami wynagrodzenie zawodnika nawet po ukończeniu przez niego 18 lat.**
- W przypadku zawodników, którzy na datę zawarcia umowy pośrednictwa **ukończyli 18 rok życia**, pośrednik co do zasady może być wynagradzany wyłącznie takiego zawodnika, o ile zawarł z nim umowę pośrednictwa, na zasadach w takiej umowie wskazanych. Zawodnik może jednakże upoważnić w treści kontraktu klub do realizacji w jego imieniu płatności na rzecz pośrednika z wynagrodzenia należnego z takiego kontraktu. W praktyce rynkowej, najczęściej pośrednicy decydują się na zawarcie niezależnej umowy z klubem, w ramach której dokonują wszystkich rozliczeń.
- Przypominamy, że **zobowiązanie do zapłaty pośrednikowi wynagrodzenia przez zawodnika pełnoletniego w treści umowy jest wiążącym i egzekwowalnym zobowiązaniem**, które ulega przedawnieniu z upływem dwóch lat (roszczenie o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków) lub trzech lat (roszczenie o świadczenia okresowe oraz roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej) od kiedy roszczenie stało się wymagalne. Jedną z najczęstszych „półprawd” przedstawianych zawodnikom przez pośredników jest to, że o wynagrodzenie wskazane w umowie pośrednik „nigdy się nie upomni”, a zostało ono w niej umieszczone bo to „standardowy projekt umowy”. Prosimy pamiętać, że taki zapis może być wykorzystywany przez pośrednika na przykład w celu

„przymuszenia” zawodnika do przedłużenia umowy lub podjęcia innych czynności. **Jeśli strony uzgodniły, że wynagrodzenie pośrednikowi nie przysługuje, prosimy wskazać to wprost w umowie.**

- Pośrednicy, świadomi braku możliwości zarobkowania na zawodnikach niepełnoletnich, często wprowadzają do treści umowy zobowiązania zawodnika U18 do podpisania umowy po uzyskaniu pełnoletności, jak również wysokie kary umowne za naruszenie jakiegokolwiek z zobowiązań z zawodnika U18 wskazanych w treści umowy. Są to postanowienia bardzo jednostronne i w naszej opinii akceptowalne jedynie w absolutnie wyjątkowych sytuacjach.

Postanowienia dot. przetwarzania danych osobowych,
zgodnie z załącznikiem do Uchwały nr III/42

Rozstrzyganie sporów:

- wszelkie spory powstałe pomiędzy pośrednikiem a zawodnikiem muszą zostać poddane pod rozstrzygnięcie Piłkarskiego Sądu Polubownego PZPN

Postanowienia dot. rozwiązania lub wygaśnięcia kontraktu

- zazwyczaj projekty umów pośrednictwa pomiędzy piłkarzem a pośrednikiem zawierają bardzo ograniczoną możliwość rozwiązania umowy.
- Powszechne jest ograniczenie możliwości wypowiedzenia umowy przez zawodnika/strony z ważnego powodu (uprawnienie to przysługuje stronom umowy na podstawie prawa powszechnego) do określonego, bardzo ograniczonego katalogu sytuacji, które czynią rozwiązanie umowy praktycznie niemożliwym (np. śmierć pośrednika lub zawodnika, zakończenie kariery piłkarskiej przez zawodnika).

Warto także wskazać, że pośrednik – w terminie 3 dni po zawarciu umowy pośrednictwa – zobowiązany jest do jej wprowadzenia do systemu rejestracyjnego PZPN i przesłania listem poleconym do PZPN. Obowiązek ten został zastrzeżony „pod rygorem bezskuteczności wobec PZPN”.

3.5.5. Co nas czeka – powrót systemu agentów piłkarskich od 1 października 2023 r.

Jak już wcześniej wskazaliśmy, FIFA zdecydowała o ponownym wprowadzeniu od dnia 1 października 2023 r. systemu agentów piłkarskich. Choć sama treść nowego Regulaminu FIFA w sprawie agentów piłkarskich (FIFA Football Agent Regulations) zostanie opublikowana w pierwszej połowie stycznia 2023 roku, znane są podstawowe założenia nowego systemu.

Po pierwsze, nastąpi powrót do koncepcji silnej regulacji działalności pośredników na rynku piłkarskim pod egidą FIFA, która nie tylko wprowadzi nowe przepisy, lecz również będzie je nadzorować i egzekwować.

Agentami piłkarskimi będą wyłącznie osoby, które uzyskają licencję. Licencja będzie wydawana wyłącznie osobom fizycznym, będzie nieprzenaszalna i będzie uprawniać do świadczenia usług na całym świecie w odniesieniu do transakcji o wymiarze międzynarodowym (tj. zawodnik nie będzie obywatelem kraju siedziby klubu lub dwa kluby będące stronami transakcji nie będą należeć do tej samej krajowej federacji). Uzyskanie licencji będzie zależne od:

- (a) zdania egzaminu, który będzie przeprowadzany przez FIFA wyłącznie w jej oficjalnych językach, w formie elektronicznej w siedzibie krajowej federacji piłkarskiej, i będzie dotyczyć obowiązujących przepisów FIFA i orzecznictwa piłkarskich organów jurysdykcyjnych, przy czym z obowiązku zdania egzaminu zwolnieni będą agenci posiadający licencję sprzed 2015 roku, którzy w latach 2015 – 2023, bez przerwy, byli zarejestrowani jako pośrednicy transakcyjni ; oraz
- (b) przedstawienia dowodu ubezpieczenia działalności agenta; oraz
- (c) wniesienia opłaty licencyjnej do FIFA.

Jedynie licencjonowany agent będzie mógł świadczyć usługi agencyjne, a świadczenie usług agencyjnych może odbywać się wyłącznie na podstawie umowy.

Najgłośniejszym postanowieniem nowych przepisów FIFA dot. agentów jest jednak wprowadzenie limitów wynagrodzenia agenta oraz wprowadzenie tzw. zasady „client pays”, oznaczającej zobowiązanie klienta pośrednika do regulowania wynagrodzenia pośrednika we własnym zakresie (obecnie powszechna była tzw. podwójna reprezentacja pośrednika, tj. sytuacja, w której pośrednik zawodnika zawierał niezależną umowę z drugą stroną transakcji - klubem).

Wynagrodzenie agenta		
Klient pośrednika	Zawodnik otrzymuje rocznie wynagrodzenie w kwocie do 200.000 USD	Zawodnik otrzymuje rocznie wynagrodzenie w kwocie powyżej 200.000 USD
Zawodnik	do 5% wynagrodzenia zawodnika na podstawie kontraktu	do 3% wynagrodzenia zawodnika na podstawie kontraktu
Klub pozyskujący	do 5% wynagrodzenia zawodnika na podstawie kontraktu	do 3% wynagrodzenia zawodnika na podstawie kontraktu
Zawodnik i klub pozyskujący (w przypadku podwójnej reprezentacji)	Łącznie do 5% wynagrodzenia zawodnika na podstawie kontraktu	Łącznie do 5% wynagrodzenia zawodnika na podstawie kontraktu
Klub odstępujący	Do 10% kwoty transferowej	

Wynagrodzenie będzie płatne na rzecz agenta okresowo (kwartalnie/półrocznie) i wyłącznie za okres faktycznego wykonania przez strony kontraktu. Podstawą do obliczania prowizji jest wynagrodzenie brutto wskazane w kontrakcie piłkarskim, w tym wynagrodzenia zasadnicze, dodatkowe oraz sell-on fee.

FIFA zdecydowała również o bardzo dużej transparentności rynku pośredników. Pośrednicy będą musieli ujawniać wszystkie umowy pośrednictwa oraz wszelkie płatności otrzymane od swoich klientów w specjalnym systemie elektronicznym FIFA dedykowanym agentom.

4. Siatkówka

4.1. Wstęp

Siatkówka obok piłki nożnej jest najbardziej popularną dyscypliną sportową w Polsce. Sukcesy klubowych drużyn, jak również reprezentacji sprawiają, iż następuje ciągła profesjonalizacja organizacji rozgrywek siatkarskich w Polsce. Ważne jest zatem, aby rodzice oraz opiekunowie prawni niepełnoletnich zawodników mieli pełną świadomość jakie zasady i przepisy regulują działalność sportową młodych siatkarzy.

W niniejszym rozdziale postaramy się przybliżyć Państwu problematykę przepisów siatkarskich regulujących specyfikę przynależności klubowej niepełnoletnich siatkarzy.

4.2. Specyfika przynależności klubowej niepełnoletnich siatkarzy

4.2.1. Kilka słów wstępu o przepisach siatkarskich

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż twórcą przepisów siatkarskich jest **Polski Związek Piłki Siatkowej**. Uprawnienie to wynika z ustawy o sporcie i daje wyłączone prawo PZPS do ustanawiania reguł sportowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych w siatkówce, z wyjątkiem reguł dotyczących dopingu.

Art. 13. 1. Ustawy o sporcie

Polski związek sportowy ma wyłączne prawo do:

- 1) organizowania i prowadzenia współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski oraz o Puchar Polski w danym sporcie;
- 2) **ustanawiania i realizacji reguł sportowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez związek**, z wyjątkiem reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w sporcie;
- 3) powołania kadry narodowej oraz przygotowania jej do igrzysk olimpijskich, igrzysk paraolimpijskich, igrzysk głuchych, mistrzostw świata lub mistrzostw Europy;
- 4) reprezentowania tego sportu w międzynarodowych organizacjach sportowych.

Statut to podstawowy akt normatywny prawa wewnętrznego polskich związków sportowych, a jego doniosłość jest na tyle istotna dla polskiego systemu sportu, że wszelkie takich zmiany statutów wymagają zgody ministra właściwego ds. kultury fizycznej. Stąd też najważniejszym siatkarskim dokumentem związkowym jest **statut Polskiego Związku Piłki Siatkowej**. Ta „konstytucja siatkówki” jest podstawą prawną działalności PZPS jako polskiego związku sportowego. Aktualną treść statutu PZPS można pobrać z oficjalnej strony internetowej PZPS. Obecnie obowiązuje tekst jednolity statutu PZPS zatwierdzony uchwałą nr 10 Walnego Zgromadzenia Sprawozdawczego Delegatów Polskiego Związku Sportowego z dnia 20 czerwca 2022 r.

Oficjalna strona internetowa PZPS
www.pzps.pl/pl/zwiazek/przepisy/statut-pzps

Statut PZPS określa cele, prawa oraz środki działania związku. Ponadto ustanawia zasady i tryb nabywania członkostwa w PZPS oraz prawa i obowiązki członków PZPS. Warto wskazać, iż członkiem PZPS mogą być osoby prawne takie jak kluby sportowe czy wojewódzkie związki siatkarskie. Osoba fizyczna może być jedynie członkiem honorowym lub członkiem wspierającym PZPS. Władzami PZPS są: **(1) Walne Zgromadzenie Delegatów, (2) Zarząd oraz (3) Komisja Rewizyjna**. Bieżąca działalność PZPS prowadzi Zarząd pod nadzorem Komisji Rewizyjnej. Kluczowe i strategiczne decyzje, w tym wybór członków Zarządu jest dokonywany przez Walne Zgromadzenie Delegatów będące najwyższą władzą PZPS.

W związku z utworzeniem lig zawodowych tj. PlusLiga (męska liga zawodowa) oraz Tauron Liga (kobieca liga zawodowa) część zadań PZPS została przekazana do spółki Polska Liga Siatkówki S.A., która obecnie organizuje i prowadzi rywalizację dla zawodowych klubów siatkarskich.

Art. 15. 1. Ustawy o sporcie

W sporcie, w którym współzawodnictwo sportowe jest organizowane w formie rozgrywek ligowych, polski związek sportowy może utworzyć ligę zawodową.

Statut PZPS ustala też odpowiedzialność dyscyplinarną zawodników, w tym prawo do nakładania przez PZPS kar dyscyplinarnych na siatkarzy. W postępowaniach dyscyplinarnych organem

pierwszej instancji jest **Wydział Dyscypliny PZPS**, a organem odwoławczym jest **Sąd Odwoławczy PZPS**. Szczegółowe kwestie odpowiedzialności dyscyplinarnej siatkarzy zostały uregulowane w **Regulaminie Dyscyplinarnym PZPS**, który jest uchwalany i zmieniany przez Walne Zgromadzenie Delegatów PZPS.

Warto wskazać, iż Statut PZPS ustanawia zasadę, iż spory majątkowe w związku z działalnością w ramach Polskiego Związku Piłki Siatkowej są rozstrzygane przez siatkarskie sądy polubowne PZPS.

§41. 1. Statutu Polskiego Związku Piłki Siatkowej

Spory cywilne o prawa majątkowe, wynikające ze stosunków prawnych związanych z działalnością w ramach Związku rozstrzyga **Sąd Polubowny przy PZPS**, za wyjątkiem sporów związanych z działaniem Polskiej Ligi Siatkówki, które rozstrzyga **Sąd Polubowny Polskiej Ligi Siatkówki z siedzibą w Warszawie**.

Stąd też spór pomiędzy niepełnoletnim siatkarzem a klubem siatkarskim występującym w PlusLidze będzie rozstrzygał **Sąd Polubowny Polskiej Ligi Siatkówki**, a z kolei spór pomiędzy niepełnoletnim siatkarzem a klubem siatkarskim występującym w II lidze będzie rozstrzygał **Sąd Polubowny przy PZPS**. Od orzeczeń powyższych sądów polubownych przysługuje odwołanie do Trybunału Arbitrażowego ds. Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim.

4.2.2. Organizacja rozgrywek siatkarskich w Polsce

Kluczowym dokumentem dotyczącym organizacji rozgrywek siatkarskich w Polsce są **Przepisy Sportowo-Organizacyjne Polskiego Związku Piłki Siatkowej** zatwierdzone Uchwałą Zarządu Polskiego Związku Piłki Siatkowej nr 64/2022 z dnia 17.05.2022. Przepisy te regulują zasady i warunki organizacji oraz prowadzenia współzawodnictwa w siatkówce przez PZPS. Warto wskazać, iż prawo interpretacji Przepisów Sportowo-Organizacyjnych przysługuje **Wydziałowi Rozgrywek PZPS**.

Rozgrywki na szczeblu centralnym (krajowym) są organizowane przez PZPS, a z kolei rozgrywki na szczeblu wojewódzkim są organizowane przez wojewódzkie związki piłki siatkowej.

Warto wskazać, iż rozgrywkami organizowanymi przez PZPS są również centralne rozgrywki młodzieżowe takie jak:

- 1) Mistrzostwa Polski juniorów;
- 2) Mistrzostwa Polski juniorek;
- 3) Mistrzostwa Polski juniorów młodszych;
- 4) Mistrzostwa Polski juniorek młodszych;
- 5) Mistrzostwa Polski młodzików;
- 6) Mistrzostwa Polski młodziczek;
- 7) Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży;
- 8) Turniej Nadziei Olimpijskich.

W rozgrywkach organizowanych przez PZPS mogą uczestniczyć **kluby będące członkiem PZPS lub wojewódzkiego związku piłki siatkówki jak również inne podmioty (np. Szkoła Mistrzostwa Sportowego)**, którym PZPS przyzna prawo uczestnictwa w danych rozgrywkach. Niemniej, uczestnictwo klubu w rozgrywkach organizowanych przez PZPS (w tym rozgrywkach, których organizowanie PZPS powierzył podmiotom zewnętrznym) wymaga otrzymania przez klub **licencji wydanej przez PZPS**.

Każdy klub przystępujący do rozgrywek organizowanych przez PZPS ma obowiązek dbania o poziom sportowy swoich zawodników.

Kluby biorące udział w rozgrywkach na szczeblu centralnym są zobowiązane do członkostwa we właściwym wojewódzkim związku piłki siatkowej oraz w PZPS (nie dotyczy to rozgrywek młodzieżowych i rozgrywek Pucharu Polski) oraz zgłoszenia zespołu do rozgrywek zgodnie z wydanym przez PZPS Komunikatem Organizacyjnym określającym termin zgłoszenia oraz wysokość opłaty członkowskiej oraz opłaty zgłoszeniowej do uczestnictwa w rozgrywkach. Nazwa zespołu pod którą Klub występuje w rozgrywkach PZPS może być zmieniona w trakcie sezonu, pod warunkiem otrzymania akceptacji PZPS oraz wniesienia opłaty w wysokości wskazanej w Komunikacie Organizacyjnym PZPS.

Kluby startujące w rozgrywkach PZPS mają obowiązek zapoznać zawodnika (w przypadku zawodnika małoletniego – również jego przedstawiciela ustawowego) z jego prawami i obowiązkami wynikającymi z regulacji wewnętrznych klubu, właściwego wojewódzkie związku piłki siatkowej i PZPS.

Ponadto warto wskazać, iż kluby mają **obowiązek zwalniać zawodników na zgrupowania, przygotowania oraz mecze związane z powołaniem zawodnika w skład reprezentacji województwa lub kraju w piłce siatkowej halowej oraz piłce siatkowej plażowej.**

4.2.3. Organizacja rozgrywek siatkarskich w Polsce

Przed omówieniem kwestii związanych z samą przynależnością klubową siatkarza w klubie siatkarskim oraz form potwierdzających tę przynależność, warto wyjaśnić problematykę statusu zawodnika, czyli w skrócie – kiedy zawodnik jest „amatorem” a kiedy „profesjonalistą” w myśl przepisów siatkarskich.

Wspomniane rozróżnienie wynika bezpośrednio z klasyfikacji zawodników na podstawie regulacji PZPS tj. **Regulaminu Profesjonalnego Współzawodnictwa w Piłce Siatkowej** z dnia 19 sierpnia 2022 r., który dotyczy zasad i warunków organizacji PlusLigi (najwyższa klasa rozgrywek w piłce siatkowej mężczyzn) oraz Tauron Liga (najwyższa klasa rozgrywek w piłce siatkowej kobiet).

Kiedy w takim razie zawodnik ma status amatora? Zgodnie z definicją przyjętą przez przepisy Regulaminu Profesjonalnego Współzawodnictwa w Piłce Siatkowej statusem amatora objęci są zawodnicy, którzy przed rozpoczęciem danego sezonu nie ukończyli 18 lat, uzyskali zgodę opiekunów prawnych na uczestnictwo w profesjonalnym współzawodnictwie w piłce siatkowej oraz nie otrzymują z tytułu uprawiania sportu wynagrodzenia (poza stypendium sportowym).

Na drugim biegunie znajdują się tzw. „profesjoniści”, czyli zawodnicy o statusie zawodników profesjonalnych – tym zakresem zostali objęci zawodnicy z zawartymi umowami o pracę lub umowami cywilnoprawnymi i otrzymujący wynagrodzenie z tytułu gry.

Na podstawie przepisów siatkarskich, za **amatorów** uznawani są zawodnicy, którzy:

- a) przed rozpoczęciem danego sezonu nie ukończyli 18 lat,
- b) uzyskali zgodę opiekunów prawnych na uczestnictwo w profesjonalnym współzawodnictwem w piłce siatkowej;
- c) nie otrzymują z tytułu uprawiania siatkówki wynagrodzenia (poza stypendium sportowym).

Na podstawie przepisów siatkarskich, za **profesjonalistów** uznawani są zawodnicy, którzy:

- a) otrzymują z tytułu uprawiania siatkówki wynagrodzenie;
- b) zawarli umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną z klubem w zakresie uprawiania siatkówki.

Prawa i obowiązki zawodników profesjonalnych określone są w pisemnej umowie o pracę lub umowie cywilnoprawnej zawartej z klubem. Kontrakt o profesjonalne uprawianie siatkówki (w *formie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej*) określa także zasady wynagradzania zawodnika profesjonalnego. Kontrakt może określać wynagrodzenie zasadnicze zawodnika oraz premie w przypadku osiągnięcia sukcesu sportowego. **Przepisy PZPS zabraniają obniżenia wynagrodzenia zawodnika określonego w kontrakcie wyłącznie za nieosiągnięcie sukcesu sportowego przez drużynę, w której gra zawodnik.**

Kontrakt jest też podstawą ustalenia przynależności klubowej zawodnika do danego klubu. W zawodach PlusLigi (najwyższa klasa rozgrywek w piłce siatkowej mężczyzn) oraz Tauron Liga (najwyższa klasa rozgrywek w piłce siatkowej kobiet) mogą brać udział zawodnicy amatorzy lub zawodnicy profesjonalni posiadający wydane przez PZPS licencje zezwalające na uprawianie piłki siatkowej, licencje PLS oraz uprawnieni przez Polską Ligę Siatkówki S. A. do gry w określonym klubie ligi. Warto wskazać, iż zgodnie z siatkarskimi przepisami **niedozwolone jest równoczesne reprezentowanie przez zawodnika dwóch klubów**. Ponadto zabronione jest zawarcie przez zawodnika kontraktu z innym klubem w chwili, gdy zawodnik związany jest obowiązującym jeszcze kontraktem. Niemniej, zawodnik związany z kontraktem, który został uprawniony do gry w określonym sezonie, może w okresie obowiązywania kontraktu reprezentować barwy innego klubu, nie dłużej niż przez okres jednego sezonu, pod warunkiem osiągnięcia stosownego porozumienia przez zawodnika oraz oba zainteresowane Kluby (**czasowe zezwolenie na grę w innym klubie**).

Kontrakt pomiędzy niepełnoletnim zawodnikiem a klubem może być zawarty **na okres nie dłuższy niż do zakończenia sezonu rozgrywek następującego po dniu, w którym zawodnik ukończył 18 lat.**

Opiekun prawny niepełnoletniego zawodnika zobowiązany jest uzyskać **zgode właściwego sądu opiekuńczego na wyrażenie zgody na zawarcie kontraktu o profesjonalne uprawianie siatkówki przez niepełnoletniego zawodnika.**

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Profesjonalnego Współzawodnictwa w Piłce Siatkowej za naruszenie powyższych obowiązków są wymierzane kary regulaminowe.

Kluby w stosunkach cywilnoprawnych z zawodnikami, zawierając kontrakty lub innego rodzaju umowy, z których wynikają świadczenia związane z meczami PlusLigi lub Tauron Ligi, są zobowiązane zawrzeć w takich dokumentach **klauzulę o poddaniu sporów cywilnych właściwości Sądu Polubownego Polskiej Ligi Siatkówki (zapis na sąd polubowny).** W konsekwencji wszelkie spory zawodnika z klubem z PlusLigi czy Tauron Ligi o prawa majątkowe wynikające z kontraktu o profesjonalne uprawianie siatkówki (np. roszczenie o zapłatę wynagrodzenia podstawowego czy premii) są rozstrzygane przez Sąd Polubowny Polskiej Ligi Siatkówki.

4.2.4. Licencje zawodnicze w siatkówce

W zawodach w ramach rozgrywek organizowanych przez PZPS mogą brać udział zawodnicy krajowi i zagraniczni, którzy są członkami klubów z PZPS.

Podstawowym dokumentem zawodnika uprawniającym do gry w rozgrywkach PZPS jest **licencja zawodnicza.**

Na dany sezon licencja określa klasę rozgrywkową do gry, w której zawodnik jest uprawniony. Weryfikacji uprawnienia zawodnika do gry dokonuje się poprzez potwierdzenie ważności licencji zawodniczej. PZPS prowadzi ewidencję zawodników (w tym w odniesieniu do licencji zawodniczych) w Systemie Ewidencji. Licencja wydawana jest zawodnikowi przez właściwy wojewódzki związek piłki siatkowej na wniosek klubu, za pisemną zgodą zawodnika (**a w przypadku zawodnika małoletniego także za pisemną zgodą przedstawiciela ustawowego**), dotyczącą sezonu objętego licencją. Dane zawodnika umieszczone w licencji wprowadzane są przez klub, którego barwy zawodnik reprezentuje i to klub ponosi pełną odpowiedzialność za dane zawarte w licencji. Ponadto klub odbiera i przechowuje wypełnione i podpisane przez zawodnika

(w przypadku zawodnika małoletniego dodatkowo przez przedstawiciela ustawowego) oświadczenia o: **(1)** wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych zawodnika przez klub, wojewódzki związek piłki siatkowej i PZPS na potrzeby organizacji i przeprowadzania rozgrywek **(2)** wyrażeniu zgody na reprezentowanie klubu w rozgrywkach oraz **(3)** zobowiązaniu do przestrzegania regulaminów obowiązujących w wojewódzkim związku piłki siatkowej i PZPS.

Zawodnik w tym samym czasie może być zarejestrowany (posiadać licencję zawodniczą) tylko w jednym klubie.

W przypadku wystąpienia dwóch licencji zawodniczych tego samego zawodnika ważna jest licencja wcześniej zarejestrowana. Warto jednak zaznaczyć, iż w przypadku stwierdzenia istnienia drugiej licencji zawodniczej tego samego zawodnika, w stosunku do zawodnika i klubu pozyskującego stosowane mogą być kary regulaminowe przewidziane w przepisach dyscyplinarnych PZPS. **Ważność licencji zawodniczej potwierdzana jest najdłużej na jeden sezon rozgrywkowy.** Klub ma prawo zarejestrować zawodnika w trakcie całego sezonu rozgrywkowego, jeżeli jest on członkiem tego klubu przynajmniej w poprzednim sezonie rozgrywkowym lub kiedy zawodnik po raz pierwszy będzie miał wydaną licencję zawodniczą. Do kompetencji Zarządu PZPS należy ustalenie wysokości opłaty za potwierdzenie ważności licencji zawodniczej. Ważna licencja wojewódzkiego związku piłki siatkowej uprawnia zawodnika do gry w rozgrywkach młodzieżowych szczebla centralnego oraz o awans do rozgrywek seniorskich szczebla centralnego, a ważna licencja PZPS do gry w rozgrywkach PZPS tylko w barwach swojego Klubu, z zachowaniem kategorii wiekowej, płci oraz postanowień dotyczących trzonu zespołu.

W rozgrywkach zespoły, zawodnicy oraz osoby prowadzące zespół muszą posiadać następujące dokumenty uprawniające do gry, w szczególności: **(1) formularz F-02** będący wydrukiem lub formą elektroniczną dokumentu z Systemu Ewidencji oraz **(2) ważny dokument ze zdjęciem umożliwiający weryfikację tożsamości.**

Zawodnik uczestniczący w rozgrywkach powinien dysponować **orzeczeniem lekarskim o stanie zdrowia umożliwiającym bezpieczne uczestnictwo we współzawodnictwie sportowym**, na zasadach określonych w przepisach powszechnie obowiązujących, w szczególności Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 22 lipca 2016 r. w sprawie kwalifikacji lekarzy uprawnionych do wydawania zawodnikom orzeczeń lekarskich o stanie zdrowia oraz zakresu i częstotliwości wymaganych badań lekarskich niezbędnych do uzyskania tych orzeczeń.

Dysponowanie powyższym orzeczeniem wraz z datą jego ważności jest ujawniane w Systemie Ewidencji przez klub po jego weryfikacji co do zgodności z treścią obowiązujących przepisów. Zawodnik może być dopuszczony do rozgrywek wyłącznie w przypadku posiadania takiego orzeczenia.

Warto wskazać, iż za zawodnika **uprawnionego do udziału w zawodach** uważa się zawodnika wpisanego do protokołu meczowego, który posiada:

- 1) powyższe orzeczenie lekarskie;
- 2) formularz F-02;
- 3) ważny dokument ze zdjęciem umożliwiający weryfikację tożsamości.

W rozgrywkach PlusLigi oraz Tauron Ligi decyzje o uprawnieniu do gry zawodników krajowych podejmuje spółka Polska Liga Siatkówki S. A., której PZPS, za zgodą ministra właściwego do spraw kultury fizycznej, przekazał uprawnienie do zarządzania ligami zawodowymi. W tych rozgrywkach nie ma ograniczeń w zakresie obowiązkowej gry określonej liczby zawodników krajowych. Z kolei, w rozgrywkach I ligi na boisku w tym samym momencie musi grać co najmniej 4 zawodników krajowych, a w rozgrywkach II ligi na boisku w tym samym momencie musi grać co najmniej: (a) 5 zawodników krajowych albo (b) 4 zawodników krajowych oraz jeden zawodnik zagraniczny, który przybył w okresie 24 lutego 2022 r. – 24 maja 2022 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa. W ramach rozgrywek młodzieżowych na boisku w tym samym momencie musi grać co najmniej 5 zawodników krajowych, przy czym do tego limitu zawodników zagranicznych nie zalicza się zawodników, którzy przybyli w okresie od 24 lutego 2022 roku do 24 maja 2022 roku na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.

Zawodnik występujący w rozgrywkach organizowanych przez PZPS jest zobowiązany do:

- 1) przestrzegania regulaminów klubu, właściwego wojewódzkiego związku piłki siatkowej oraz PZPS;
- 2) reprezentowania barw klubu na wskazanych przez klub zawodach,
- 3) wzięcia udziału w przygotowaniach do reprezentowania oraz gry w reprezentacji swojego miasta, województwa lub Polski w przypadku powołania do stosownej reprezentacji, przy czym nadrzędnym jest przygotowanie do reprezentowania barw Polski i gry w reprezentacji narodowej w zawodach mistrzowskich Europy, świata lub w Igrzyskach Olimpijskich.

Zawodnik ma prawo do występowania do PZPS z protestami i odwołaniami od działań lub decyzji niezgodnych z regulaminami PZPS.

4.2.5. Zmiana barw klubowych w siatkówce

Procedura potwierdzenia ważności licencji zawodniczej w przypadku zmiany barw klubowych określona jest w **Regulaminie Zmiany Barw Klubowych PZPS na sezon 2022/2023**, który został zatwierdzony Uchwałą Zarządu Polskiego Związku Piłki Siatkowej nr 63/2022 z dnia 17.05.2022 r. Regulamin określa zasady i tryb zmiany barw klubowych zawodników do i z klubów krajowych uczestniczących w rozgrywkach ligowych PZPS oraz Pucharze Polski.

Potwierdzenie ważności licencji zawodniczej w przypadku transferu definitywnego odbywa się w Systemie Ewidencji poprzez:

Za moment zmiany barw klubowych uważa się zatwierdzenie transferu w Ogólnopolskim Systemie Ewidencji Klubów i Zawodników przez docelowy WZPS. Warto podkreślić, iż PZPS lub WZPS jest uprawniony do potwierdzenia ważności licencji zawodnika z pominięciem powyższych czynności **na podstawie dokumentacji przedstawionej przez zawodnika i po wcześniejszym poinformowaniu klubu poprzedniego, w celu umożliwienia mu zgłoszenia ewentualnego protestu i po jego rozpatrzeniu.** W przypadku, gdy klub przestaje być członkiem WZPS (traci prawo do uczestniczenia w rozgrywkach), zawodnicy mogą zmieniać barwy klubowe tylko na zasadzie transferu definitywnego i taki transfer dokonywany jest przez WZPS.

Warto wskazać, iż klub nie może odmówić zwolnienia zawodnika, chyba że dotyczy to zawodnika, którego wiąże z Klubem ważna umowa (kontrakt) lub nie został uregulowany należny ekwiwalent określony w przepisach PZPS.

Co do zasady w przypadku zawodników małoletnich, przynależność klubowa jest ważna nie krócej niż do **końca sezonu, w którym zawodnik uzyskuje pełnoletność.**

Jak już zostało wyżej wskazane **w tym samym czasie zawodnik może przynależeć tylko do jednego klubu**. Ponadto w jednym sezonie rozgrywkowym zawodnik może reprezentować barwy (tj. być zarejestrowanym) **nie więcej niż trzech klubów łącznie**. Zmiana barw klubowych następuje za zgodą klubu dotychczasowego oraz klubu pozyskującego. Zmiany takie mogą odbywać się do daty wskazanej przed podmiot zarządzający danymi rozgrywkami (początek sezonu rozgrywkowego). Niemniej, w przypadku zmiany barw klubowych pomiędzy dwoma klubami występującymi w różnych klasach rozgrywkowych, o zakwalifikowaniu jej do sezonu rozgrywkowego decyduje określenie okresu sezonu rozgrywkowego właściwe dla klubu, z którego zawodnik przechodzi.

Zawodnik jest uprawniony zmienić barwy klubowe jedynie wygaśnięciu lub rozwiązaniu umowy na reprezentowanie barw klubowych z klubem dotychczasowym. Po wygaśnięciu takiej umowy klub, z którego zawodnik odchodzi, jest uprawniony do żądania ekwiwalentu za wyszkolenie zawodnika od klubu, do którego zawodnik przechodzi.

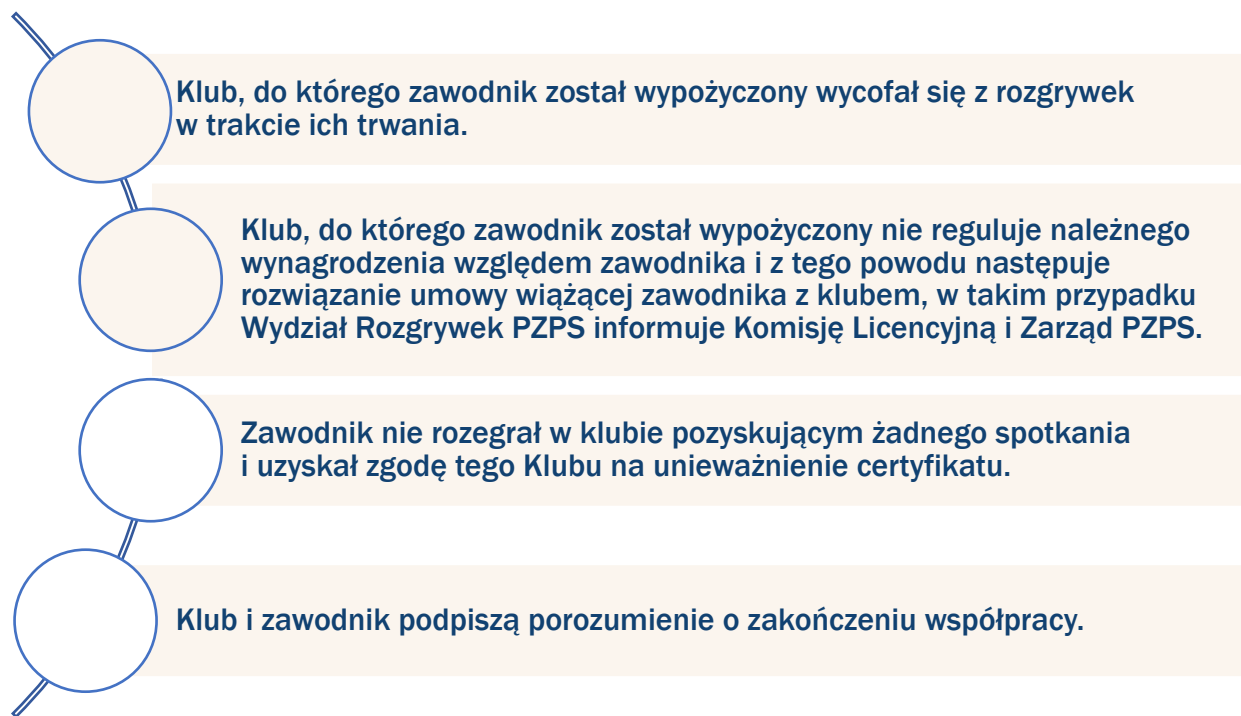

W przypadku **braku pisemnej (pod rygorem nieważności) zgody przedstawiciela ustawowego zawodnika małoletniego** ekwiwalent za wyszkolenie w momencie zmiany barw klubowych nie jest wymagany/należny.

Należy podkreślić, iż jeżeli z tytułu zmiany barw klubowych wynika obowiązek uiszczenia ekwiwalentu za wyszkolenie, to zatwierdzenie transferu w Ogólnopolskim Systemie Ewidencji Klubów i Zawodników przez klub źródłowy jest podstawą zatwierdzenia zmiany barw klubowych przez WZPS/PZPS. Maksymalne stawki ekwiwalentu za wyszkolenie zawodnika, jakich może żądać Klub, z którego zawodnik odchodzi, ustalane są w regulaminie ekwiwalentu za wyszkolenie.

Zmiana barw klubowych oprócz transferu definitywnego może zostać przeprowadzona w formie wypożyczenia (okresowe reprezentowanie barw klubowych) Potwierdzenie prawa okresowego reprezentowania barw klubowych (certyfikat) odbywa się na takich samych zasadach jak transfer definitywny. Klub wypożyczający, wraz ze zgłoszeniem zwolnienia zawodnika, jest zobowiązany przedłożyć kopię ważnej umowy (kontraktu) z tym zawodnikiem, obowiązującej w sezonie rozgrywkowym, w którym nastąpiło wypożyczenie. Okresowe reprezentowanie barw innego klubu może nastąpić wyłącznie za porozumieniem stron. Certyfikat obowiązuje co do zasady do końca sezonu rozgrywkowego. W przypadku unieważnienia certyfikatu nie jest dopuszczalne wydanie kolejnego certyfikatu na ten sam sezon rozgrywkowy.

Unieważnienie wydanego certyfikatu może nastąpić jedynie za zgodą Wydział Rozgrywek PZPS, gdy:

Unieważnienie certyfikatu przez Wydział Rozgrywek PZPS, z wyjątkiem sytuacji wycofania się klubu z rozgrywek, powinno nastąpić nie później niż do rozpoczęcia rozgrywek. W przypadku unieważnienia certyfikatu zawodnik ma prawo powrotu do klubu będącego posiadaczem jego licencji zawodniczej oraz gry w nim, a także do zmiany barw klubowych. Jeżeli certyfikat został wydany w trakcie trwania sezonu, to po unieważnieniu certyfikatu zawodnik ma prawo do jednej zmiany barw klubowych.

Okresowe reprezentowanie barw Szkoły Mistrzostwa Sportowego (SMS) odbywa się na podstawie certyfikatu „PZPS – SMS” zatwierdzonego przez klub będący posiadaczem karty zawodnika. Niezależnie od reprezentowania barw SMS PZPS, w czasie tego reprezentowania, zawodnik jest uprawniony zmieniać okresowo barwy klubowe z klubu dotychczasowego do innego klubu na zasadach ogólnych. Ponadto zawodnicy w okresie szkolenia w Szkołach Mistrzostwa Sportowego PZPS, niezależnie od kategorii wiekowej mogą zmieniać barwy klubowe wyłącznie za porozumieniem klubów. W przypadku zmiany barw klubowych bez zgody klubu macierzystego lub źródłowego może zostać wstrzymane dofinansowanie danego zawodnika.

W każdym czasie klub może zgłosić do rozgrywek zawodnika, który w dniu zakończenia poprzedniego sezonu rozgrywkowego był zawodnikiem zarejestrowanym w tym klubie na podstawie licencji zawodniczej (również w przypadku, gdy na podstawie certyfikatu występował w innym klubie).

PZPS jest uprawniony odmowy wydania zgody na grę w klubie zagranicznym zawodnikowi, który odmówił gry w reprezentacji narodowej lub został wydalony dyscyplinarnie z kadry narodowej – przez okres 5 lat od daty zaistnienia takiego zdarzenia.

Warto wskazać, iż każdy klub jest uprawniony w trakcie trwania sezonu rozgrywkowego, ale po zamknięciu „okienka” transferowego do dokonania jednego transferu jeden tzw. **transfer medyczny**, który może zostać przeprowadzony w przypadku ciężkiej, wykluczającej z gry kontuzji lub choroby zawodnika drużyny. Transfer medyczny może dotyczyć jedynie zawodnika, który przed dniem przedstawienia dokumentacji chorobowej wystąpił w co najmniej 70% setów rozegranych przez drużynę w oficjalnych rozgrywkach ligowych, organizowanych przez PZPS (lub podmiot prowadzący rozgrywki na mocy porozumień z PZPS), w której został zgłoszony do sezonu rozgrywkowego.

Wszelkie spory dotyczące zmian barw klubowych są przedmiotem prac organów PZPS. Pierwszą instancją w zakresie decyzji rozstrzygającej spory w przedmiocie zmiany barw klubowych na szczeblu centralnym jest Wydział Rozgrywek PZPS. Z kolei od decyzji Wydziału Rozgrywek PZPS przysługuje odwołanie do Sądu Odwoławczego przy PZPS.

5. Tenis ziemny

5.1. Wstęp

W porównaniu do pozostałych dyscyplin sportowych opisanych w niniejszym poradniku, tenis nie jest sportem drużynowym i w związku z tym normy prawne mające zastosowanie w tym sporcie będą się istotnie różnić. Biorąc pod uwagę indywidualny charakter tego sportu kluczowe z perspektywy młodego zawodnika jest (i) jego odpowiednie zgłoszenie, potwierdzenie i uprawnienie do gry oraz (ii) treść umowy zawartej z danym klubem.

W niniejszym rozdziale opiszemy kluczowe zagadnienia prawne, tak aby mogli Państwo z łatwością odpowiedzieć na poniższe pytania:

- W jaki sposób należy zgłosić zawodnika do rozgrywek tenisowych?
- Na czym polega procedura licencjonowania zawodników?
- Na co uważać podpisując umowę z klubem tenisowym?
- Na jakich zasadach przebiega zmiana klubu?

5.2. Zgłoszenie do rozgrywek

5.2.1. Licencja

Zgodnie z regulacjami ustanowionymi przez Polski Związek Tenisowy („PZT”) tenisistą jest każdy zawodnik uprawiający systematycznie dyscyplinę sportową tenis i biorący udział we współzawodnictwie organizowanym przez PZT, Wojewódzki Związek Tenisowy („WZT”) i kluby.

Polski Związek Tenisowy ma wyłączne prawo do przyznawania i pozbawiania licencji zawodniczych, uprawniających do powyższego współzawodnictwa sportowego.

Zawodnik może brać udział we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez PZT lub WZT wyłącznie wtedy, jeżeli zostaną spełnione następujące warunki:

- a) **WARUNEK 1** – zawodnik posiada profil w systemie Tenis Polski On-line („TPO”), oraz
- b) **WARUNEK 2*** – zawodnik wniesie opłatę z tytułu licencji zawodniczej na dany sezon klasyfikacyjny.

*Licencja dla zawodników do 10 roku życia jest bezpłatna i w tym celu należy wypełnić wniosek dostępny na stronie: www.tenis10.pl/rejestracja.

W celu rejestracji do TPO ustawowy przedstawiciel zawodnika musi wypełnić i wysłać on-line formularz zgłoszeniowy w imieniu niepełnoletniego zawodnika, dostępny na stronie <http://portal.pzt.pl> oraz wnieść opłatę z tytułu licencji.

Przebieg rejestracji w systemie TPO

KROK 1 – Wybór licencji

Rejestracja Krok 1: wybierz grupę do której należysz

Polski Związek Tenisowy przyznaje następujące rodzaje licencji:

- Zawodniczą (Zawodnik Wyczynowy);
- Zawodniczą Seniorzy i Amatorzy (Zawodnik TOP); lub
- Tenis10 (przeznaczona dla dzieci do lat 10).

Aby uzyskać licencję dla dziecka powyżej 10 lat należy wybrać opcję: „Zawodnik Wyczynowy”. W przypadku dziecka od 5 do 10 lat konieczne będzie uzyskanie licencji „Tenis10”.

KROK 2 – uzupełnienie danych dla licencji zawodniczej

Rejestracja Krok 2: Zawodnik wyczynowy PZT

Uwaga: Zgodnie z Regulaminem Licencjonowania Zawodników - w przypadku osób powyżej 26 roku życia, ubiegających się po raz pierwszy o licencję zawodniczą wymagane jest zaświadczenie lekarskie od polskiego lekarza medycyny sportowej lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej o braku przeciwwskazań do uprawiania tenisa. Na zaświadczeniu powinna być wskazana data ważności badań oraz dyscyplina tenis. Skan zaświadczenia prosimy przesłać, po wypełnieniu i wysłaniu zgłoszenia, na adres stawska@pzt.pl

Imię	
Nazwisko	
Adres e-mail	
Płeć	☐ K ☐ M
Data urodzenia	

Zarejestruj

Licencja zawodnicza przyznawana jest zawodnikom zrzeszonym i niezrzeszonym w klubach PZT na czas trwania okresu klasyfikacyjnego PZT tj. od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku. Upoważnia ona do korzystania z systemu Tenis Polski Online.

KROK 2 - uzupełnienie danych dla licencji Tenis 10

Formularz rejestracyjny

Imię*	podaj imię dziecka
Nazwisko*	podaj nazwisko dziecka
Adres e-mail*	podaj adres email
Płeć*	wybierz płeć
Data urodzenia*	podaj datę urodzenia dziecka
Obywatelstwo*	wybierz obywatelstwo
Hasło*	podaj hasło
Powtórz hasło*	wpisz ponownie hasło
Związek WZT*	wybierz związek WZT
Imię i nazwisko prawnego opiekuna*	podaj imię i nazwisko prawnego opiekuna
Seria i numer dowodu osobistego prawnego opiekuna*	podaj serię i nr dowodu osobistego prawnego opiekuna
Telefon prawnego opiekuna*	podaj telefon prawnego opiekuna

Licencja Tenis10 przyznawana jest zawodnikom zrzeszonym i niezrzeszonym w klubach PZT z ważnością do 31 grudnia roku, w którym dziecko kończy 10 lat. Uprawnia ona jedynie do udziału w turniejach dla dzieci do 10 lat. Licencja nie uprawnia do udziału w turniejach WTK, OTK i MP.

Licencja przeznaczona dla kategorii wiekowej 5 -10 lat wpisuje się w program nauki gry w tenisa ziemnego ustanowiony przez Międzynarodową Federację Tenisową („ITF”) pod nazwą „Play and Stay”. Celem programu jest ukazanie tenisa ziemnego jako dyscypliny atrakcyjnej i łatwej do nauczania, czemu ma służyć odpowiednio dostosowany sprzęt (miękkie i wolniejsze piłki, mniejsze i lżejsze rakiety, niższe siatki oraz mniejsze korty). Zgodnie z założeniami tego programu wszystkie akcesoria mają być kolorowe, a główny nacisk powinien być położony na szkolenia poprzez zabawę. Przed zapisaniem danego dziecka do klubu tenisowego warto zweryfikować, czy dany klub tenisowy przystąpił do tego programu i czy prawidłowo realizuje jego założenia.

Po wypełnieniu powyższych formularzy na podany podczas rejestracji adres e-mail zostanie wysłana wiadomość zawierająca link potwierdzający rejestrację, w który należy kliknąć lub skopiować go do adresu przeglądarki w celu dokończenia proces rejestracji. Uzyskany login będzie jednocześnie numerem licencji.

Licencje nie zawierają ubezpieczenia NNW, w związku z czym konieczne jest posiadanie własnej indywidualnej polisy.

Zawodnik, który we wniosku o licencję złoży oświadczenia niezgodne z prawdą, może być pozbawiony licencji do momentu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji.

5.3. PRZYNALEŻNOŚĆ DO KLUBU

Inaczej niż w sportach drużynowych klub tenisowy nie musi mieć wyraźnie sformalizowanego kształtu, a zawodnik może przystąpić do rywalizacji sportowej bez przynależności do danego klubu. Klubem tenisowym jest każdy podmiot prowadzący działalność sportowo-szkoleniową w tenisie ziemnym.

W przypadku zawodników niepełnoletnich klub tenisowy może podpisać z prawnymi opiekunami zawodnika umowę cywilno-prawną określającą świadczenia klubu w stosunku do zawodnika oraz wysokość lub zasady naliczania ekwiwalentu w przypadku zmiany barw klubowych.

5.3.1. Zgłoszenie i zmiana klubu

Zawodnik nie może reprezentować barw więcej niż jednego klubu w tym samym sezonie klasyfikacyjnym w kraju z wyjątkiem sytuacji kiedy:

- a) przeniesienie do innego klubu następuje z urzędu (administracyjnie);

- b) zawodnik uzyskał zwolnienie z klubu na skutek likwidacji sekcji tenisowej;
- c) klub, który zawodnik reprezentował, utracił licencję klubową (nie dotyczy przypadku umowy cywilno-prawnej);
- d) w sytuacji, gdy występuje jako zawodnik wypożyczony do innego klubu do rozgrywek drużynowych;
- e) uzyskał taką możliwość na podstawie decyzji Zarządu PZT;
- f) rodzice (ustawowi przedstawiciele) zawodnika niepełnoletniego zmienili miejsce stałego zamieszkania;
- g) podjął naukę poza miejscem zamieszkania w systemie stacjonarnym;
- h) w innych uzasadnionych przypadkach.

W każdym z tych przypadków prawny opiekun zawodnika niepełnoletniego zobowiązany jest powiadomić PZT w formie pisemnej o zaistnieniu takiej sytuacji oraz przedstawić stosowne zaświadczenia w tym zakresie.

Zmiana barw klubowych następuje wraz ze złożeniem wniosku o wydanie licencji. Złożenie takiego wniosku musi być poprzedzone rozwiązaniem umowy cywilnoprawnej z poprzednim klubem na zasadach określonych w umowie, o ile taka została zawarta.

Stąd, inaczej niż w przypadku piłki nożnej, najważniejsze zasady zmiany przynależności klubowej uregulowane są w umowie cywilno-prawnej zawartej z danym zawodnikiem.

W przypadku zawarcia umowy z klubem warunkiem skorzystania zawodnika z możliwości jego zmiany, jest rozwiązanie tej umowy i przedstawienie przez zawodnika lub jego opiekuna prawnego oświadczenia o nieposiadaniu umowy z dotychczasowym klubem.

Warto zwrócić uwagę, że w przypadku zawarcia umowy cywilno-prawnej z klubem proces wyrejestrowania zawodnika zgodnie z procedurą opisaną powyżej może zostać istotnie utrudniony. Treść umowy zawieranej pomiędzy zawodnikiem a klubem powinna zatem uwzględniać możliwość jej wypowiedzenia w przypadku likwidacji sekcji tenisowej, utraty licencji przez klub, zmiany miejsca stałego zamieszkania przez rodziców, podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania, zaprzestania uprawiania tenisa zawodniczo czy w innych uzasadnionych przypadkach właściwych dla danego zawodnika, które strony powinny wyraźnie określić w umowie.

Umowa cywilno-prawna z klubem tenisowym – o czym warto pamiętać?

Pamiętaj, że umowa musi zawierać jasne przesłanki pozwalające na rozwiązanie umowy.

Umowa powinna zawierać postanowienia opisujące prawa i obowiązki klubu wraz ze wskazaniem czego klub nie może robić. Taki szczegółowy katalog obowiązków pozwoli uniknąć nieporozumień.

W umowie możemy uregulować m.in. kto ponosi koszty opłacenia licencji zawodniczej lub koszty związane z udziałem w turniejach. Pamiętaj, że podobnie jak w kontrakcie piłkarskim U18, umowa może przewidywać zasady zwrotu kosztów poniesionych przez zawodnika w związku z udziałem w turniejach, a także zwrotu kosztów na wydatki na sprzęt, ubezpieczenie lub szkolenie.

Warto również doprecyzować jaki zakres treningów oferuje klub oraz określić czy klub ma możliwość negocjowania w imieniu zawodnika umów dotyczących jego działalności i kariery sportowej. Jeżeli tak, to dla bezpieczeństwa, należy wprowadzić do umowy zakaz zawierania umów w imieniu i na rzecz zawodnika, bez jego uprzedniej akceptacji treści takiej umowy.

Umowa może również zawierać postanowienia dot. zasad dbania o wizerunek zawodnika oraz zarządzenia wartością medialną i rynkową zawodnika.

Jeżeli umowa określa zasady wypożyczenia do innego klubu, to precyzyjnie opisana procedura w tym zakresie może ułatwić zawodnikowi tymczasową zmianę klubu na zasadach wypożyczenia na potrzeby rozgrywek drużynowych.

Umowa może określać ekwiwalent za wyszkolenie zawodnika należny klubowi w przypadku rozwiązania umowy. W takim wypadku warto określić jego górną granicę, tak aby uniknąć nieprzyjemnych niespodzianek w tym zakresie.

5.3.2. Karencja

W przypadku gdy zawodnik wystąpi z wnioskiem o wydanie licencji do nowego klubu lub gdy zwalnia się z klubu bez zmiany przynależności klubowej, a nie ma rozwiązanej umowy cywilnoprawnej z klubem macierzystym i nie może dojść do porozumienia, może wystąpić o udzielenie karencji.

Karencja rozpoczyna się dnia wystąpienia o udzielenie karencji i trwa do zakończenia kolejnego, drugiego sezonu klasyfikacyjnego.

Karencja polega na zawieszeniu prawa do reprezentowania barw klubowych we wszystkich zawodach sportowych, również na zasadzie zawodnika wypożyczonego.

Zawodnik objęty karencją nie ma prawa do startu w zawodach mistrzowskich organizowanych przez PZT i WZT. Karencja zostaje cofnięta po uregulowaniu zobowiązań finansowych przez zawodnika.

5.3.3. Opłata za zmianę barw klubowych

Macierzystemu klubowi zawodnika, przysługuje ekwiwalent pieniężny z tytułu poniesionych kosztów za jego wyszkolenie w przypadku posiadania podpisanej z zawodnikiem lub ustawowymi przedstawicielami nieletniego zawodnika umowy cywilnoprawnej. Wysokość ekwiwalentu określa umowa. Za uiszczenie ekwiwalentu odpowiedzialny jest zawodnik (ustawowi przedstawiciele zawodnika małoletniego), który podpisał umowę.

Oprócz tego w przypadku zmiany klubu należy się liczyć z opłatami na rzecz WZT i PZT oraz dotychczasowego klubu. Wysokość tej opłaty, którą powinien uiścić klub przejmujący zawodnika lub zawodnik wylicza się wg następującej formuły:

OPŁATA ZA ZMIANĘ BARW KLUBOWYCH ORAZ PIERWSZĄ REJESTRACJĘ ZAWODNICZĄ

$$[\text{WARTOŚĆ PUNKTU BONUSOWEGO*}] \times [\text{LICZBA PUNKTÓW**}] \times 20\%^{***}$$

* Aktualne na dzień sporządzenia niniejszego poradnika wartości jednego punktu bonusowego do wyliczenia opłaty na rzecz dotychczasowego klubu zawodnika, WZT oraz PZT za zmianę barw klubowych to: (i) kobiety i mężczyźni pow. 18 lat: 500 zł, (ii) juniorzy: 300 zł, (iii) kadeci: 220 zł, (iv) młodzicy, skrzaty, tenis na wózkach: 150 zł. Wartość bonusową zawodnika w pierwszej kolejności określa się na podstawie list światowych, a w drugiej kolejności na podstawie list krajowych.

** Liczba punktów bonusowych zawodnika na aktualnej liście kroczącej w danej kategorii wiekowej, (a w przypadku nieklasyfikowania zawodnika na aktualnej liście kroczącej – x liczba punktów bonusowych zawodnika na ostatniej liście, na której był klasyfikowany w danej kategorii wiekowej, nie starszej niż 5 lat), w której zawodnik uzyskał najwyższą liczbę bonusów w momencie zmiany barw klubowych

*** Dla zawodnika Tenis na Wózkach 5%

Opłaty za zmianę barw klubowych wnosi się do PZT, a PZT przekazuje 50% opłaty do dotychczasowego klubu zawodnika i 25% opłaty do WZT. W przypadku przejścia zawodnika z podmiotu bez osobowości prawnej do klubu (członka PZT), PZT przekazuje 50% opłaty wyłącznie do podmiotu bez osobowości prawnej.

Zmiana barw klubowych w ramach licencji Tenis 10 jest bezpłatna.

Opłata za zawodnika, który w roku zmiany barw klubowych lub pierwszej rejestracji, zmienia kategorię z kadeta na juniora lub z juniora na kobietę/ mężczyznę jest liczona według rankingu jaki zawodnik osiągnął w roku poprzednim w swojej kategorii wiekowej.

5.3.4. Zwolnienie z klubu

Zwolnienie zawodnika z klubu bez jego zgody może nastąpić w wyniku decyzji dyscyplinarnej, z powodu rażącego nieprzestrzegania przez niego zasad określonych w Statucie, Regulaminie Klubu lub PZT. Klub zobowiązany jest do wysłania pisma zwalniającego zawodnika do PZT i WZT z podaniem przyczyn zwolnienia. W takim przypadku Komisja Dyscyplinarna PZT może podjąć uchwałę o cofnięciu licencji zawodnikowi.

Zwolnienie zawodnika na jego wniosek (zaprzestanie uprawiania tenisa zawodniczo) może nastąpić w każdej chwili. Zawodnik posiadający umowę cywilnoprawną z klubem zobowiązany jest wówczas do jej rozwiązania.

6. Koszykówka

Celem niniejszej części poradnika jest przedstawienie z praktycznego punktu widzenia głównych zagadnień prawnych, które pojawiają przy negocjowaniu treści kontraktów zawieranych z młodymi koszykarzami i ich rodzicami czy opiekunami prawnymi. Ponadto zostaną w nim wskazane główne ograniczenia dotyczące relacji prawnej pomiędzy niepełnoletnim zawodnikiem a agentem koszykarskim.

6.1. Wstęp

W koszykówce, sama liczba przepisów związkowych, a także zakres ich zastosowania wydają się być zdecydowanie mniejsze aniżeli w piłce nożnej. Po części wynika to ze specyfiki funkcjonowania koszykówki, w tym choćby znacznie swobodniejszego przepływu koszykarzy pomiędzy klubami w trakcie sezonu. Można z jednej strony twierdzić, że dzięki temu rodzice czy opiekunowie prawni młodych adeptów basketu nie muszą spędzić aż tyle czasu na wertowaniu przepisów koszykarskich. Jednakże, ten stan ma bardzo poważne konsekwencje dla sytuacji prawnej odpowiednio zawodnika i klubu. Kładzie to bowiem znacznie większy nacisk na to, w jaki sposób zostanie ostatecznie skonstruowany kontrakt zawodniczy i jakie konkretne postanowienia się w nim znajdują.

6.2. Swoboda stron w redakcji postanowień kontraktów zawodniczych w przedmiocie gry w koszykówkę

Z racji braku tak wielu odgórnych specjalistycznych regulacji koszykarskich, jak ma to miejsce w piłce nożnej, istnieje zdecydowanie większa swoboda stron w kształtowaniu treści umowy, na podstawie której zawodnik będzie zobowiązany grać w koszykówkę w danym klubie. W kontekście niepełnoletnich koszykarzy warto podkreślić również pewną rozbieżność pomiędzy przepisami Polskiego Związku Koszykówki (PZKosz) i Międzynarodowej Federacji Koszykówki (FIBA).

Z punktu widzenia krajowych przepisów w zasadzie nie ma żadnych szczególnych regulacji, które dedykowane byłyby umowom z zawodnikami niepełnoletnim. W rezultacie nie ma wiele zbyt wielu przepisów, które regulowałyby w dalece odmienny sposób ogólnie określone zasady nawiązywania współpracy pomiędzy klubami a koszykarzami. Oczywiście z racji ograniczonej zdolności do czynności prawnych gracza, należy pamiętać, że taka umowa powinna zostać zawarta za zgodą co najmniej jednego rodzica lub opiekuna prawnego posiadającego władzę rodzicielską na niepełnoletnim koszykarzem.

Nieco inaczej sytuacji wygląda z perspektywy przepisów FIBA. Co do zasady w FIBA zabronione jest bowiem podpisywanie kontraktów (w domyśle profesjonalnych, czyli za zapłatą wynagrodzenia przekraczającego dopuszczalny zwrot kosztów na rzecz amatorów z tytułu uprawiania koszykówki) z zawodnikami poniżej 18 roku życia. Taki kontrakt nie jest brany pod uwagę przy ewentualnej indywidualnej decyzji FIBA co do zgody na transfer zawodnika do klubu zagranicznego. Warto nadmienić, że co do zasady transfer zawodnika niepełnoletniego jest w myśl regulacji FIBA niedopuszczalny.

6.3. O jakich ogólnych ograniczeniach należy pamiętać przy redakcji kontraktów zawodniczych?

Należy pamiętać, że brak szczególnych krajowych regulacji nie oznacza jednak całkowitej dowolności w kształtowaniu treści umów zawodniczych. Strony muszą mieścić się w pewnych ogólnych ramach prawnych. Poza zgodnością z istniejącymi przepisami właściwych wojewódzkich okręgowych związków koszykówki, PZKosz a niekiedy nawet Polskiej Ligi Koszykówki (PLK) czy FIBA, to strony muszą przestrzegać przede wszystkim ogólnych przepisów prawa. Ponadto ich obowiązkiem jest respektowanie pewnych ogólnie przyjętych reguł i zwyczajów, zwanych nieco bardziej formalnie „zasadami współżycia społecznego” oraz „społeczno-gospodarczym przeznaczeniem danego prawa”. Gdyby strona kontraktu chciała czynić ze swojego prawa użytek, który byłby niezgodny z tymi zasadami (np. nadużyć swoich uprawnień), to takie jej działanie lub zaniechanie nie będzie korzystać z ochrony prawnej.

Zawodnik oraz klub koszykarski nie są jednak tak często ograniczani na etapie projektowania treści umowy jak ma to miejsce w futbolu. Tam z kolei, w wielu przypadkach określone przepisy FIFA czy PZPN automatycznie blokują pewne rozwiązania czy ustalenia stron. Mało tego, w niektórych sytuacjach powodują one, że dane postanowienie umowne staje się nieważne bądź mają finalnie inne znaczenie czy skutek niż ten, który zawarcia dwustronnego porozumienia

pomiędzy dotychczasowym klubem a zawodnikiem o szczegółowych zasadach rozwiązania kontraktu i zapłaty odstępnego wynika z samej treści kontraktu. Część postanowień na mocy przepisów koszykarskich czy ogólnych nie może przekraczać pewnej dopuszczalnej granicy. W pewnych wyjątkowych sytuacjach nadal będzie zatem możliwe podważenie niektórych treści zawartych w kontrakcie. Aby jednak to dokładnie ocenić trzeba każdorazowo sięgnąć do treści właściwych przepisów.

6.4. Zadbaj o swoje interesy na etapie zawierania umowy

Tak czy inaczej, ten stan rzeczy naturalnie wpływa na zakres praw i obowiązków zarówno zawodnika, jak i klubu koszykarskiego. W dużej mierze wyznacza on minimalny poziom ochrony prawnej. Należy jednak zapamiętać, że etap zawierania umowy to najlepszy moment, w którym należy właściwie zadbać o swoje interesy. Potem może być już bowiem zdecydowanie za późno.

Szalenie istotna jest więc rola rodziców, agenta czy innych doradców, aby odpowiednio zabezpieczyć interes zawodnika. To nich spoczywa największa odpowiedzialność, a ich niedopatrzanie może zaważyć na dalszych losach kariery ich podopiecznego.

6.5. Z którym klubem koszykarskim został zawarty kontrakt a w jakim zespole rzeczywiście dany zawodnik będzie występował?

W koszykówce, co może wydawać się na pozór paradoksalne, nie wystarczy ustalić z jakim podmiotem zawierana jest dana umowa. Istotne jest także to z jakimi klubami dany klub koszykarski będący stroną kontraktu ma podpisane chociażby obowiązujące umowy szkoleniowe. Nie zawsze bowiem koszykarz będzie reprezentował barwy wyłącznie tego klubu, z którym ma aktualnie podpisaną umowę.

W tym kontekście ważne jest więc zwrócenie szczególnej uwagi na postanowienia umowne precyzujące to, w których konkretnie drużynach zawodnik zobowiązany jest występować i jak wygląda przydział do tych zespołów? Kto i w oparciu o jakie przesłanki dokonuje takiej selekcji? Czy jest w tym zakresie pełna dowolność ze strony klubu? Czy przesunięcie z jednej drużyny do drugiej może być formą kary za przewinienia czy też nagrody za udane występy?

6.6. Jakie kwestie warto zabezpieczyć w związku z przynależnością zawodnika do różnych drużyn?

Przedmiotem negocjacji kontraktowych coraz częściej stają się zasady oraz częstotliwości udziału zawodnika w treningach poszczególnych drużyn koszykarskich. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy seniorska drużyna danego klubu występuje np. w rozgrywkach Energa Basket Ligi. Niewątpliwie przekłada się to nie tylko na prestiż czy dowartościowanie samego zawodnika. Przede wszystkim stanowi jednak fantastyczną okazję do rozwoju sportowego utalentowanego gracza. Praktycznego wymiaru nabierają wówczas m.in. możliwość korzystania z dostępnej bazy treningowej, uczestnictwo w treningach zespołowych czy obozie szkoleniowym. Ponadto, przedmiotem szczególnej uwagi ze strony opiekunów młodych adeptów koszykówki są również ewentualne zajęcia indywidualne bądź możliwość przeprowadzenia konsultacji z trenerami (w tym trenerami przygotowania motorycznego), lekarzami czy fizjoterapeutami takich zespołów.

Co ciekawe, zdarzają się przypadki, gdy młodzi zawodnicy, poza regularną grą w barwach właściwej szkoły mistrzostwa sportowego, od czasu do czasu reprezentują również poszczególne kluby koszykarskie na mocy specjalnych umów. Wówczas istotne jest doprecyzowanie skali ich zaangażowania w takim klubie, tzn. częstotliwości ich udziału w zajęciach treningowych czy dookreślenia w jakich konkretnych rozgrywkach klubowych będzie występował taki zawodnik, przy jednoczesnym uwzględnieniu zakresu obowiązków wynikających z faktu jego gry dla szkolnej drużyny. Umowny zakres obowiązków młodego koszykarza powinien uwzględniać także ustawowy obowiązek nauki.

6.7. Czy kontrakt zawodniczy dotyczy tylko tradycyjnej odmiany koszykówki? Co z innymi sportami?

Przedmiotem analizy projektu kontraktu powinno być także to, czy poza tradycyjną odmianą koszykówki 5x5, obejmuje on również zobowiązanie zawodnika do gry w koszykówce 3x3. Zauważalny jest bowiem trend otwierania przez poszczególne czołowe kluby koszykarskie w Polsce tego typu sekcji. Wobec tego należy liczyć się z tym, że te kluby mogą hipotetycznie chcieć zaangażować danego zawodnika również w tego typu rozgrywki.

W treści kontraktów zawarte są również odniesienia do innych sportów. Z reguły kluby dążą bowiem do tego, aby surowo i wyraźnie zakazać uprawiania sportów ekstremalnych bądź aktywności szczególnie narażonych na kontuzję (jak np. jazda na nartach czy skuterze, sporty

walki itp.). Jako ciekawostkę można wskazać, że w efekcie obserwacji skali wypadków, stopniowo wykluczana w kontraktach może być chociażby jazda na hulajnogach elektrycznych.

Zwyczajowo zastrzeganyymi sankcjami za naruszenie tego typu postanowień są wysokie kary umowne, jednostronne prawo klubu do obniżenia wynagrodzenia czy nawet prawo do przedterminowego rozwiązania kontraktu. Należy również pamiętać, że koszty leczenia ewentualnych kontuzji, których zawodnik doznał bez związku z grą koszykówką w barwach danego klubu, z reguły nie będą rekompensowane. W efekcie będą one niestety w całości obciążać budżet zawodnika i jego rodziców/opiekunów prawnych. W praktyce stanowić to będzie dodatkową, niekiedy bardzo dotkliwą formę kary.

6.8. Czy będzie to forma odpłatnej gry w koszykówkę?

Bardzo istotne znaczenie dla całej formuły kontraktu ma to czy dany zawodnik będzie otrzymywał od klubu jakieś pieniądze za grę w jego barwach. Z praktyki funkcjonowania rynku koszykarskiego wynika, że formą takiej zapłaty może być klasyczne wynagrodzenie, zwrot kosztów czy stypendium sportowe. Od strony prawnej każda z nich ma trochę inne znaczenie.

6.8.1. Jak uregulować kwestię płatności w związku z grą w koszykówkę?

Wynagrodzenie stanowi formę zapłaty za prawidłowe wykonywanie kontraktu przez zawodnika na rzecz klubu. Tym samym jest to ekwiwalent w zamian za prawidłowo zrealizowane czynności sportowe (czyli bezpośrednio związane z grą w koszykówkę) oraz pozasportowe (np. udział w sesji zdjęciowej, aktywności medialne itp.), które zostały przewidziane w treści kontraktu. Jeżeli strony umówiły się na daną kwotę, to o ile kontrakt jest należycie realizowany ze strony zawodnika, wpisana do treści kontraktu kwota wynagrodzenia powinna być mu należna w całości.

Biorąc pod uwagę praktykę rynku koszykarskiego wyróżniamy różne metody określenia zasad zapłaty wynagrodzenia. Z jednej strony może to być ustalona kwota za cały sezon koszykarski w rozbiciu na uzgodnioną liczbę rat. Innym modelem jest stała miesięczna pensja. Oczywiście w zależności od ustaleń mogą do tego dochodzić dodatkowe premie za konkretny wynik sportowy drużyny lub osiągnięcia indywidualne zawodnika. Charakterystyczne dla koszykówki są też tzw. dniówki. Kontrakt jest zawierany wówczas na z góry określony czas (np. kilku miesięcy). W przypadku, gdy dana drużyna po tym okresie nadal będzie rozgrywała swoje mecze w danym sezonie, to wówczas za ten dodatkowy okres, liczony na ogół do dnia ostatniego meczu w sezonie

tej drużyny, wypłacana jest zawodnikowi z reguły proporcjonalna kwota miesięcznego wynagrodzenia.

W kwestii wynagrodzenia zawodnika istotne jest również to czy jego zapłata wynika jedynie z samego kontraktu zawodniczego czy również innych odrębnych umów (np. wizerunkowych), które funkcjonują na krajowym i europejskim rynku koszykarskim. Umowy w przedmiocie odpłatnego korzystania z wizerunku gracza na ogół zawierane są z agencjami menedżerskimi lub marketingowymi odpowiedzialnymi za zarządzanie prawami do wizerunku. Oczywiście, aby móc skorzystać z takiego modelu, taka agencja musi uprzednio nabyć takie prawo od niepełnoletniego zawodnika, za zgodą jego rodziców. Należy pamiętać, że w takim modelu podziału płatności wynagrodzenia, w przypadku zaistnienia ewentualnych zaległości, trzeba będzie w praktyce założyć dwie oddzielne sprawy sądowe. W jednej z nich pozwanym będzie klub (w części wynagrodzenia kontraktowego), zaś w drugiej dana agencja wizerunkowa (i to nawet pomimo tego, że sama nie otrzymała z klubu stosownej należności, którą miała następnie w całości lub części przenieść na konto zawodnika).

6.8.2. Rozliczenia finansowe z zawodnikami o statusie amatora

W kontekście ewentualnych rozliczeń na linii klub-zawodnik należy nadmienić, że amatorami są ci zawodnicy, którzy z tytułu uprawiania koszykówki nie otrzymują wynagrodzenia, względnie innego świadczenia pieniężnego lub rzeczowego, innego niż zwrot rzeczywistych wydatków. W rezultacie, kiedy rozpatrujemy zawodników profesjonalnych mamy na myśli koszykarzy, którzy otrzymują jakąś formę zapłaty (pieniężną lub rzeczową) przekraczającą rzeczywiste wydatki.

Stąd też rodzice czy opiekunowie prawni zawodników, którzy nie wykluczają ubiegania się przez ich podopiecznych o grę w NCAA, a następnie podążanie to ścieżką do wymarzonej NBA, mogą mieć inne oczekiwania względem treści umowy zawodniczej. Z racji istniejących ograniczeń formalnych, zabiegają o to, aby ich pociechy nie otrzymywały w Polsce wynagrodzenia, które czyniłoby z nich zawodników o statusie profesjonalisty, a co najwyżej zwrot kosztów ponoszonych w związku z grą w koszykówkę. Może to w efekcie sprowadzać się nawet do obniżenia oczekiwań finansowych właśnie do poziomu rekompensaty takich wydatków. Wiąże się to na ogół z wymogiem comiesięcznego przedstawienia zestawienia wydatków, które będzie podstawą zwrotu środków.

6.8.3. Stypendia sportowe

Stypendium nie może formalnie wiązać się z tzw. świadczeniem wzajemnym. Tym samym nie może stanowić formy zapłaty za zobowiązanie do gry w klubie. Oznacza to, że pobieranie

stypendium sportowe nie wiąże się z wykonywaniem samego zatrudnienia w charakterze zawodnika w danym klubie koszykarskim. Nie wystarczy więc zamienić w kontrakcie słowo „wynagrodzenie” zwrotem „stypendium”. Należy jednak zaznaczyć, że możliwe jest, aby osoba pobierająca stypendium sportowe była równocześnie zatrudniona w klubie jako jego zawodnik.

Z samej istoty stypendium sportowe ma charakter nagrody i tym samym powinno być przyznawane za osiągnięcie danego wyniku sportowego. Z reguły przyznawane jest w drodze jednostronnego oświadczenia klubu, ale formalnie niewykluczone jest ustanowienie na podstawie umowy zawartej pomiędzy zawodnikiem a klubem. Niemniej, taki dokument powinien dookreślać przesłanki, od spełnienia których uzależniona jest jego wypłata.

6.9. Od czego zależy wejście w życie kontraktów zawodniczych i na jaki okres są z reguły zawierane?

Kontrakty zawodnicze z reguły wchodzi w życie wyłącznie pod warunkiem łącznego spełnienia się określonych warunków, do których należą najczęściej pozytywne wyniki testów medycznych oraz uprawnienie zawodnika do gry w danym klubie (uzyskanie właściwej licencji). Tym samym, jeśli choćby jeden z takich warunków nie zostanie spełniony we wskazanym terminie, to taka umowa nie wejdzie w życie, chyba że strony postanowią inaczej. Możliwa jest również taka konstrukcja, w której klub ma prawo rozwiązać ze skutkiem natychmiastowym kontrakt w przypadku braku pozytywnego wyniku testów medycznych, przy czym wówczas za okres do momentu takiego rozwiązania co do zasady przysługiwałaby zawodnikowi proporcjonalna kwota wynagrodzenia.

W kontekście badań medycznych istotne są takie okoliczności jak termin i zakres ich wykonania czy czas na przedstawienie ewentualnych zastrzeżeń co do ich rezultatów. Z punktu widzenia ochrony interesu zawodnika warto w umowie zastrzec, że brak przedstawienia przez klub obiektywnej oceny co do stanu zdrowia koszykarza w określonym terminie, powinien skutkować automatycznym uznaniem, że gracz przeszedł badania z wynikiem pozytywnym. Podobny skutek może mieć także samo dopuszczenie zawodnika do treningu z drużyną. Jeżeli jednak miałyby to odnosić taki skutek, to musi on być wyraźnie zastrzeżony w umowie.

Z różnych względów utarło się w praktyce, że seniorskie kontrakty koszykarskie, w szczególności z zawodnikami zagranicznymi, podpisywane są przeważnie na jeden sezon. Z kolei umowy z młodymi zawodnikami, z racji poczynienia pewnej długoterminowej inwestycji, zawierane są na kilka lat. W tym okresie zawodnik ma mieć zapewnione odpowiednie warunki rozwoju, aby klub

na przestrzeni lat mógł korzystać z potencjału gracza. Docelowym planem może być także uzyskanie jak największego przychodu z tytułu transferu takiego koszykarza.

6.10. Czy osiągnięcie pełnoletności wpływa na obowiązujący kontrakt zawodniczy?

Należy nadmienić, że osiągnięcie pełnoletności przez zawodnika w trakcie trwania kontraktu nie ma wpływu w żadnym stopniu na okres jego obowiązywania. Tym samym, kontrakt podpisany jeszcze z zawodnikiem niepełnoletnim, niezależnie od osiągnięcia przez niego 18. roku życia, będzie nadal obowiązywał i nie wymaga dodatkowego potwierdzenia. Zawodnik osiągając pełnoletność staje się jednak formalnie wyłączną stroną do podejmowania określonych czynności prawnych na podstawie takiego kontraktu. Rodzice czy opiekunowie prawni nadal oczywiście mogą być jego wsparciem, ale zawodnik wszelkie kroki prawne będzie podejmował już sam.

Godną polecenia radą jest precyzyjne odnoszenie się do wszelkich terminów, które mają znaczenie dla relacji kontraktowej. Przykładowo każdorazowe odniesienie do „końca sezonu” oznacza w istocie dzień 30 czerwca. Z kolei, gdy strony nawiązują do „zakończenia rozgrywek”, to zgodnie z przepisami PZKosz należy to potraktować za równoznaczne z dniem, na który organizator rozgrywek wyznaczył ostatni termin rozgrywek w określonym cyklu rozgrywkowym lub dzień, w którym rozegrano ostatni mecz w określonym cyklu rozgrywkowym.

Warto zaznaczyć, że FIBA wymaga, by pierwszy kontrakt profesjonalny, zawierany najwcześniej w dniu 18. urodzin zawodnika, był zawarty na minimum 1 rok i maksymalnie 4 lata. Tego typu obostrzeń i warunków nie ma w przepisach PZKosz.

6.11. Co jest istotne w przypadku opcji przedłużenia/skrócenia okresu obowiązywania kontraktu?

W kontekście okresu obowiązywania umów bardzo istotne są klauzule dotyczące przedłużenia bądź skrócenia okresu obowiązywania umowy, w tym możliwość jej rozwiązania za zapłatą odstępnego (czyli tzw. buy-out'u).

Jeśli chodzi o opcje przedłużenia umowy, to redagując jej treść należy przede wszystkim zwrócić uwagę na następujące kwestie:

- a) Która ze stron kontraktu (jedna czy obie) jest uprawniona do jego przedłużenia/skrócenia na mocy zastrzeżonej klauzuli?
- b) Czy przedłużenie/skrócenie umowy w oparciu o dane postanowienie umowne wymagać będzie jedynie złożenia przez daną stronę oświadczenia woli czy każdorazowo musi jednak zakończyć się podpisaniem stosownego porozumienia przez klub i zawodnika?
- c) Do kiedy należy złożyć dane oświadczenie woli i jakie warunki formalne muszą być spełnione, aby można było stwierdzić, że uprawniona strona dotrzymała terminu umownego?
- d) Czy druga strona ma prawo sprzeciwić się takiemu przedłużeniu / skróceniu i ew. ile ma na to czasu?
- e) Co w sytuacji, gdy strony milczą lub nie dotrzymają terminu na złożenie określonego oświadczenia? Czy to oznacza, że dana umowa po danym sezonie będzie automatycznie kontynuowana czy może wręcz przeciwnie – skończy się z końcem bieżącego sezonu?
- f) W jakiej formie (pisemnej czy e-mailowej) i na jaki adres można złożyć oświadczenie o przedłużeniu / skróceniu okresu obowiązywania umowy?

Mając na uwadze powyższe pytania warto zaznaczyć, że maksymalnie przejrzysta będzie klauzula, w której strony dookreślą wszystkie te formalności. Przede wszystkim, w przypadku chęci przedłużenia umowy ważne będzie uregulowanie choćby wysokości wynagrodzenia w tym okresie. W przypadku, gdy strony w pierwotnej treści kontraktu nie wskazały kwot należnych zawodnikowi w okresie ewentualnego przedłużenia jego obowiązywania, pozostanie to przedmiotem negocjacji i może prowadzić do braku osiągnięcia porozumienia. Grozi to także tym, że klub w teorii będzie miał wiążące zobowiązanie ze strony zawodnika do gry w koszykówkę w kolejnym sezonie. Z drugiej strony, w przypadku nagłej eksplozji talentu danego zawodnika i gwałtownego zwiększenia jego wartości rynkowej, pierwotnie ustalone kwoty mogą nie być już adekwatne. W takiej sytuacji ewentualna dodatkowa podwyżka wymagać będzie jednak dobrej woli klubu i zawarcia stosownego aneksu.

W praktyce bardzo istotne są wszelkie kwestie proceduralne związane ze składaniem oświadczenia woli w przedmiocie skrócenia czy przedłużenia umowy. Postanowienia kontraktu powinny być dostatecznie precyzyjne, aby nie narażać się na zakwestionowanie skuteczności prawnej skorzystania przez jedną ze stron z takiej opcji. Należy pamiętać, że tego typu rodzą na ogół w sytuacjach rozbieżnych interesów, czyli np. gdy zawodnik chce odejść do innego klubu, a

obecny klub chce go mieć nadal w swoim składzie, bądź w przypadku, kiedy to klub stara się zwolnić danego gracza, choć ten nadal chciałby w nim występować.

6.12. Klauzula *buy-out*

Bardzo charakterystyczne dla środowiska koszykarskiego jest to, że w postanowieniach kontraktowych można również zastrzec prawo rozwiązania kontraktu za zapłatą określonej kwoty odstępnego. Nie ma przeszkód formalnych, aby tego typu postanowienia znalazły się również w kontraktach zawodników niepełnoletnich. Na ogół to uprawnienie przysługuje wyłącznie zawodnikowi. Idea tego mechanizmu polega w istocie na swoistym „wykupieniu się” z klubu. W zależności od postanowień kontraktowych może ona sprowadzać się albo do:

- a) zawarcia dwustronnego porozumienia pomiędzy dotychczasowym klubem a zawodnikiem o szczegółowych zasadach rozwiązania kontraktu i zapłaty z góry określonej kwoty odstępnego, albo:
- b) zawarcia trójkrotnego porozumienia pomiędzy dotychczasowym klubem, zawodnikiem oraz nowym klubem, które będzie dotyczyło z jednej strony ewentualnych rozliczeń na linii dotychczasowy klub – zawodnik, a także będzie zawierało szczegółowe zasady rozwiązania kontraktu i zapłaty z góry określonej kwoty odstępnego przez nowy klub zawodnika; albo
- c) złożenia jednostronnego oświadczenia woli przez zawodnika o rozwiązaniu kontraktu na mocy takiej klauzuli wraz z zapłatą przez zawodnika albo podmiot trzeci kwoty buy-out.

Oczywiście możliwe są modyfikacje tego uprawnienia. Kluby z reguły zastrzegają, że taka opcja aktywna jest tylko w pewnym okresie bądź zapłatę kwoty odstępnego mogą dokonać jedynie kluby zagraniczne. Należy pamiętać, że kiedy aktywacja buy-out wymaga jedynie złożenia przez zawodnika jednostronnego oświadczenia o rozwiązaniu kontraktu oraz zapłaty odstępnego, to z punktu widzenia klubu odstępującego kontrakt rozwiązuje się z chwilą zaksięgowania takiej wpłaty. Zawodnik staje się wolny agentem, o ile nie zawarł już wcześniej kontraktu z nowym klubem, którego warunkiem wejścia w życie była skuteczna aktywacja klauzuli buy-out.

Zgodnie ze stanowiskiem organów podatkowych, tylko przy skorzystaniu z rozwiązania z jednostronnym oświadczeniem zawodnika o rozwiązaniu kontraktu, odstępnę (rozumiane jako kwota odszkodowania na rzecz klubu z tytułu przedterminowego rozwiązania kontraktu) nie zostanie powiększone o kwotę podatku VAT.

6.13. Jakie są prawa i obowiązki stron kontraktu?

Głównym obowiązkiem zawodnika jest uczestnictwo we wszystkich rozgrywkach i zajęciach sportowych koszykówki jako reprezentant klubu oraz ewentualnych innych drużyn i klubów, z którymi Klub ma zawarte umowy szkoleniowe. Do tego dochodzi szereg zobowiązań marketingowych czy medialnych. W kontraktach znajduje się szczególne obwarowania dotyczące zażywania przez koszykarzy leków, poddawania się określonym badaniom czy zachowania w tajemnicy informacji poufnych (w tym warunków umowy, informacji o systemie treningowym czy rozwiązaniach taktycznych). Postanowienia kontraktowe uzupełniane są nie tylko o regulaminy związkowe, ale także wewnątrzklubowe (np. dyscyplinarny czy marketingowy). Kluby, z racji dbania o określone relacje sponsorskie, mogą wymagać od zawodnika przestrzegania określonego zakazu konkurencji, w tym np. zakazu noszenia odzieży sportowej innych marek niż marka partnera technicznego klubu. W postanowieniach umownych sprecyzowane są także kwestie komunikacji zawodnika ze sztabem czy kierownictwem klubu. Ważną częścią kontraktu są również zakazy określonych zachowań (np. korupcyjnych bądź takich, które negatywnie wpływałyby na postawę sportową, kondycję fizyczną bądź renomę i wizerunek klubu).

Zawodnik od klubu może z kolei przede wszystkim wymagać odpowiednich warunków sportowych do rozwoju, ubezpieczenia go od następstw nieszczęśliwych wypadków, pokrycia niezbędnych i standardowych kosztów związanych z jego udziałem w meczach i treningach czy zapewnienie leczenia (lub zwrotu jego kosztów na określonym poziomie), gdy odniesiona kontuzja jest bezpośrednim rezultatem wykonywania czynności zawodniczych na rzecz klubu. Ponadto kluby w oficjalnych terminach FIBA obowiązane są zwalniać reprezentantów kraju na zgrupowania i mecze kadry narodowej.

6.14. Jakie są przesłanki rozwiązania kontraktu?

Przesłanki rozwiązania kontraktu koszykarskiego są bezpośrednio powiązane z zakresem praw i obowiązków odpowiednio klubu i zawodnika. Gdyż w pewnym uproszczeniu ich naruszenie bądź rażące naruszenie, może (choć nie w każdym przypadku) uprawniać do przedterminowego rozwiązania kontraktu. Do tego dochodzą inne przypadki wskazane w umowie (niekoniecznie związane z zawinieniami którejkolwiek ze stron – np. przedwczesne zakończenie rozgrywek, kontuzja), których zaistnienie spowoduje, że obie lub jedna ze stron - będzie miała uprawnienie do rozwiązania kontraktu.

Z perspektywy ochrony prawnej zawodnika w praktyce przede wszystkim należy dookreślić liczbę dni opóźnienia w zapłacie należności kontraktowych, którego przekroczenie uprawnia zawodnika do rozwiązania kontraktu. Takie rozwiązanie może być jeszcze poprzedzone obowiązkowym dodatkowym wezwaniem do zapłaty (np. strony mogą odgórnie dookreślić w umowie, ile ma wynosić taki dodatkowy okres na zaprzestanie naruszeń, a poza tym w jakiej formie pisemnej czy e-mailowej ma zostać skierowane do klubu takie wezwanie).

6.15. Jaki sąd będzie właściwy w sprawach kontraktowych?

Zgodnie z przepisami PZKosz w kontraktach zawodniczych musi znaleźć się postanowienie o konieczności rozstrzygania sporów powstałych na tle jego wykonywania przez sąd polubowny - Sportowy Trybunał Arbitrażowy przy PZKosz. Taki zapis na sąd polubowny musi znaleźć się w kontrakcie, a jego brak może grozić sankcjami dyscyplinarnymi zarówno po stronie klubu, jak i zawodnika

6.16. Jakie są ograniczenia w zakresie korzystania z pomocy agentów?

Zgodnie z przepisami PZKosz agent nie ma uprawnienia do zawierania umów o reprezentowanie zawodnika (umów pośrednictwa transakcyjnego / umów agencyjnych), który nie ukończył 16. roku życia. Zabronione jest uiszczanie przez zawodnika, który nie ukończył 18. roku życia lub przez klub zawierający umowę z takim zawodnikiem jakichkolwiek opłat na rzecz agenta w związku z zawarciem kontraktu lub umowy transferowej. Zakazane jest również zaciąganie przez koszykarza, który nie ukończył 18. roku życia zobowiązań dotyczących uiszczenia w przyszłości jakichkolwiek opłat na rzecz agenta w związku z zawarciem kontraktu czy umowy transferowej. Co więcej zawodnik, który korzysta z usług osoby nieposiadającej licencji PZKosz lub FIBA lub osoby, która nie spełnia warunków do podejmowania tego typu działań (czyt. radcy prawnego, adwokata lub osoby mogącej być pełnomocnikiem strony zgodnie z przepisami postępowania cywilnego, będzie podlegał odpowiedzialności dyscyplinarnej na zasadach szczegółowo określonych w Regulaminie Dyscyplinarnym PZKosz

7. Autorzy poradnika

dr Jakub Laskowski

Radca prawny, doktor nauk prawnych, Prezes Zarządu IPS. Dyrektor ds. Prawnych i Administracji Sportowej Legii Warszawa S.A., arbiter Trybunału Arbitrażowego ds. Sportu z siedzibą w Lozannie (CAS) oraz Piłkarskiego Sądu Polubownego PZPN. Członek Komisji Prawnej Europejskiego Stowarzyszenia Klubów Piłkarskich (ECA) oraz Komisji Dialogu Społecznego PZPN. Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz studiów LLM Corporate Governance & Financial Regulations na University of Warwick w Wielkiej Brytanii.

Grzegorz Knap

Adwokat, członek Zarządu IPS. Kierownik ds. Prawnych i Administracji Sportowej Legii Warszawa S.A. Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (WPiA UW) oraz Centrum Prawa Amerykańskiego współorganizowanego przez WPiA UW z Wydziałem Prawa Uniwersytetu Floryda im. Fredicka G. Levina. Od 2015 roku występuje w ramach zastępstwa procesowego w postępowaniach przed państwowymi oraz sportowymi sądami i organami, w tym m.in. Przed Trybunałem Arbitrażowym ds. Sportu w Lozannie (CAS), FIFA Dispute Resolution Chamber, komisjami dyscyplinarnymi UEFA oraz PZPN, Komisją Ligi Ekstraklasy S.A., Komisją Licencyjną PZPN, Piłkarskim Sądem Polubownym PZPN.

Radosław Niwiński

Radca prawny, członek Zarządu IPS. Prawnik Legii Warszawa S.A., doradca prawny Legii Warszawa Sekcja Koszykówki S.A., absolwent i doktorant na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, autor licznych publikacji z zakresu prawa sportowego i prawa gospodarczego, uczestnik międzynarodowego programu naukowego organizowanego przez FIFA pt. „FIFA Executive Programme in Sports Arbitration. Edition 2020/2021”, posiada wieloletnie doświadczenie w doradztwie prawnym na rzecz klubów piłkarskich i koszykarskich, w tym postępowaniach przed krajowymi i międzynarodowymi sportowymi sądami arbitrażowymi, m.in. FIFA PSC, FIFA DRC, CAS.

Krzysztof Wróbel

Adwokat przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie, Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Prawa Sportowego „Ius et Sport” oraz prawnik Legii Warszawa S.A. Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz seminarium prawa międzynarodowego w biznesie organizowanego na uczelni KdG University College w Antwerpii. Redaktor pierwszej w historii Uniwersytetu Warszawskiego publikacji pokonferencyjnej w całości poświęconej prawu sportowemu. Absolwent studiów podyplomowych FIFA/CIES Sport Management Programme.

Piotr Miękus

Aplikant adwokacki przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie. Prawnik Legii Warszawa S.A., Posiada wieloletnie doświadczenie w świadczeniu usług prawnych na rzecz klubów piłkarskich, pośredników transakcyjnych oraz zawodników, w tym w postępowaniach przed krajowymi i międzynarodowymi sportowymi sądami arbitrażowymi, m.in. organami jurysdykcyjnymi FIFA oraz UEFA, Komisją Ligi Ekstraklasy S.A., Komisją Dyscyplinarną oraz Najwyższą Komisją Odwoławczą PZPN czy Trybunałem Arbitrażowym ds. Sportu w Lozannie (CAS). Absolwent prestiżowych studiów podyplomowych z międzynarodowego prawa sportowego na Instituto Superior de Derecho y Economía (ISDE) w Madrycie.

